

- projekt -

UCHWAŁA Nr .../.../24
RADY MIEJSKIEJ W PASŁĘKU
z dnia ..... 2024 roku

**w sprawie przyjęcia „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Pasłęk
do 2030 roku”**

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 1 i art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 ze zm.) w związku z art. 17 ust. 1 i 2 pkt 3 oraz art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku – Prawo ochrony środowiska (t. j. Dz. U. 2024 r. poz. 54 ze zm.), po zasięgnięciu opinii Zarządu Powiatu Elbląskiego,

Rada Miejska w Pasłęku uchwala, co następuje:

§1.

Przyjmuje się „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Pasłęk do 2030 roku”, w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§2.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Pasłęka.

§3.

Traci moc uchwała Nr X/76/21 Rady Miejskiej w Pasłęku z dnia 21 grudnia 2021 r. w sprawie uchwalenia „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Pasłęk na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028”.

§4.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu poprzez wywieszenie na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Miejskim w Pasłęku oraz publikacji w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Pasłęku.

U z a s a d n i e

do uchwały w sprawie przyjęcia „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Pasłęk do 2030 roku”

Obowiązek wykonania programu ochrony środowiska wynika z przepisów ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku – Prawo ochrony środowiska (t. j. Dz. U. 2024 r., poz. 54 ze zm.). Zgodnie z art. 17 ust. 1 powołanej ustawy organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy, w celu realizacji polityki ekologicznej państwa, sporządza odpowiednio wojewódzkie, powiatowe i gminne programy ochrony środowiska.

Programy, o których mowa w art. 17 ust. 1 cytowanej ustawy, uchwała odpowiednio sejmik województwa, rada powiatu oraz rada miasta i gminy.

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Pasłęk do 2030 roku” został sporządzony w celu określenia aktualnego stanu środowiska, wskazania celów środowiskowych, a także wyznaczenia zadań umożliwiających ich realizację w perspektywie wieloletniej.

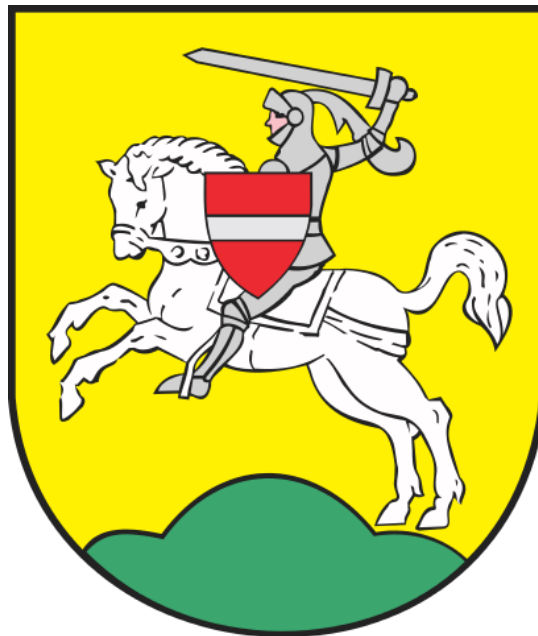
W oparciu o przepisy ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t. j. Dz. U. 2024 r. poz. 1112) Program wraz z prognozą oddziaływania na środowisko uzgodniono z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Olsztynie oraz Warmińsko-Mazurskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym. Program został pozytywnie zaopiniowany przez Zarząd Powiatu w Elblągu Uchwałą Nr 66/2024 z dnia 9 lipca 2024 r. Zgodnie z ww. ustawą przeprowadzono konsultacje społeczne Programu. Projekt uchwały został również pozytywnie zaopiniowany przez związki zawodowe.

Uzyskane opinie uwzględniono przy konstruowaniu ostatecznej wersji dokumentów.

Mając na względzie powyższe argumenty, podjęcie niniejsze uchwały uznaje się za uzasadnione.

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA

DLA GMINY PASŁĘK DO 2030 ROKU

2024 r.

ZLECENIODAWCA:

Gmina Pastęk

Plac Świętego Wojciecha 5

14-400 Pastęk

OPRACOWANIE:

mgr inż. Bartłomiej Przybylski

pnbenergy.pl

kontakt@pnbenergy.pl

505 203 400

opracowania środowiskowe i energetyczne

inspekcje dronem

rozwój projektów OZE

Spis treści

Spis tabel	8
Spis rysunków	9
Spis wykresów	10
Wykaz użytych skrótów	11
1 Streszczenie	12
2 Wstęp	15
3 Spójność z dokumentami strategicznymi i programowymi	17
4 Charakterystyka obszaru gminy	22
4.1 Położenie.....	22
4.2 Demografia	24
4.3 Gospodarka	24
4.4 Zabytki.....	26
5 Ocena aktualnego stanu środowiska gminy Paszék – obszary interwencji.....	31
5.1 Ochrona klimatu i jakości powietrza	31
5.1.1 Warunki klimatyczne regionu.....	31
5.1.2 Jakość powietrza atmosferycznego.....	32
5.1.3 Źródła emisji	35
5.1.4 Program ochrony powietrza (POP).....	39
5.1.5 Zagadnienia horyzontalne	40
5.1.6 Podsumowanie	41
5.1.7 Analiza SWOT	42
5.2 Zagrożenia hałasem	42
5.2.1 Źródła emisji	43
5.2.2 Zagadnienia horyzontalne	49
5.2.3 Podsumowanie	50
5.2.4 Analiza SWOT	50
5.3 Pola elektromagnetyczne	51
5.3.1 Zagadnienia horyzontalne	54

5.3.2	Podsumowanie.....	55
5.3.3	Analiza SWOT	55
5.4	Gospodarowanie wodami	55
5.4.1	Wody powierzchniowe.....	55
5.4.2	Wody podziemne	57
5.4.3	Zagrożenie powodziowe	58
5.4.4	Susze.....	60
5.4.5	Zagadnienia horyzontalne.....	61
5.4.6	Podsumowanie.....	62
5.4.7	Analiza SWOT	62
5.5	Gospodarka wodno-ściekowa	63
5.5.1	Sieć wodociągowa	63
5.5.2	Sieć kanalizacyjna.....	64
5.5.3	Jakość wód powierzchniowych	66
5.5.4	Jakość wód podziemnych.....	68
5.5.5	Zagadnienia horyzontalne.....	68
5.5.6	Podsumowanie.....	69
5.5.7	Analiza SWOT	69
5.6	Zasoby geologiczne.....	70
5.6.1	Zagadnienia horyzontalne.....	74
5.6.2	Podsumowanie.....	75
5.6.3	Analiza SWOT	75
5.7	Gleby.....	76
5.7.1	Zagadnienia horyzontalne.....	82
5.7.2	Podsumowanie.....	83
5.7.3	Analiza SWOT	83
5.8	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	83
5.8.1	Zagadnienia horyzontalne.....	89
5.8.2	Podsumowanie.....	91
5.8.3	Analiza SWOT	91

5.9	Zasoby przyrodnicze	92
5.9.1	Formy Ochrony Przyrody	94
5.9.2	Zagadnienia horyzontalne	102
5.9.3	Podsumowanie	103
5.9.4	Analiza SWOT	103
5.10	Zagrożenia poważnymi awariami.....	104
5.10.1	Zagadnienia horyzontalne	104
5.10.2	Podsumowanie	105
5.10.3	Analiza SWOT	105
6	Podsumowanie efektów realizacji dotychczas realizowanych działań na rzecz ochrony środowiska.....	106
7	Cele programu ochrony środowiska, zadania i ich finansowanie	108
8	Monitoring, ewaluacja i sprawozdawczość z realizacji Programu Ochrony Środowiska	117

Spis tabel

Tabela 1. Klasyfikacja strefy z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia	34
Tabela 2. Klasyfikacja strefy z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony roślin	34
Tabela 3. Statystyki stężeń dla wybranych zanieczyszczeń w gminie Pasłęk zestawione na podstawie wyników obiektywnego szacowania wykonanego w oparciu o wyniki modelowania jakości powietrza dla roku 2023	35
Tabela 4. Zestawienie wyników pomiarów monitoringu hałasu na terenie gminy Pasłęk.....	44
Tabela 5. Wyniki pomiarów monitoringu pól elektromagnetycznych na terenie gminy Pasłęk	54
Tabela 6. Ocena stanu czystości jednolitych części wód powierzchniowych na terenie gminy na podstawie oceny stanu GIOŚ 2014-2019 i oceny eksperckiej (wg klasyfikacji obowiązującej od 1 stycznia 2022 r.)	66
Tabela 7. Bilans zasobów złóż kopalin w gminie Pasłęk	72
Tabela 8. Odczyn pH i potrzeba wapnowania dla gruntów ornych w poszczególnych gminach gminy Pasłęk w 2019 i 2020 r.....	79
Tabela 9. Grunty rolne wyłączone z produkcji rolniczej w latach 2021-2023 [ha]	80
Tabela 10. Ilości odpadów komunalnych odebranych na terenie gminy Pasłęk	86
Tabela 11. Ilości odebranych odpadów komunalnych w rozbiu na frakcje z terenu gminy Pasłęk w 2023 r.	88
Tabela 12. Osiągnięte poziomy recyklingu i ograniczenia masy odpadów w 2023 roku gminy Pasłęk	89
Tabela 13. Struktura powierzchni lasów w gminie Pasłęk, 2022	92
Tabela 14. Powierzchnia terenów zieleni urządzonej w gminie Pasłęk w 2022 r.....	93
Tabela 15. Cele, kierunki interwencji i zadania	109
Tabela 16. Harmonogram zadań wraz z ich finansowaniem	113
Tabela 17. Harmonogram zadań monitorowanych wraz z ich finansowaniem.....	116

Spis rysunków

Rysunek 1. Położenie Gminy Pasłęk (kolor zielony) na tle województwa warmińsko-mazurskiego oraz podział na obręby.....	22
Rysunek 2. Zabytki w gminie Pasłęk.....	30
Rysunek 3. Podział województwa warmińsko-mazurskiego na strefy.....	32
Rysunek 4. Szczegółowa lokalizacja obszarów przekroczeń B(a)P w gminie Pasłęk.....	40
Rysunek 5. Lokalizacja punktów pomiarowych hałasu na terenie gminy Pasłęk w latach 2020-2022.....	47
Rysunek 6. Stacje bazowe telefonii komórkowej na dachu budynku oraz wolnostojąca.....	51
Rysunek 7. Lokalizacja stacji bazowych telefonii komórkowej, linii energetycznych wysokiego napięcia, stacji elektroenergetycznych na tle gminy Pasłęk.....	53
Rysunek 8. Sieć hydrologiczna na tle gminy Pasłęk.....	56
Rysunek 9. Granice JCWPd na tle gminy Pasłęk.....	58
Rysunek 10. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią na tle gminy Pasłęk.....	59
Rysunek 11. Obszary ekstremalnego zagrożenia suszą rolniczą na tle gminy Pasłęk.....	61
Rysunek 12. Zlewnie rzeczne (JCWP) wg nazewnictwa poprzedniego cyklu planistycznego (2016-2021) na tle gminy Pasłęk.....	68
Rysunek 13. Złoża kopalin w Pasłęku.....	71
Rysunek 14. Zidentyfikowany obszar historycznego zanieczyszczenia ziemi na terenie miasta Pasłęk.....	81
Rysunek 15. Zidentyfikowany obszar historycznego zanieczyszczenia ziemi na terenie miejscowości Surowe.....	81
Rysunek 16. Rezerwat przyrody w gminie Pasłęk.....	95
Rysunek 17. Natura 2000 w gminie Pasłęk.....	97
Rysunek 18. Obszary Chronionego Krajobrazu w gminie Pasłęk.....	100
Rysunek 19. Pomniki przyrody w gminie Pasłęk.....	101

Spis wykresów

Wykres 1. Liczba ludności na terenie gminy Pasłęk w latach 2015 – 2022	24
Wykres 2. Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej na terenie gminy Pasłęk	25
Wykres 3. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON wg sekcji PKD w gminie Pasłęk.....	25
Wykres 4. Liczba poszczególnych źródeł ciepła na terenie gminy Pasłęk raportowanych do CEEB, stan na dzień 31.05.2024 r.....	36
Wykres 5. Długość sieci wodociągowej oraz wskaźnik zwodociągowania gminy Pasłęk w latach 2016 – 2022	63
Wykres 6. Zużycie wody ogółem na 1 mieszkańca w m ³ gminy Pasłęk w latach 2016 – 2022	64
Wykres 7. Długość sieci kanalizacyjnej oraz wskaźnik skanalizowania gminy Pasłęk w latach 2016 – 2022.....	65
Wykres 8. Powierzchnia poszczególnych użytków gruntowych w na terenie gminy Pasłęk [ha]	76
Wykres 9. Udział klas bonitacyjnych użytków rolnych oraz lasów na terenie gminy Pasłęk...	77
Wykres 10. Ilości odpadów komunalnych odebranych na terenie gminy Pasłęk.....	87

Wykaz użytych skrótów

GDDKiA	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad
GDOŚ	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
GIOŚ	Główny Inspektorat Ochrony Środowiska
GOZ	Gospodarka o obiegu zamkniętym
GZWP	Główny Zbiornik Wód Podziemnych
GUS	Główny Urząd Statystyczny
ISOK	Informatyczny System Osłony Kraju
JCW P	Jednolita część wód powierzchniowych
JCW Pd	Jednolita część wód podziemnych
JST	Jednostka samorządu terytorialnego
KZGW	Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej
MPZP	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego
NFOŚiGW	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
OZE	Odnawialne źródła energii
OUG	Okręgowy Urząd Górniczy
PEM	Pola elektromagnetyczne
PGN	Plan Gospodarki Niskoemisyjnej`
PGO	Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Mazowieckiego
PGW WP	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie.
PIG-PIB	Państwowy Instytut Geologiczny Państwowy Instytut Badawczy
PKD	Polska Klasyfikacja Działalności
PKP PLK	Polskie Koleje Państwowe Polskie Linie Kolejowe S.A.
PSZOK	Punkt selektywnego zbierania odpadów komunalnych
PWIS	Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny
RDOŚ	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
SUW	Stacja Uzdatniania Wody
SWOT	Technika służąca do porządkowania i analizy informacji
WFOŚiGW	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
WIOŚ	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska

1 Streszczenie

Przedmiotem opracowania jest: „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Pasłęk do 2030 roku”, który stanowi kontynuację: „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Pasłęk na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028” przyjętego uchwałą nr X/76/21 Rady Miejskiej w Pasłęku z dnia 21.12.2021 roku. W związku z upływem okresu obowiązywania poprzedniego programu ochrony środowiska, nastąpiła konieczność opracowania aktualizacji dokumentu, którego ramy czasowe będą zbieżne z okresem obowiązywania głównych dokumentów strategicznych.

Obowiązek sporządzenia programu ochrony środowiska nakłada na organ wykonawczy gminy ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz.U. 2024 poz. 54). Program Ochrony Środowiska zgodny jest również z wymaganiami Ministerstwa Środowiska: *Wytyczne do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska, Warszawa 2 września 2015.*

Głównym celem opracowania Programu Ochrony Środowiska jest sprecyzowanie działań, jakie należy poczynić w celu realizacji polityki ochrony środowiska. Zadania stawiane przed jednostką samorządu terytorialnego pokrywają się z założeniami podstawowej dokumentacji programowej i strategicznej. Program Ochrony Środowiska jest niezbędny do prawidłowego funkcjonowania systemu zarządzania ochroną środowiska na szczeblu gminnym. Stanowi pomost między konkretnymi działaniami a dokumentami, które dotyczą ekologii.

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy stanu środowiska na terenie gminy Pasłęk zidentyfikowano najważniejsze problemy środowiskowe, są to:

1. Występowanie przekroczeń dopuszczalnych standardów jakości powietrza

Główny Inspektorat Ochrony Środowiska dla obszaru województwa warmińsko-mazurskiego przeprowadził roczną ocenę jakości powietrza atmosferycznego dotyczącą roku 2023, która wykazała na terenie gminy przekroczenia poziomu docelowego B(a)P oraz poziomów długoterminowych O3.

Największym źródłem zanieczyszczeń na terenie gminy jest niska emisja, mały odsetek osób wymieniających stare piece na nowe z uwagi na wysokie koszty wymiany źródła ciepła oraz dostosowania instalacji, wykorzystywanie węgla słabej jakości jako źródła energii cieplnej. Większość budynków na terenie gminy wyposażona jest w instalacje centralnego ogrzewania wykorzystując najczęściej węgiel, drewno.

Poprawę jakości powietrza można uzyskać przez ograniczenie szkodliwych dla środowiska technologii, zmniejszenie oddziaływania obszarów niskiej emisji na środowisko naturalne, stworzenie warunków rozwoju dla dalszej gazyfikacji gminy i rozbudowy sieci ciepłowniczej oraz dofinansowania do pomp ciepła.

2. Występowanie przekroczeń dopuszczalnych poziomów dźwięku w środowisku

Główne źródło hałasu na terenie gminy stanowi hałas komunikacyjny. Do najbardziej ruchliwych dróg powodujących źródło hałasu zalicza się drogę ekspresową S7 i drogi wojewódzkie. Wnioski z badań monitoringowych hałasu przeprowadzonych na terenie województwa wykazały, że hałas komunikacyjny, podobnie jak w poprzednich latach, jest jednym z największych zagrożeń i głównych uciążliwości dla ludności.

Innym rodzajem uciążliwości hałasowych na terenie gminy występującymi lokalnie mogą być uciążliwości powstające z zakładów przemysłowych. Na terenie gminy funkcjonują 4 zakłady posiadające odpowiednie zezwolenia określające dopuszczalne maksymalne poziomy hałasu przenikającego do środowiska.

3. Zła jakość wód powierzchniowych

Gmina Pasłęk położona jest w regionie wodnym Dolnej Wisły. Północna część gminy odwadniana jest przez Elszkę, środkowo-wschodnia część gminy odwadniana jest przez rzekę Wąską wraz z dopływami (m.in. Sirwą), natomiast południowo-zachodnia część gminy odwadniana jest przez Kanał Elbląski. Na obszarze gminy znajduje się też wiele mniejszych kanałów i rowów melioracyjnych. Występują tereny zagrożone powodzią, zdarzają się również lokalne podtopienia. Jednocześnie poziom zagrożenia występowaniem susz na terenie gminy jest miejscowo silny.

Wody podziemne mają duże znaczenie ponieważ stanowią źródło zaopatrzenia mieszkańców w wodę pitną. Obszar gminy położony jest w obrębie JCWPd nr 18, 19 i 39.

Stopień zwodociągowania gminy wynosi 94,3%, natomiast stopień skanalizowania zaledwie 77,3%. Istotnym elementem gospodarki wodno-ściekowej jest dążenie do pełnego skanalizowania terenu gminy, natomiast dla posesji oddalonych od głównej koncentracji zabudowy, gdzie realizacja sieci kanalizacyjnej nie będzie prowadzona ze względów ekonomicznych, należy promować realizację oczyszczalni przydomowych przy zachowaniu korzystnych warunków gruntowo-wodnych.

Ocena jednolitych części wód powierzchniowych znajdujących się na terenie gminy nie jest zadowalająca. Głównym źródłem zanieczyszczeń wód są czynniki antropogeniczne wiążące się przede wszystkim z niewłaściwym prowadzeniem działalności gospodarczo-bytowej. Nieoczyszczone ścieki odprowadzone do nieszczelnych zbiorników bezodpływowych stanowią poważne źródło zanieczyszczenia wód podziemnych i powierzchniowych.

Wody podziemne na terenie gminy mają duże znaczenie, ponieważ stanowią źródło zaopatrzenia mieszkańców w wodę pitną. Stan ogólny wód podziemnych w części, na której znajduje się gmina określono jako zadowalający.

Kolejne rozdziały przedstawiają cele, kierunki interwencji oraz wyznaczone zadania własne gminy oraz zadania monitorowane. W ramach realizacji wyznaczonych w dokumencie celów zaplanowano szereg zadań mających wpływ m.in. na:

- poprawę efektywności energetycznej i zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza,
- minimalizację negatywnych skutków oddziaływania ruchu drogowego,
- rozbudowę sieci wodociągowej i kanalizacyjnej,
- ochronę zasobów przyrodniczych i kulturowych,
- edukację ekologiczną,
- zmniejszenie potencjalnych negatywnych skutków awarii dla ludzi i środowiska.

Do każdego działania przypisano planowany harmonogram realizacji oraz wskazano sposób monitorowania rezultatów wykonania programu.

Wszystkie zadania wyznaczone do realizacji w ramach Programu mają na celu ochronę środowiska i ograniczenie wprowadzania zanieczyszczeń do środowiska. Zgodne są również z zasadą zrównoważonego rozwoju. Efektem tych działań będzie również pozytywny wpływ na zdrowie człowieka. Brak realizacji zapisów Programu spowoduje pogarszanie się stanu wszystkich komponentów środowiska.

2 Wstęp

Obowiązek opracowania niniejszego Programu wynika z jasno określonych regulacji prawnych. Najwyższy imperatyw stanowi art. 74 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r., który m.in. nakazuje władzom publicznym prowadzenie polityki zapewniającej bezpieczeństwo ekologiczne współczesnemu i przyszłym pokoleniom oraz stanowi, iż ochrona środowiska jest obowiązkiem władz publicznych. Dalej normy te zostały rozwinięte w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. *prawo ochrony środowiska*, która w art. 17 i 18 zobowiązuje organ wykonawczy gminy do sporządzenia, a Radę Miejską do uchwalenia programu ochrony środowiska.

Program przyjmowany jest uchwałą Rady Miejskiej po zaopiniowaniu przez odpowiednie jednostki (Zarząd Powiatu, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego) po przeprowadzeniu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Program Ochrony Środowiska jest podstawowym dokumentem pozwalającym na koordynację działań związanych z ochroną środowiska na terenie gminy. Znajdują się w nim szczegółowe cele i zadania, jakie stoją przed gminą i innymi podmiotami w odniesieniu do ochrony środowiska. Dokument zawiera także analizę SWOT dla każdego z dziesięciu komponentów środowiska, czyli krótkie podsumowanie aktualnego stanu, wraz ze słabymi i mocnymi stronami.

Opracowanie programu poprzedzała kompleksowa analiza, a zdefiniowane cele i zadania są przygotowane w taki sposób, by w jak najwyższym stopniu były wykonalne z zastosowaniem założeń zrównoważonego rozwoju.

Do przygotowania i przedłożenia Programów Ochrony Środowiska zobowiązane są zarówno gminy/miasta, jak i organy wykonawcze powiatów i województw, co jasno precyzują ww. przepisy prawne. Muszą wspierać ochronę środowiska i być zgodne z ideą zrównoważonego rozwoju. Realizacja zaplanowanych w Programie zadań wymaga koordynacji pomiędzy sektorami administracji, przedsiębiorstw oraz nauki, a także włączenia społeczeństwa w proces dbałości o środowisko.

Znajdują się w nim zapisy związane z działaniami profilaktycznymi, które mają za zadanie przeciwdziałać potencjalnym zagrożeniom w przyszłości. Przygotowane zestawienie wytycznych pozwoli na dążenie do poprawy stanu środowiska w mieście i ograniczenie negatywnego wpływu zanieczyszczeń na środowisko. Dzięki realizacji zadań wynikających z Programu zwiększy się ochrona i rozwój walorów środowiska, a także racjonalne gospodarowanie jego zasobami.

Oprócz kwestii ochrony środowiska Program porusza również problematykę nasilających się zmian klimatycznych oraz wyznacza kierunki adaptacji. Obowiązek ich określenia na poziomie regionalnym nakłada *Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA 2020)*.

3 Spójność z dokumentami strategicznymi i programowymi

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Pasłęk spójny jest z następującymi dokumentami:

1. Krajowy plan na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030:

KPEiK przedstawia założenia i cele oraz polityki i działania na rzecz realizacji 5 wymiarów unii energetycznej tj.: bezpieczeństwa energetycznego, wewnętrznego rynku energii, efektywności energetycznej, obniżenia emisyjności, badań naukowych, innowacji i konkurencyjności.

Krajowy plan na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030 wyznacza następujące cele klimatyczno-energetyczne na 2030 r.:

- a. -7% redukcji emisji gazów cieplarnianych w sektorach nieobjętych systemem ETS w porównaniu do poziomu w roku 2005,
- b. 21-23% udziału OZE w finalnym zużyciu energii brutto (cel 23% będzie możliwy do osiągnięcia w sytuacji przyznania Polsce dodatkowych środków unijnych, w tym przeznaczonych na sprawiedliwą transformację), uwzględniając:
  - 14% udziału OZE w transporcie,
  - roczny wzrost udziału OZE w ciepłownictwie i chłodnictwie o 1,1 pkt. proc. średniorocznie,
- c. wzrost efektywności energetycznej o 23% w porównaniu z prognozami PRIMES2007,
- d. redukcję do 56-60% udziału węgla w produkcji energii elektrycznej.

2. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności:

- a. Cel 7 – Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska.

3. Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.):

- a. Cel szczegółowy II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony,
- b. Obszar wpływający na osiągnięcie celów Strategii – Transport,
- c. Obszar wpływający na osiągnięcie celów Strategii – Energia,
- d. Obszar wpływający na osiągnięcie celów Strategii – Środowisko.

4. Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej:

- a. Cel szczegółowy: Środowisko i zdrowie. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego (I),
- b. Cel szczegółowy: Środowisko i gospodarka. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska (II),
- c. Cel szczegółowy: Środowisko i klimat. Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych (III),

- d. Cel szczegółowy: Środowisko i edukacja. Rozwijanie kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw) ekologicznych społeczeństwa (IV),
- e. Cel szczegółowy: Środowisko i administracja. Poprawa efektywności funkcjonowania instrumentów ochrony środowiska (V).

5. Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku:

- a. Kierunek interwencji 3: zmiany w indywidualnej i zbiorowej mobilności,
- b. Kierunek interwencji 5: ograniczanie negatywnego wpływu transportu na środowisko.

6. Aktualizacja Krajowego Programu Ochrony Powietrza do 2025 r. (z perspektywą do 2030 r. oraz do 2040 r.):

- a. Utrzymanie priorytetu poprawy jakości powietrza oraz rozwój systemu oceny jakości powietrza poprzez zwiększenie liczby stacji pomiarowych uwzględnionych w pomiarach jakości powietrza w ramach PMŚ,
- b. Ograniczenie wielkości emisji zanieczyszczeń powietrza z sektora bytowo-komunalnego,
- c. Ograniczenie wielkości emisji zanieczyszczeń powietrza z sektora transportu drogowego,
- d. Ograniczenie poziomu zanieczyszczeń powietrza w miastach, polityka miejska
- e. Zwiększenie udziału czystej energii, ciepła, rozwój OZE,
- f. Edukacja ekologiczna,
- g. Zapewnienie finansowania przedsięwzięć ukierunkowanych na poprawę jakości powietrza,
- h. Ograniczanie emisji zanieczyszczeń powietrza z pozostałych sektorów mających wpływ na stan powietrza, z uwzględnieniem działań.

7. Polityka energetyczna Polski do 2040 roku:

- a. Rozwój odnawialnych źródeł energii.

8. Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030:

- a. Dostosowanie sektora gospodarki wodnej do zmian klimatu,
- b. Dostosowanie sektora energetycznego do zmian klimatu,
- c. Ochrona różnorodności biologicznej i gospodarka leśna w kontekście zmian klimatu,
- d. Adaptacja do zmian klimatu w gospodarce przestrzennej i budownictwie,
- e. Stworzenie lokalnych systemów monitorowania i ostrzegania przed zagrożeniami,
- f. Zwiększenie świadomości odnośnie ryzyk związanych ze zjawiskami ekstremalnymi i metodami ograniczania ich wpływu.

9. Program Ochrony Środowiska dla Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2030:

- a. Poprawa jakości powietrza przy zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego w kontekście zmian klimatu,
- b. Poprawa klimatu akustycznego w województwie warmińsko-mazurskim,
- c. Osiągnięcie celów środowiskowych dla jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) – rzecznych i jednolitych części wód podziemnych (JCWPd),
- d. Ochrona przed niedoborami wody i powodzią,
- e. Prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej,
- f. Gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, uwzględniając zrównoważony rozwój województwa warmińsko-mazurskiego,
- g. Ochrona różnorodności biologicznej oraz krajobrazowej,
- h. Prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej,
- i. Zwiększanie lesistości,
- j. Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych oraz minimalizacja ich skutków.

10. Program ochrony powietrza i plan działań krótkoterminowych dla strefy warmińsko-mazurskiej:

Program ochrony powietrza wraz z planem działań krótkoterminowych dla strefy warmińsko-mazurskiej przyjęty Uchwałą Nr XVI/280/20 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 26 maja 2020 r.

11. Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur 2021-2027:

Jest to istotne źródło finansowania m.in. dla samorządów z obszaru województwa warmińsko-mazurskiego zakładające wsparcie m.in. dla działań związanych z łagodzeniem zmian klimatu, ochroną bioróżnorodności, racjonalną gospodarką odpadami oraz racjonalną gospodarką wodną, wspierające efektywność energetyczną, odnawialne źródła energii i działania związane z redukcją emisji gazów cieplarnianych. Harmonogram naborów wniosków o dofinansowanie w ramach programu dostępny jest na stronie: funduszeuropejskie.warmia.mazury.pl.

12. Warmińsko-Mazurskie 2030. Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego:

- a. Optymalna infrastruktura rozwoju,
- b. Wyjątkowe środowisko przyrodnicze.

13. Program ochrony środowiska dla powiatu elbląskiego na lata 2022-2030:

- a. Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery,
- b. Wzrost wykorzystania OZE,
- c. Doskonalenie systemu planowania, monitoringu i edukacji,

- d. Zwiększenie efektywności energetycznej,
- e. Zrównoważony rozwój energetyczny,
- f. Ograniczanie hałasu,
- g. Dobra jakość wód powierzchniowych, podziemnych,
- h. Ochrona przed powodzią,
- i. Zapewnienie wody odpowiedniej ilości i jakości,
- j. Ograniczenie zużycia wody,
- k. Ochrona wód i gleb przed zanieczyszczeni em ściekami,
- l. Selektywne zbieranie i zapobieganie powstawaniu odpadów,
- m. Oddzielenie wzrostu ilości wytwarzanych odpadów od wzrostu gospodarczego,
- n. Poprawa spójności systemu obszarów chronionych i przeciwdziałanie fragmentacji przestrzeni przyrodniczej,
- o. Ochrona krajobrazu,
- p. Racjonalna gospodarka leśna i łowiecka,
- q. Edukacja ekologiczna,
- r. Przeciwdziałanie wystąpieniu awarii instalacji przemysłowych, minimalizacja potencjalnych negatywnych skutków awarii dla ludzi i środowiska.

14. Strategia Rozwoju Krainy Kanału Elbląskiego na lata 2021-2030:

- a. Wspólny system atrakcji turystycznych,
- b. Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna,
- c. Budowanie proekologicznych postaw w społeczeństwie,
- d. Innowacyjne rozwiązania w zakresie ochrony środowiska,
- e. Rozwój infrastruktury komunalnej,
- f. Rozwój infrastruktury komunikacyjnej,
- g. Wzrost jakości przestrzeni publicznych oraz rozbudowa infrastruktury turystycznej.

15. Miejski Obszar Funkcjonalny Elbląga 2030. Strategia rozwoju ponadlokalnego:

- a. Stabilny ekosystem,
- b. Efektywna komunikacja.

16. Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Pasłęk - Aktualizacja:

- a. Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej,
- b. Termomodernizacja budynków mieszkalnych – komunalnych,
- c. Modernizacja i rozbudowa oświetlenia ulicznego,
- d. Wymiana źródeł światła w Urzędzie Miasta i jednostkach podległych,
- e. Budowa ścieżek rowerowych i szlaków rowerowych,
- f. Rozwój elektromobilności na terenie Gminy Pasłęk,
- g. Poprawa efektywności energetycznej obiektów mieszkalnych,
- h. Poprawa efektywności energetycznej przedsiębiorstw i placówek usługowych,
- i. Budowa dużych instalacji OZE na terenie Gminy Pasłęk,
- j. Budowa sieci gazowej na terenie Gminy Pasłęk.

17. Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Miasta i Gminy Pasłęk na lata 2012-2027

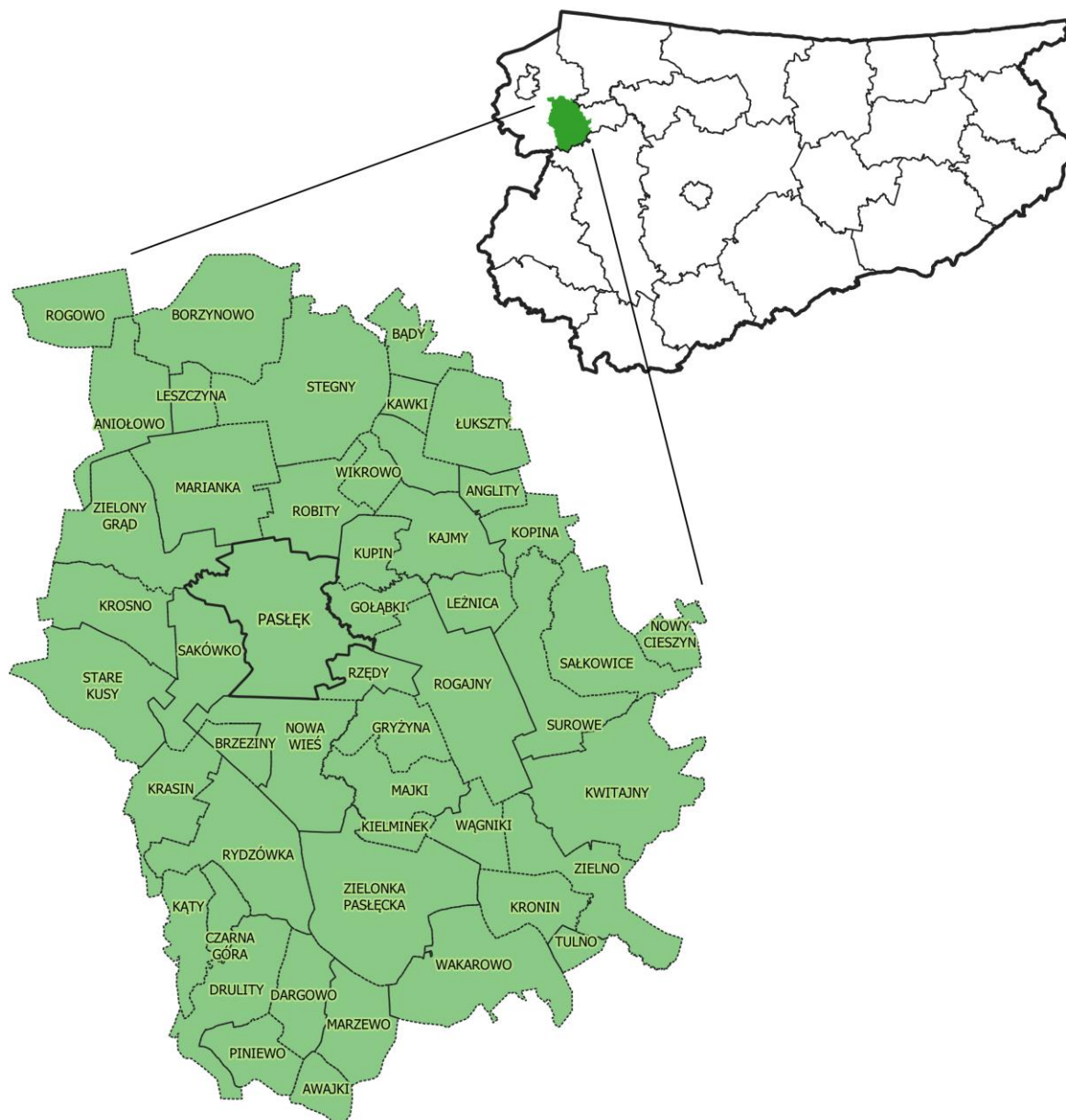
18. Miejscowe Planu Zagospodarowania Przestrzennego

4 Charakterystyka obszaru gminy

4.1 Położenie

Gmina Pasłęk położona jest w zachodniej części województwa warmińsko-mazurskiego i wraz z ośmioma innymi jednostkami samorządu terytorialnego tworzy powiat elbląski. Łączna powierzchnia gminy wynosi 264 km² ^[1], co na tle województwa, dla tego rodzaju gmin (miejsko-wiejskich), stanowi wartość nieco poniżej średniej².

Rysunek 1. Położenie Gminy Pasłęk (kolor zielony) na tle województwa warmińsko-mazurskiego oraz podział na obręby

Źródło: opracowanie własne

¹Bank Danych Lokalnych, GUS

² Średnia powierzchnia gmin miejsko-wiejskich w województwie warmińsko-mazurskim wynosi 271 km², Powierzchnia i ludność w przekroju terytorialnym w 2023 r., GUS

Zgodnie z danymi zawartymi w Encyklopedii Warmii i Mazur, gmina Pasłęk to gmina rolnicza, usytuowana na pograniczu Wysoczyzny Elbląskiej, Równiny Warmińskiej i Pojezierza Iławskiego. Natomiast zgodnie z podziałem Polski na jednostki fizyczno-geograficzne wprowadzonym przez J. Kondrackiego (1998), gmina Pasłęk położona jest w obrębie:

- PROWINCJI: Niżu Środkowoeuropejskiego,
- PODPROWINCJI: Pobrzeży Południowobałtyckich i Pojezierzy Południowobałtyckich,
- MAKROREGIONÓW: Pobrzeża Gdańskiego i Pojezierza Iławskiego (dla tej jednostki podziału na mezoregiony nie przeprowadzono),
- MEZOREGIONÓW: Równiny Warmińskiej, Wysoczyzny Elbląskiej.

Gmina Pasłęk graniczy z następującymi Jednostkami samorządu terytorialnego:

- od północy z gminą wiejską Milejewo (elbląski) i gminą miejsko-wiejską Młynary (elbląski),
- od wschodu z gminami wiejskimi Wilczęta (braniewski) i Godkowo (elbląski),
- od południa z gminą miejsko-wiejską Morąg (ostródzki) i gminą wiejską Małdyty (ostródzki),
- od zachodu z gminami wiejskimi Rychliki (elbląski) i Elbląg (elbląski).

Sieć dróg publicznych w gminie stanowią drogi:

- kategorii krajowej:
  - S7 Gdańsk – Pasłęk – Warszawa – Kraków;
- kategorii wojewódzkiej:
  - nr 505 Pasłęk – Frombork
  - nr 513 Pasłęk (węzeł S7 „Pasłęk Północ”) – Wozławki (DK57),
  - nr 526 Pasłęk – Przemark (woj. pomorskie),
  - nr 527 Olsztyn – Pasłęk – Dzierżgoń (woj. pomorskie).

Sieć dróg publicznych w gminie uzupełniają drogi gminne i powiatowe.

Linie kolejowe leżące na terenie gminy odgrywają dużą rolę w systemie transportowym oraz w obsłudze pasażerskiej. Są to:

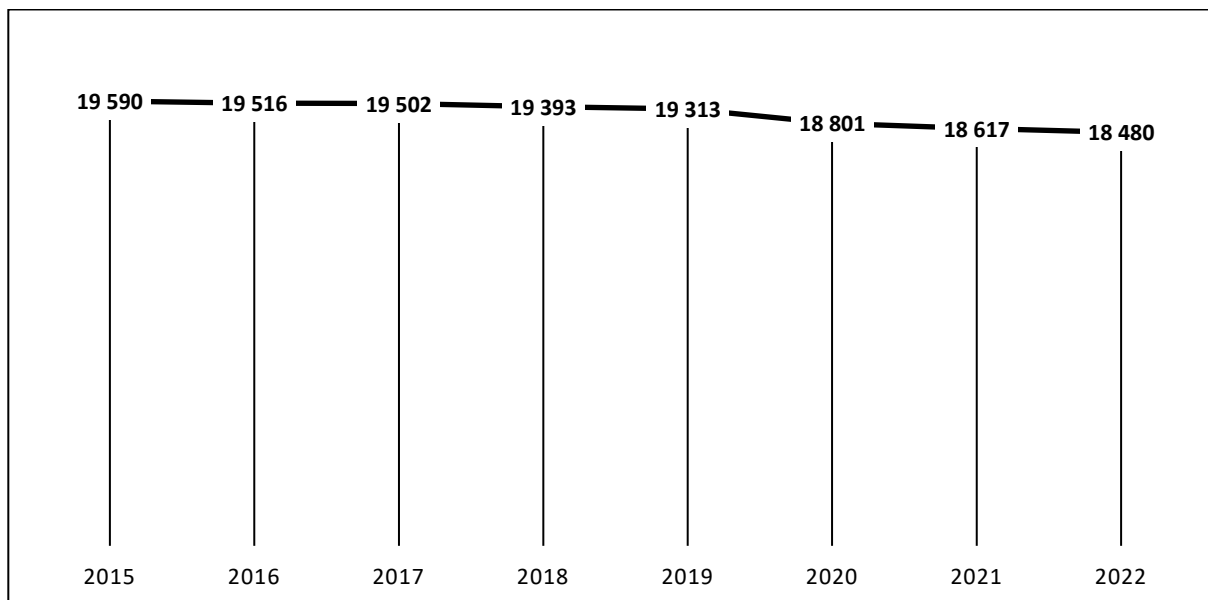
- zelektryfikowana, jednotorowa linia kolejowa nr 220 relacji Olsztyn Główny - Bogaczewo, nazwa odcinka: Morąg – Bogaczewo.
- nieelektryfikowana, jednotorowa linia kolejowa nr 204 relacji Malbork - Braniewo, nazwa odcinka: Bogaczewo - Kurowo Braniewskie. Linia o znaczeniu państwowym.

W momencie opracowania niniejszego dokumentu na terenie gminy funkcjonuje 12 linii autobusowych o charakterze użyteczności publicznej obsługiwanych przez Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Elblągu Sp. z o. o.

4.2 Demografia

Dane Głównego Urzędu Statystycznego pokazują, że na przestrzeni ostatnich lat liczba ludności na terenie gminy wykazuje tendencję spadkową – porównując dane z 2015 i 2022 spadek wyniósł około 5,7%.

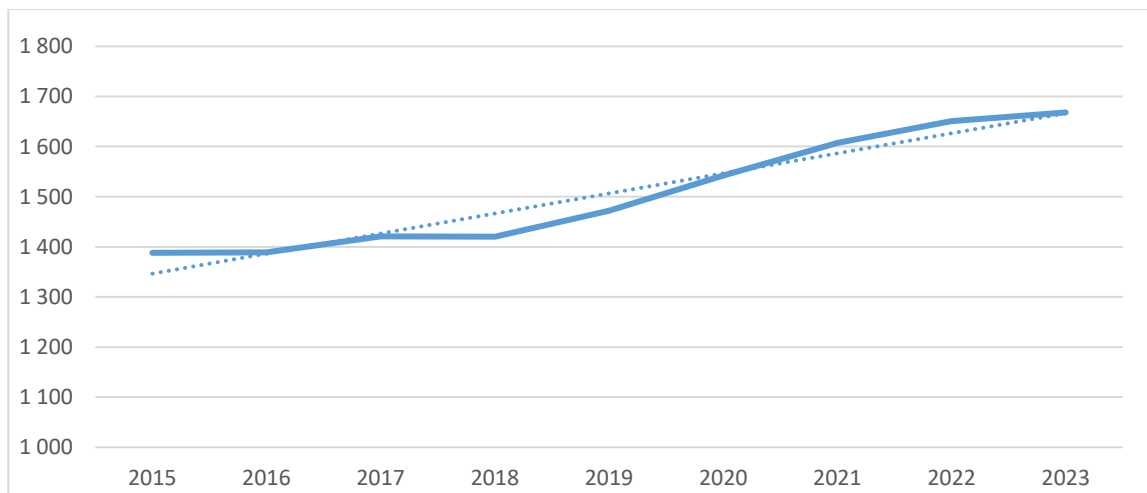
Wykres 1. Liczba ludności na terenie gminy Pasłęk w latach 2015 – 2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Mieszkańcy gminy Pasłęk stanowią ok. 33,6% mieszkańców powiatu elbląskiego, a gęstość zaludnienia wynosi 70 osób na 1 km² (dla porównania, średnia gęstość zaludnienia w Polsce wynosi 121 osób na 1 km²).

4.3 Gospodarka

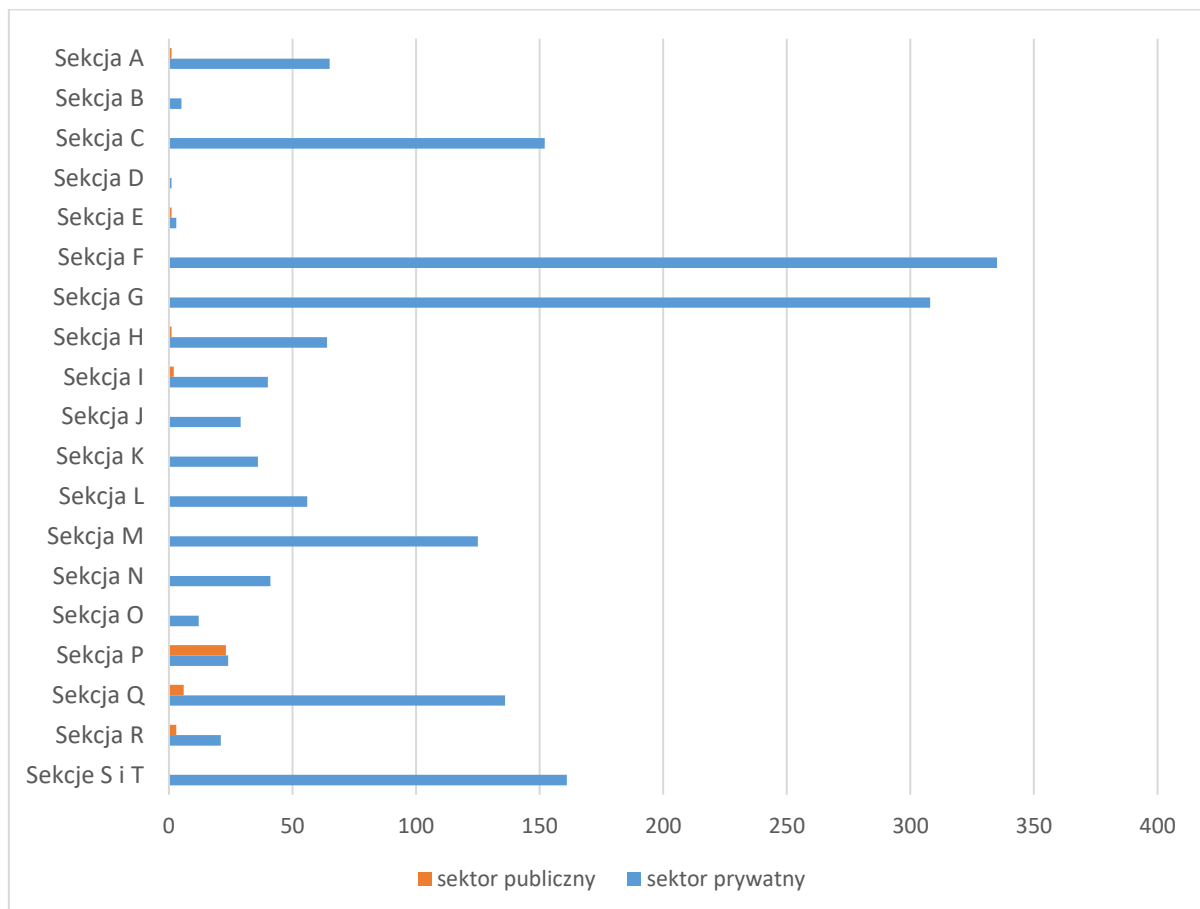
Na terenie gminy Pasłęk w 2023 roku liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej wyniosła 1688 i od wielu lat utrzymuje tendencję wzrostową. Przeważają przedsiębiorstwa sektora prywatnego (97,8% firm) – do sektora publicznego przynależy 37 instytucji (2,6%).

Wykres 2. Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej na terenie gminy Pasłęk

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 3. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON wg sekcji PKD w gminie Pasłęk

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego, na tle wszystkich działalności zdecydowanie wyróżniają się sekcja:

- F: budownictwo – 335 podmiotów
- G: handel hurtowy i detaliczny oraz naprawa pojazdów – 308 podmiotów,

Znacznym udziałem charakteryzują się także branże:

- S i T: Pozostała działalność usługowa – 161 podmiotów,
- C: przetwórstwo przemysłowe – 152 podmioty,
- Q: budownictwo – 142 podmioty,
- M: działalność profesjonalna, naukowa i techniczna – 125 podmiotów,

Do większych podmiotów gospodarczych zarówno ze względu na liczbę zatrudnionych osób, jak i zajmowaną powierzchnię oraz działających na terenie gminy można zaliczyć:

- Sery ICC Pasłęk Sp. z o.o., ul. Dworcowa 9, Pasłęk, producent wyrobów mleczarskich;
- KRAM Sp. z o.o., ul. Bohaterów Westerplatte 31B, Pasłęk, producent folii i opakowań

- BARTEX Sp. z o.o., ul. Dworcowa 4, Pasłęk, produkcja mleka w proszku;
- ENTC Dairy Solutions Sp. z o.o., ul. Dworcowa 10, 14-400 Pasłęk, produkcja mleka w proszku;
- DRE Sp. z o.o., ul. Firmowa 2, Pasłęk, producent drzwi wewnętrznych i wejściowych;
- Piekarnia Cukiernia B. Raszczyk Sp. z o.o., ul. Dworcowa 16, Pasłęk, piekarnia;
- DOMLUX Sp. z o.o., ul. ks. Franciszka Osińskiego 22, Pasłęk, skład materiałów budowlanych;
- BioFeed Sp. z o.o., ul. Bohaterów Westerplatte 43, Pasłęk, producent pasz dla zwierząt;
- WIPASZ S.A., Krosno 34, producent pasz i mięsa z kurczaka.

4.4 Zabytki

Dziedzictwem kulturowym miasta są przede wszystkim obiekty architektoniczne. Poniżej przedstawiono spis budynków, które zostały wpisane do rejestru zabytków Narodowego Instytutu Dziedzictwa³:

Anglity

- pałac, 1796 r. nr rej.: 652/68 z 27.02.1968;

Borzynowo

- *dom podcieniowy nr 8, drewniany, koniec XVIII w., nr rej.: 649/68 z 27.02.1968 (nie istnieje),*
- *dom podcieniowy nr 9, drewniany, koniec XVIII w., nr rej.: 650/68 z 27.02.1968 (nie istnieje),*
- *dom podcieniowy nr 10, drewniany, koniec XVIII w., nr rej.: 648/68 z 27.02.1968 (nie istnieje),*
- dom nr 17, początek XIX w., 1870 r., nr rej.: 462/95 z 2.06.1995;

Dargowo

- park dworski, koniec XVIII w., II połowa XIX w., nr rej.: A-1930/2001 z 8.08.2001;

Dawidy

- pałac, lata 1730-1731, nr rej.: 647/68 z 27.02.1968;

---

³ Wykaz zabytków nieruchomości wpisanych do rejestru zabytków - stan na 31 marca 2024 r.

Drulity

- zespół pałacowy i folwarczny, połowa XIX w., nr rej.: 455/95 z 10.05.1995:
  - pałac, nr rej.: 643/69 z 27.02.1968,
  - park,
  - folwark:
    - budynek gospodarczy w parku,
    - rządcówka - budynek gospodarczy, przy rządcówce,
    - browar - budynek gospodarczy, przy browarze,
    - wieżyczka studni,
    - ogrodzenie od północy,
  - nowy folwark:
    - obora,
    - chlewnia,
    - stodoła;

Kąty

- park pałacowy, II połowa XIX w., nr rej.: A-1986 z 6.08.2002
- rządcówka, nr rej.: jw.
- cmentarz rodowy rodziny zu Dohna, z aleją dojazdową, XVIII w., nr rej.: A-2007 z 5.11.2016

Kwitajny

- kościół ewangelicki, obrządku rzymsko-katolickiego parafii pw. św. Teresy, lata 1714-1719, nr rej.: 627/69 z 27.02.1968,
- zespół pałacowy, nr rej.: 626/69/490/96 z 27.03.1968 i z 7.02.1996:
  - pałac, lata 1728-40, 1848 r.,
  - park, XVIII-XIX w.,
  - pomnik poległych w I wojnie światowej - oranżeria, 1850 r., nr rej.: 453/95 z 19.04.1995;
- zespół folwarczny, nr rej.: A-4465 z 17.05.2007:
  - dom rządcy, koniec XIX w.
  - stajnia z wozownią, koniec XVIII w., XIX w.,
  - spichrz z 2 stodołami, koniec XVIII w., XIX w.,
  - obora z 2 bud. inwentarskimi, koniec XVIII w., XIX w.,
  - stajnia z wagą, koniec XIX w.,
  - teren folwarku z zielenią towarzyszącą i stawem;
- zespół młyński, nr rej.: 212/92 z 23.01.1992:
  - dom młynarza,
  - budynek gospodarczy,

- urządzenia hydrotechniczne;

Łukszty

- *dom podcieniowy nr 30, nr rej.: Ł/48 z 4.05.1959 i 622/69 z 28.02.1968 (nie istnieje)*

Marianka

- kościół filialny pw. MB Nieustającej Pomocy, XIV w., XVI-XVIII w., nr rej.: A-803 z 28.02.1968,
- cmentarz kościelny, jw.,
- kuźnia podcieniowa, XVIII/XIX w., nr rej.: 620/69 z 28.02.1968;

Marzewo

- *dom podcieniowy nr 24, nr rej.: 580/69 z 28.03.1968 (nie istnieje),*
- *dom podcieniowy nr 25, nr rej.: 579/69 z 14.06.1968 (nie istnieje);*

Pasłęk

- miasto w obrębie murów obronnych, XIV-XVIII w., nr rej.: P/39 z 10.10.1956,
- kościół parafialny pw. św. Bartłomieja, ul. Chrobrego, koniec XIII-XIX w., nr rej.: P/40 z 10.10.1956,
- kościół pw. Narodzenia Najświętszej Maryi Panny, ul. Steffena, 1885 r., nr rej.: 230/92 z 1.10.1992,
- kościół ewangelicki cmentarny pw. św. Jerzego, ul. Bohaterów Westerplatte, szachulcowy, koniec XVI w., nr rej.: A-174 z 10.10.1956,
- cmentarz żydowski, ok. 1800 r., II połowa XIX w., nr rej.: 137/90 z 10.01.1990,
- zamek, ul. św. Wojciecha, koniec XIIIV-XVI w., nr rej.: P/41 z 10.10.1956 i z 10.10.1961,
- pozostałości obwarowań miejskich, XIV w., XVIII w., nr rej.: P/43 z 10.10.1956,
- ratusz, koniec XIV-XVI w., nr rej.: P/42 z 10.10.1956,
- dom, ul. Bolesława Chrobrego 1, XVIII w., XIX w., nr rej.: A-4541 z 12.02.2010,
- dom, ul. Bolesława Chrobrego 2, połowa XIX w., nr rej.: 605/69 z 8.03.1968,
- dom, ul. Dąbrowskiego 2, koniec XVIII w., nr rej.: 602/69 z 8.03.1968,
- dom, ul. Dąbrowskiego 3, koniec XVIII w., nr rej.: 645/69 z 8.03.1968,
- dom, ul. Dąbrowskiego 4, koniec XVIII w., nr rej.: 603/69 z 8.03.1968,
- dom, ul. Dąbrowskiego 5, koniec XVIII w., nr rej.: 604/69 z 8.03.1968,
- dom, ul. Dąbrowskiego 6, koniec XVIII w., nr rej.: 605/69 z 8.03.1968,
- dom, ul. Osińskiego 9, I połowa XIX w., nr rej.: 607/69 z 2.03.1968,

- dom, ul. Osińskiego 10, I połowa XIX w., nr rej.: 608/69 z 2.03.1968,
- dom, ul. Osińskiego 11, I połowa XIX w., nr rej.: 609/69 z 2.03.1968,
- dom, ul. Osińskiego 12, I połowa XIX w., nr rej.: 610/69 z 2.03.1968,
- dom, ul. Osińskiego 23, nr rej.: 118/89 z 31.05.1989,
- domy, ul. Steffena 2-2a, XVIII w., nr rej.: 85/85 z 10.02.1986,
- magazyn z fragmentem muru obronnego, ul. Firleja 1, połowa XIX w., nr rej.: 348/94 z 12.04.1994,
- wieża wodociągowa miejska, ul. Osińskiego, 1910 r., nr rej.: 347/94 z 21.03.1994,
- most, ul. Zamkowa, ok. 1863, nr rej.: A-4689 z 30.11.2020;

Rieczna

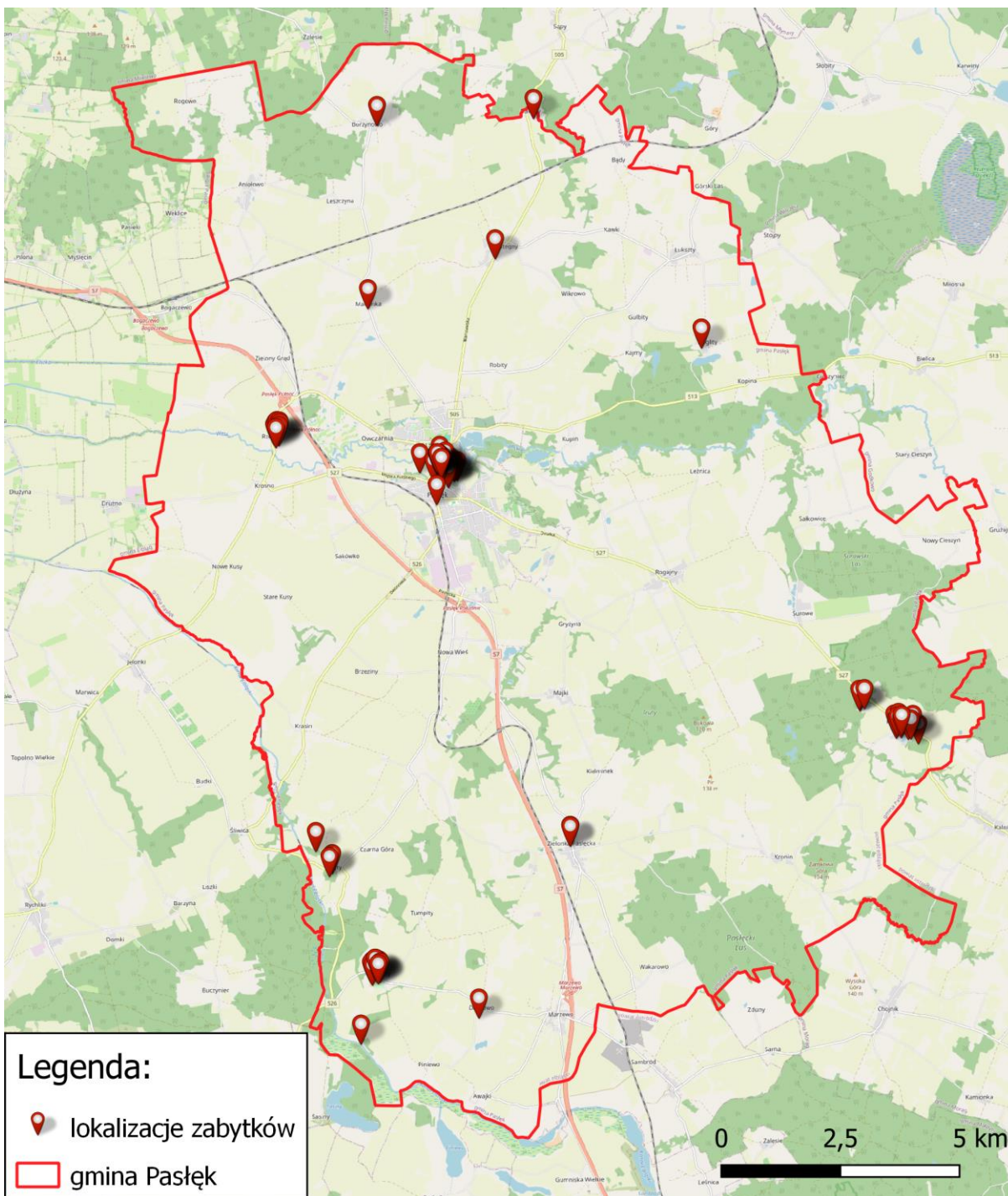
- zespół stadniny koni, II połowa XIX-XX w., nr rej.: A-1627/99 z 6.05.1999:
  - dwór – rządówka,
  - spichrz,
  - 3 stajnie,
  - stodoła-ujeżdźalnia,
  - park,
  - ogrodzenie;

Stegny

- dom podcieniowy nr 7, drewniany, II połowa XVIII w., 1820 r., nr rej.: 582/69 z 27.03.1968,
- *dom nr 36, nr rej.: 599/69 z 12.03.1968 (nie istnieje);*

Zielonka Pastęcka

- kościół ewangelicki, obrządku rzymsko-katolickiego pw. św. Jana Chrzciciela, lata 1778-1792, nr rej.: 596/69 z 12.03.1968,
- cmentarz przykościelny, nr rej.: jw.,
- *dom podcieniowy nr 43, pocz. XIX, nr rej.: 595/69 z 12.03.1968 (nie istnieje).*
- wiatrak holender (ruina, murowano-drewniany), 1883 r., nr rej.: Z/33 z 4.05.1959 i 594/69 z 12.03.1968.

Rysunek 2. Zabytki w gminie Pasłęk
 Źródło: opracowanie własne

5 Ocena aktualnego stanu środowiska gminy Pasłęk – obszary interwencji

5.1 Ochrona klimatu i jakości powietrza

5.1.1 Warunki klimatyczne regionu

Gmina Pasłęk zlokalizowana jest na obszarze o cechach klimatu przejściowego oraz morsko-kontynentalnego. Gmina położona jest na terenie Żuław, które charakteryzuje szczególnie duża wilgotność powietrza i gruntu, wynikająca z płytkiego występowania wód podziemnych i gęstej sieci cieków powierzchniowych. Częstym zjawiskiem jest inwersja temperatury, wywołana wpływem chłodnego powietrza z sąsiednich wysoczyzn. Średnia roczna temperatura powietrza wynosi 7,8°C.

Charakterystyczna jest stosunkowo mała ilość opadów atmosferycznych w stosunku do otaczających wysoczyzn. Średnie roczne sumy opadów dla Żuław Elbląskich wynoszą około 550–600 mm i wzrastają w kierunku wschodnim, osiągając w Elblągu 659 mm. Najbardziej intensywne opady przypadają na miesiące letnie. Klimat wysoczyzny w stosunku do obszaru Żuław odznacza się znacznie większymi i bardziej kontynentalnymi amplitudami temperatur. Większe są opady atmosferyczne, dłuższy czas zalegania pokrywy śnieżnej oraz krótszy czas wegetacji. Średnia temperatura roczna wynosi od 7,0°C do 7,6°C. Na obszarach wysoczyznowych opady dochodzą do 700 mm. Średnie sumy opadów półrocza letniego są wyższe niż na Żuławach i wynoszą 400–450 mm. Czas zalegania pokrywy śnieżnej na wysoczyznach wynosi około 70–80 dni w roku. Okres wegetacyjny trwa 205 do 210 dni⁴.

Analiza prognoz dotyczących zmian klimatu w Polsce do roku 2030 ukazuje stopniowy wzrost średniej rocznej temperatury powietrza, szczególnie w okresach zimowych. Kluczowymi wskaźnikami związanymi z temperaturą powietrza są:

- liczba dni o temperaturze ujemnej,
- długość okresu wegetacyjnego,
- liczba stopniodni, które mają istotne znaczenie dla gospodarki.

W dwóch ostatnich dekadach odnotowano wzrost dni o wysokich temperaturach oraz systematyczny spadek dni o temperaturze ujemnej. Długość okresu wegetacyjnego jest kluczowym czynnikiem wpływającym na produkcję roślinną. W analizowanym okresie widoczna jest wyraźna tendencja do wydłużania się tego okresu z temperaturą powyżej 5°C. Przewiduje się, że średni przyrost wyniesie około 10-12 dni, jednak w porównaniu do roku 2010 tempo tego wzrostu będzie niższe, mniej więcej o 2-5 dni. Te zmiany nie będą miały istotnego wpływu na produkcję roślinną. Opady, drugi kluczowy element klimatyczny, nie wykazują wyraźnego trendu do 2030 roku. Niemniej jednak, prognozy sugerują wzrost

---

⁴ Program Ochrony Środowiska dla Gminy Pasłęk na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028 za: Objąsnienia Do Mapy Geośrodowiskowej Polski. Arkusz PASŁĘK (95), PIG-PIB, 2012 r.

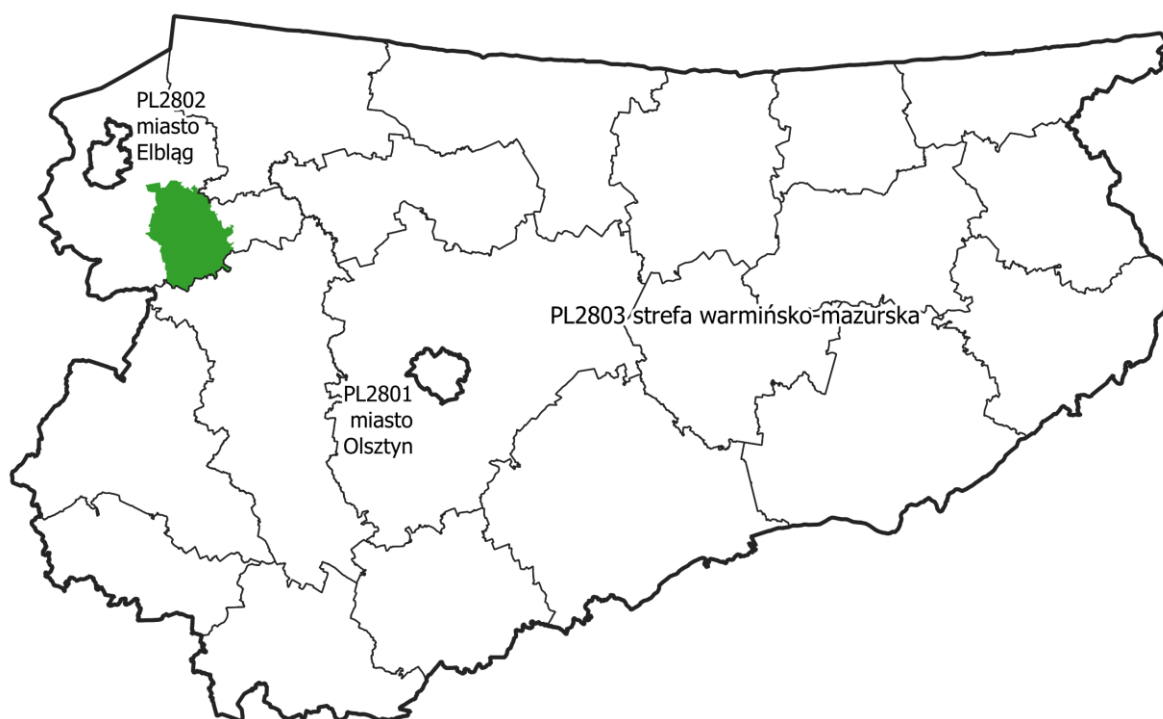

częstości opadów ulewnych, zwłaszcza w najbliższych dwóch dekadach. Ta niestabilność opadów może prowadzić do podtopień i miejscowych powodzi. Ważnym elementem gospodarczym związanym z opadami jest pokrywa śnieżna, a jej wysokość i okres zalegania odgrywają kluczową rolę w rolnictwie i gospodarce wodnej. Tendencja malejącej liczby dni z pokrywą śnieżną są niewielka w latach 2010-2030, należy natomiast założyć duże wahania pomiędzy kolejnymi sezonami zimowymi⁵.

5.1.2 Jakość powietrza atmosferycznego

Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w roku 2023 dla obszaru województwa warmińsko-mazurskiego przeprowadził roczną ocenę jakości powietrza. Obowiązujący układ stref określa Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz.U. 2024 poz. 54), zgodnie z którą województwo warmińsko-mazurskie podzielone zostało na następujące strefy:

- PL2801 miasto Olsztyn
- PL2802 miasto Elbląg,
- PL2803 strefa warmińsko-mazurska.

Rysunek 3. Podział województwa warmińsko-mazurskiego na strefy

Źródło: opracowanie własne, na podstawie dokumentacji: „Roczna ocena jakości powietrza w województwie warmińsko-mazurskim” raport wojewódzki za rok 2023

⁵ Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030, Ministerstwo Środowiska

System rocznej oceny jakości powietrza w województwie oparty jest o szereg systemów pomiarów zanieczyszczeń, specjalistyczne modelowanie matematyczne oraz inne metody oceny jakości powietrza. Brane pod uwagę są również warunki meteorologiczne w danym roku, które mają wpływ na stężenie zanieczyszczeń w powietrzu.

Dzięki kompleksowemu podejściu Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska dokonano pełnej oceny poszczególnych zanieczyszczeń. Ocenę wykonano według kryteriów dotyczących ochrony zdrowia dla 12 substancji:

- dwutlenku siarki SO₂,
- dwutlenku azotu NO₂,
- tlenku węgla CO,
- benzenu C₆H₆,
- ozonu - O₃,
- pyłu PM₁₀,
- pyłu PM_{2,5},
- ołowiu Pb w pyle PM₁₀,
- arsenu As w pyle PM₁₀,
- kadmu Cd w pyle PM₁₀,
- niklu Ni w pyle PM₁₀,
- benzo(a)pirenu w pyle PM₁₀,

oraz kryteriów określonych w celu ochrony roślin dla 3 substancji:

- dwutlenku siarki SO₂,
- tlenków azotu NO_x,
- ozonu O₃ określonego współczynnikiem AOT40.

Dwutlenek siarki, tlenek węgla, dwutlenek azotu, wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne, a także metale ciężkie i pyły zawieszane należą do produktów spalania wpływających na występowanie niskiej emisji. Ozon z kolei jest zagrożeniem dla człowieka i środowiska naturalnego w sytuacji, gdy pojawi się w powietrzu przy powierzchni ziemi. Powstaje on w gorące, słoneczne, letnie dni, w wyniku reakcji chemicznych zachodzących w przyziemnej warstwie atmosfery, gdy jest ona zanieczyszczona dwutlenkiem azotu. Dzieje się tak najczęściej w centrach miast lub przy ruchliwych trasach komunikacyjnych.

Wynikiem oceny, zarówno pod kątem kryteriów dla ochrony zdrowia jak i kryteriów dla ochrony roślin, dla wszystkich substancji podlegających ocenie, jest zaliczenie do jednej z poniższych klas⁶:

- w klasyfikacji podstawowej:
  - o do klasy A – jeżeli stężenia zanieczyszczenia na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych lub docelowych,

---

⁶ Oznaczenie klas przyjęto wg. instrukcji GIOŚ i kodowania stosowanego w raportowaniu wyników do Europejskiej Agencji Środowiska

- o do klasy C – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalny lub poziomy docelowe.

Gmina Paśćk położona jest w strefie warmińsko-mazurskiej, której wyniki pomiarów jakości powietrza przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Klasyfikacja strefy z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia

Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy												
		SO ₂	CO	NO ₂	C ₆ H ₆	PM ₁₀	PM _{2,5} *	Pb	As	Cd	Ni	BaP	O ₃ **	
Strefa warmińsko-mazurska	PL2803	A	A	A	A	A	A1	A	A	A	A	A	C	A

*Dla pyłu zawieszonego PM_{2,5} – poziom dopuszczalny I faza, obie strefy uzyskały klasę A

**Dla ozonu – poziom celu długoterminowego, strefy uzyskały klasę D2

Źródło: opracowanie własne, na podstawie dokumentacji: „Roczna ocena jakości powietrza w województwie warmińsko-mazurskim” raport wojewódzki za rok 2023, GIOŚ

Tabela 2. Klasyfikacja strefy z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony roślin

Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy		
		SO ₂	NO _x	O ₃
Strefa warmińsko-mazurska	PL2803	A	A	A

Źródło: opracowanie własne, na podstawie dokumentacji: „Roczna ocena jakości powietrza w województwie warmińsko-mazurskim” raport wojewódzki za rok 2023, GIOŚ

Zgodnie z Roczną oceną jakości powietrza w województwie warmińsko-mazurskim w 2023 r na terenie gminy Paśćk stwierdzono przekroczenia:

- poziomu docelowego B(a)P w pyłe zawieszonym PM₁₀ – obszar Paśćka,
- poziomu długoterminowego O₃ ze względu na ochronę zdrowia ludzi, jak i ochronę roślin – obszar całej gminy.

Emisja benzo(a)pirenu związana jest ze strukturą wykorzystania paliw stałych m.in. w indywidualnych kotłach grzewczych. Wpływ ten szczególnie odznacza się w okresie zimowym ze względu na zwiększone zapotrzebowanie na energię, co wpływa na wzrost emisji benzo(a)pirenu o tej porze roku. Wyniki szacowania przygotowane na podstawie modelowania matematycznego na terenie strefy warmińsko-mazurskiej wykazały największe wartości (przekraczające próg 1,49 ng/m³) w obrębie Nowego Miasto Lubawskiego i Paśćka⁷.

⁷ Roczna ocena jakości powietrza w województwie warmińsko-mazurskim” raport wojewódzki za rok 2023, GIOŚ

Tabela 3. Statystyki stężeń dla wybranych zanieczyszczeń w gminie Pasłęk zestawione na podstawie wyników obiektywnego szacowania wykonanego w oparciu o wyniki modelowania jakości powietrza dla roku 2023

Gmina	PM10 średnia roczna [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]			PM10 36 maksimum [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]			PM2,5 średnia roczna [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]			B(a)P średnia roczna [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]		
	min	max	średnia	min	max	średnia	min	max	średnia	min	max	średnia
Pasłęk	12,6	21,7	13,8	20,7	36,9	23,0	7,4	14,0	8,1	0,13	1,55	0,2

Źródło: GIOŚ, IOŚ-PIB, Roczna ocena jakości powietrza w województwie warmińsko-mazurskim” raport wojewódzki za rok 2023

Jako główne przyczyny przekraczania poziomu celu długoterminowego ozonu wskazuje się, podobnie jak w latach ubiegłych, występowanie w okresie wiosenno-letnim warunków meteorologicznych sprzyjających formowaniu się ozonu w powietrzu (wysoka temperatura i duże nasłonecznienie) oraz emisję prekursorów ozonu, zwłaszcza z sektora transportu samochodowego, a także napływ mas powietrza zanieczyszczonych ozonem i substancjami stanowiącymi tzw. prekursory ozonu z terenów zurbanizowanych województwa i spoza granic kraju.

5.1.3 Źródła emisji

Sektor mieszkalnictwa stanowi największe źródło emisji zanieczyszczeń do powietrza na terenie gminy. Na terenie gminy znajduje się ciepłownia, którą zarządza VEOLIA Sp. z o.o. Sieć ciepłownicza jest zlokalizowana na terenie Miasta Pasłęka, natomiast w całej gminie przeważają indywidualne źródła ciepła na różnego rodzaju paliwa. Głównymi paliwami wykorzystywanymi do produkcji ciepła są węgiel i drewno, w mniejszym stopniu energia elektryczna (w tym wykorzystanie pomp ciepła), olej opałowy oraz gaz ziemny. W przypadku korzystania z ciepła miejskiego, emisje zanieczyszczeń są kontrolowane i efektywne systemy odpylania oraz spalania przyczyniają się do niższej emisji na jednostkę wyprodukowanego ciepła.

Ciepłownia Pasłęk przy ulicy Ogrodowej 14 w Pasłęku prowadzi eksploatację instalacji energetycznej, opalanej miazem węgla kamiennego o łącznej mocy 18,684 MW. W instalacji prowadzony jest proces technologiczny związany z wytwarzaniem energii cieplnej na potrzeby centralnego ogrzewania oraz ciepłej wody użytkowej dla odbiorców zewnętrznych i potrzeb własnych. Energia cieplna wytwarzana jest w wyniku energetycznego spalania paliw w pięciu jednostkach kotłowych⁸:

- trzy kotły wodne o mocy znamionowej 1,7 MW i sprawności 75% każdy,
- dwa kotły wodne o mocy 4,6 MW i sprawności 75% oraz 80%.

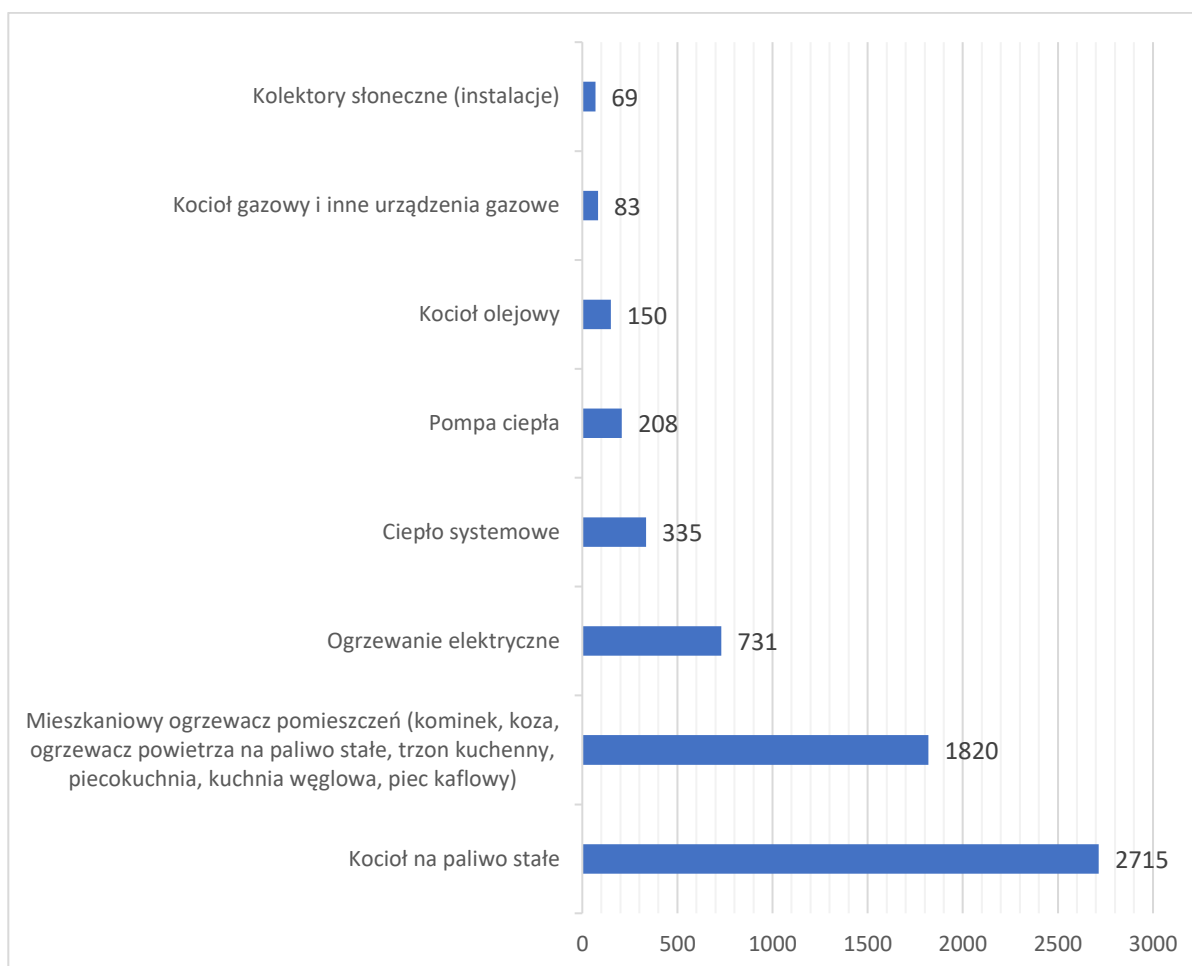
W celu dotrzymania norm emisji pyłu dla ww. kotłów, systemy odpylania są na bieżąco modernizowane. Zgodnie z przyjętymi założeniami, maksymalny czas jednoczesnej pracy wszystkich 5 kotłów (przy założeniu szczytowego zapotrzebowania na ciepło w sezonie

⁸ Decyzja Starosty Elbląskiego z dnia 30.10.2017 r., znak OŚROL.6224.6.1.2017.DW

zimowym) nie przekroczy 4760 godz. Przez pozostałe 4000 godz. Kotły mogą pracować w układzie maksymalnej jednoczesnej pracy 4 jednostek. W okresie wysokich temperatur otoczenia najczęściej pracuje jeden lub dwa z nich⁹.

Podstawowym problemem w zakresie zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego jest emisja niska, pochodząca z domowych pieców grzewczych i lokalnych kotłowni węglowych, w których spalanie odbywa się w nieefektywny sposób. Cechą charakterystyczną niskiej emisji jest to, że powodowana jest przez liczne źródła wprowadzające do powietrza niewielkie ilości zanieczyszczeń. Duża liczba kominów o niewielkiej wysokości powoduje, że wprowadzane zanieczyszczenia do środowiska są uciążliwe, ponieważ zanieczyszczenia gromadzą się wokół miejsca powstania – często są to obszary o zwartej zabudowie. Dodatkowo uwagę należy zwrócić na materiał wykorzystywany do spalania. Ze względów ekonomicznych często jest to węgiel o niskiej jakości.

Wykres 4. Liczba poszczególnych źródeł ciepła na terenie gminy Pasłęki raportowanych do CEEB, stan na dzień 31.05.2024 r.

Źródło: Dane z Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków (CEEB), Urząd Miejski w Pasłęku

⁹ Decyzja Starosty Elbląskiego z dnia 30.10.2017 r., znak OŚROL.6224.6.1.2017.DW

Na terenie gminy Pasłęk według danych z Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków (CEEB), na dzień 31.05.2024 r., w strukturze produkcji ciepła dominują kotły na paliwo stałe (45,0%), mieszkaniowe ogrzewacze pomieszczeń na paliwo stałe (30,2%), ogrzewacze elektryczne (12,1%), ciepło systemowe (5,6%), pompy ciepła (3,5%), kotły na olej opałowy (2,5%) oraz kotły na gaz ziemny (1,4%). Najmniejszy udział przypada instalacjom kolektorów słonecznych (1,4%).

Warto zauważyć, iż na przestrzeni ostatnich lat notowany jest dynamiczny wzrost liczby instalowanych pomp ciepła. Pompa ciepła to urządzenie, które przetwarza energię z jednego medium (najczęściej powietrza, wody czy gruntu) na energię cieplną, używaną do ogrzewania budynku lub wody użytkowej. Działa na zasadzie cyklu termodynamicznego, podobnego do działania lodówki, ale w odwrócony sposób. Pompy ciepła są efektywnym rozwiązaniem, ponieważ przekształcają niską temperaturę z zewnętrznego środowiska na wyższą temperaturę, przy czym zużywają stosunkowo niewielką ilość energii elektrycznej.

Gmina Pasłęk na mocy porozumienia zawartego z WFOŚiGW utworzyła punkt konsultacyjny programu „Czyste Powietrze”, w którym przeszkoleni pracownicy pomagają mieszkańcom w pisaniu wniosków o dotację na wymianę starych, nieefektywnych kotłów grzewczych na nowoczesne, niskoemisyjne źródła ciepła, takie jak np.: pompy ciepła, kotły gazowe, czy kotły spełniające wymogi ekoprojektu. Program przewiduje także dofinansowania na m.in.: docieplenia przegród budowlanych, modernizację instalacji wewnętrznych, wymianę stolarki zewnętrznej, czy montaż wentylacji mechanicznej z odzyskiem ciepła. Należy podkreślić, iż przeprowadzenie inwentaryzacji zwiększyło zainteresowanie tym programem. Wśród mieszkańców promowany jest także Program Mój Prąd w ramach którego, można ubiegać się o dofinansowanie do instalacji fotowoltaicznej oraz możliwość skorzystania z ulgi termomodernizacyjnej w przypadku docieplenia budynku lub wymiany stolarki okiennej i drzwiowej.

Warto podkreślić, iż w 2021 roku na terenie miasta Pasłęka powstała infrastruktura gazowa składająca się ze stacji regazyfikacji oraz ponad 1,6 km sieci gazowej na odcinku od ul. Wojska Polskiego (oczyszczalnia ścieków) do ronda na skrzyżowaniu ul. Wojska Polskiego/Zamkowa/Jagiełły. Operatorem jest Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o. o., Gazownia w Elblągu. Gaz ziemny dostarczany jest dla celów komunalno-bytowych i ogrzewania mieszkań oraz na potrzeby usług. Według danych GUS, w 2022 roku z gazociągu korzystało zaledwie 0,2% ludności gminy (41 mieszkańców).

Gaz ziemny uznawany jest za paliwo przejściowe ze względu na ograniczoną emisję zanieczyszczeń powstającą podczas jego spalania. To za sprawą metanu, głównego składnika gazu, który eliminuje powstawanie produktów szkodliwych dla środowiska, takich jak: dwutlenek siarki, sadza, popiół, żużel i pyły. Jednak należy pamiętać, że nadal jest to źródło zaliczane do paliw kopalnych.

Na terenie gminy funkcjonują duże instalacje wykorzystujące odnawialne źródła energii. Głównie są to farmy wiatrowe, natomiast w ostatnich latach zauważalnie wzrosły również moce zainstalowane elektrowni fotowoltaicznych. Odnawialne źródła energii pozwalają ograniczyć wykorzystywanie konwencjonalnych źródeł energii, co przekłada się na spadek ilości spalanej surowca na potrzeby energetyczne, a w konsekwencji spadek emisji zanieczyszczeń do powietrza.

Drugą grupą emisji, co do wielkości wpływu na wartość przekroczeń jest emisja liniowa pochodząca z ruchu drogowego. Największe strumienie zanieczyszczeń związane są z głównymi węzłami komunikacyjnymi, w tym: wzdłuż ulic o zwartej, obustronnej zabudowie, będących tranzytowymi ciągami komunikacyjnymi (podwyższone stężenia NO₂, CO, formaldehydu, benzenu, itp.). Istotne znaczenie ma również zapylenie powstające na skutek ścierania się opon i nawierzchni dróg. Największe emisje liniowe na terenie gminy dotyczą:

- drogi krajowej S7;
- dróg wojewódzkich:
  - nr 505,
  - nr 513,
  - nr 526,
  - nr 527.

Trzecią grupą emisji są zakłady przemysłowe i znajdujące się w nich instalacje powodują, które tworzą emisję punktową. Zgodnie z danymi Starostwa Powiatowego (pismo z dnia 05.06.2024 r. znak: OŚROL.604.1.2024.KL) oraz Urzędu Marszałkowskiego (pismo z dnia 05.06.2024 r. znak: OŚ-S.706.80.2024.AS), na terenie gminy wydano zezwalające na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza z urządzeń technologicznych. Poniższa lista przedstawia wszystkie obowiązujące decyzje na dzień opracowania niniejszego dokumentu:

1. D.R.E. Sp. z o.o., instalacja kotłowni oraz instalacja odciążu pyłów i trocin zakładu produkcyjnego w Pasłęku przy ul. Firmowej 2,
2. Usługi Stolarskie Krzysztof Ziemak, instalacja do szlifowania i powlekania elementów meblowych w Pasłęku przy ul. A. Steffena 33B,
3. AJRAM Sp. z o.o., instalacja do obróbki mechanicznej drewna i powlekania wyrobów preparatami zawierającymi LZO w Pasłęku, przy ul. Sprzymierzonych 14,
4. VEOLIA Północ Sp. z o.o., ciepłownia wyposażona w 4 kotły opalane miazem węgla kamiennego, ciepłownia znajduje się w Pasłęku przy ul. Ogrodowej 14.

Dopuszczalne wielkości emisji gazów i pyłów wprowadzanych do powietrza określone są także w pozwoleniu zintegrowanym wydanym na rzecz:

5. Sery ICC Pasłek Sp. z o.o., instalacja zakładowej kotłowni wyposażonej w 4 kotły parowe, z czego 1 jest trwale wyłączony z eksploatacji. Kotły opalane są głównie miałem węgla kamiennego okresowo uzupełnianym biomasą w udziale do 50%. Zakład w Pasłuku przy ul. Dworcowej 9.

Zakład jest również źródłem emisji niezorganizowanej z oczyszczalni ścieków oraz transportu samochodowego wewnątrzzakładowego.

Potencjalnym źródłem emisji zanieczyszczeń do powietrza mogą być także fermy drobiarskie oraz trzody chlewnej (m. in. z budynków inwentarskich). Grupa ta może emitować następujące zanieczyszczenia: amoniak, metan, podtlenek azotu, pył PM10 oraz siarkowodór.

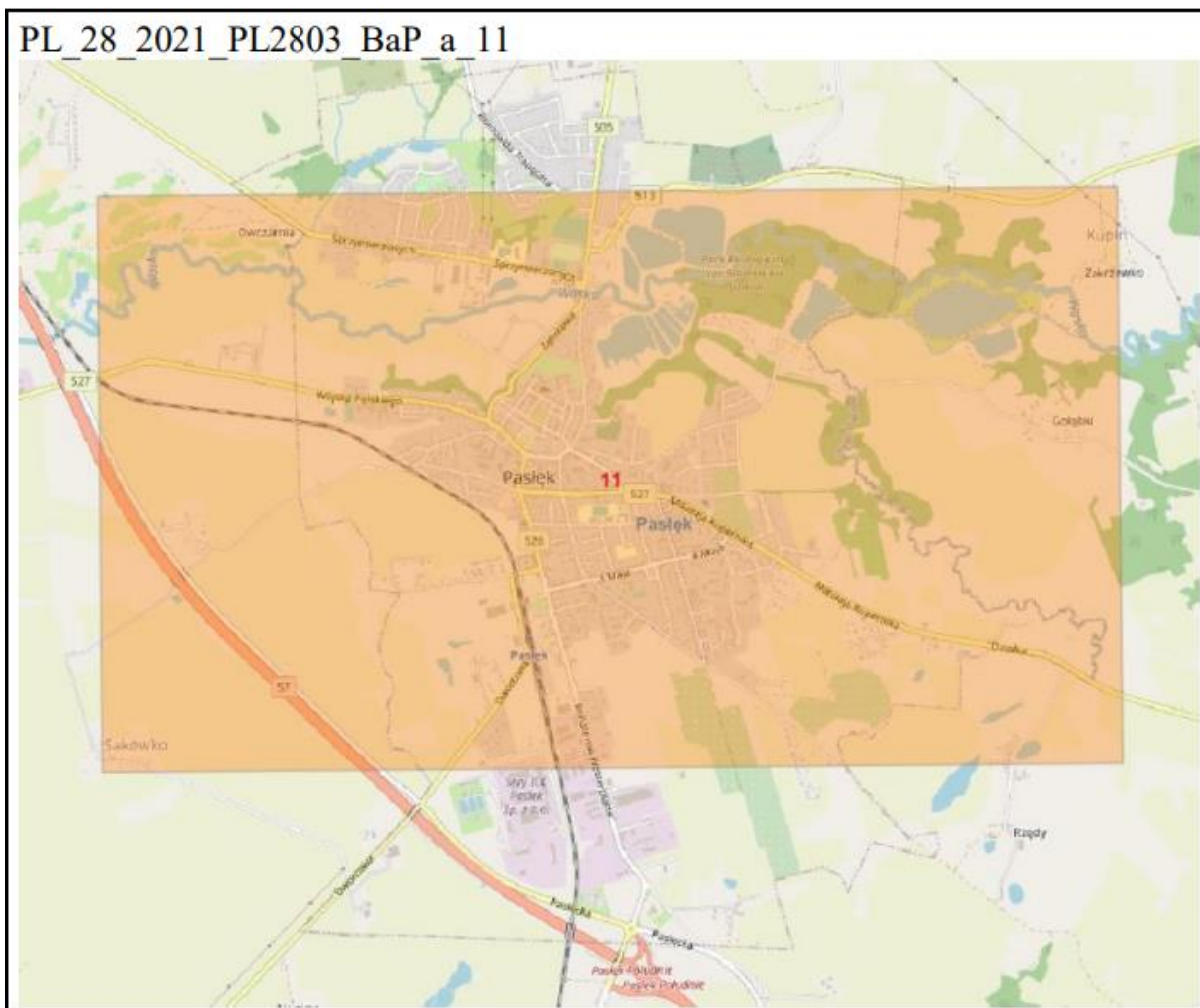
5.1.4 Program ochrony powietrza (POP)

Programy ochrony powietrza są aktami prawa miejscowego, których zadaniem jest poprawa jakości powietrza poprzez realizację działań naprawczych przez organy i podmioty w nich wskazane oraz doprowadzenie wskaźników poziomów zanieczyszczeń do poziomów dopuszczalnych lub docelowych.

Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego Uchwałą Nr XVI/280/20 z dnia 26 maja 2020 r. określił Program ochrony powietrza dla strefy warmińsko-mazurskiej wraz z planem działań krótkoterminowych. Natomiast w związku z przekraczaniem w kolejnych latach poziomu docelowego benzo(a)pirenu zawartego w pyłe PM10 Sejmik Województwa Uchwałą Nr LI/772/23 z dnia 27 czerwca 2023 r. określił aktualizację Programu ochrony powietrza dla strefy warmińsko-mazurskiej, obejmującą przegląd dotychczas wskazanych działań naprawczych i ich korektę oraz określając działania ochronne dla grup ludności wrażliwych, obejmujących w szczególności osoby starsze i dzieci.

Realizacja planu działań należy do województwa i gmin, w niektórych przypadkach do zarządców budynków. W dokumencie wskazano m.in. przykładowe działania krótkoterminowe w przypadku wystąpienia ryzyka przekroczeń.

Główny cel POP to wskazanie działań naprawczych, których realizacja spowoduje poprawę jakości powietrza, co korzystnie wpłynie na zdrowie i życie mieszkańców, szczególnie uwzględniając grupę osób wrażliwych. Oprócz szeroko zakrojonej edukacji ekologicznej, obejmuje też inwentaryzację, kontrolę oraz stopniową wymianę lub likwidację źródeł niskiej emisji, znanych również jako "kopciuchy".

Rysunek 4. Szczegółowa lokalizacja obszarów przekroczeń B(a)P w gminie Pasiek

Źródło: Aktualizacja Programu ochrony powietrza dla strefy warmińsko-mazurskiej ze względu na przekroczenie poziomu dopuszczalnego PM₁₀ i poziomu docelowego benzo(a)pirenu zawartego w pyłe PM₁₀ wraz z planem działań krótkoterminowych, Załącznik do Uchwały Nr LI/772/23 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 27.06.2023 r.

Województwo warmińsko-mazurskie na dzień opracowania niniejszego dokumentu jest jednym z ostatnich województw, na terenie którego nie wprowadzono tzw. Uchwały antysmogowej.

5.1.5 Zagadnienia horyzontalne

5.1.5.1 Adaptacja do zmian klimatu

Powinna być skoncentrowana na:

- dalszym wdrożeniu stabilnych niskoemisyjnych źródeł energii w skali lokalnej,
- intensyfikacji działań w zakresie rozwoju odnawialnych źródeł produkcji energii,
- wykorzystywaniu w nowym budownictwie źródeł ciepła opartych na zużyciu innych surowców niż węgiel,
- w przypadku wykorzystania węgla ważne jest również instalowanie wysokosprawnych, nowoczesnych kotłów grzewczych.

5.1.5.2 Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Należy zwrócić szczególną uwagę na awarie przemysłowe, awarie w sieciach gospodarki komunalnej i liniach energetycznych oraz na inne nadzwyczajne zagrożenia środowiska, które wynikają z nasilenia zmian klimatycznych. W przypadku instalacji technologicznych zagrożenie wynika głównie z niedopatrzenia lub niewłaściwej obsługi, eksploatacji bądź konserwacji urządzeń. Przyczyną awarii sieci może być natomiast jej przeciążenie (w tym zły stan techniczny przy zwiększonym obciążeniu) bądź zewnętrzne warunki pogodowe (mróz, upał).

5.1.5.3 Działania edukacyjne

Powinny być skoncentrowane na:

- prowadzeniu edukacji mieszkańców i zwiększaniu ich świadomości w zakresie zmian klimatu i sposobów minimalizowania ich skutków, a także metod zapobiegania niekorzystnym zmianom klimatu,
- organizacji wydarzeń kierowanych do mieszkańców mających na celu promocję budownictwa pasywnego, odnawialnych źródeł energii oraz transportu alternatywnego (elektrycznego).

5.1.5.4 Monitoring środowiska

W ramach funkcjonowania monitoringu środowiska przyrodniczego w zakresie badań jakości powietrza wykonywane są opracowania, dotyczące strefy warmińsko-mazurskiej. GIOŚ co roku dokonuje oceny poziomów substancji w powietrzu.

5.1.6 Podsumowanie

Główny Inspektorat Ochrony Środowiska dla obszaru województwa warmińsko-mazurskiego przeprowadził roczną ocenę jakości powietrza atmosferycznego dotyczącą roku 2023, która wykazała na terenie gminy przekroczenia poziomu docelowego B(a)P oraz poziomów długoterminowych O₃.

Największym źródłem zanieczyszczeń na terenie gminy jest niska emisja, mały odsetek osób wymieniających stare piece na nowe z uwagi na wysokie koszty wymiany źródła ciepła oraz dostosowania instalacji, wykorzystywanie węgla słabej jakości jako źródła energii cieplnej. Większość budynków na terenie gminy wyposażona jest w instalacje centralnego ogrzewania wykorzystując najczęściej węgiel, drewno.

Poprawę jakości powietrza można uzyskać przez ograniczenie szkodliwych dla środowiska technologii, zmniejszenie oddziaływania obszarów niskiej emisji na środowisko naturalne, stworzenie warunków rozwoju dla dalszej gazyfikacji gminy i rozbudowy sieci ciepłowniczej oraz dofinansowania do pomp ciepła.

5.1.7 Analiza SWOT

Mocne strony

- rosnący odsetek mieszkańców korzystających z infrastruktury ciepłowniczej i gazowej na terenie gminy – głównie obszaru miejskiego,
- znaczący wzrost liczby zainstalowanych pomp ciepła na terenie gminy, co wskazuje na rosnące zainteresowanie alternatywnymi, ekologicznymi źródłami ciepła.,
- zwiększająca się świadomość mieszkańców o konieczności ochrony powietrza, wspierana przez programy edukacyjne i działania lokalnych władz.

Słabe strony

- wysoki udział emisji niskiej (z ogrzewania indywidualnego),
- przekroczenia stężeń wartości poziomu docelowego beno(a)pirenu oraz długoterminowego ozonu,
- wciąż duży udział węgla kamiennego jako źródła energii cieplnej,

Szanse

- termomodernizacja budynków użyteczności publicznej i mieszkalnych,
- rozbudowa sieci ciepłej i podłączenia nowych odbiorców,
- wzrost energooszczędności poprzez rozwój energetyki odnawialnej (w szczególności: pompy ciepła, kolektory słoneczne, moduły fotowoltaiczne),
- dofinansowania dla samorządów i osób fizycznych na inwestycje związane z ochroną powietrza.

Zagrożenia

- brak wystarczających środków finansowych na inwestycje związane z ochroną powietrza,
- wzrost natężenia ruchu komunikacyjnego,
- spalanie odpadów w gospodarstwach domowych.

5.2 Zagrożenia hałasem

Hałas definiowany jest jako dźwięk niepożądany lub szkodliwy dla zdrowia ludzkiego. Szkodliwość lub uciążliwość hałasu zależy od natężenia, częstotliwości, charakteru zmian w czasie, długotrwałości działania oraz zawartości składowych niesłyszalnych, a także od takich cech odbiorcy jak: stan zdrowia, nastrój, wiek.

W zależności od miejsca występowania i źródła rozróżnia się hałas:

- komunikacyjny (drogowy, kolejowy i lotniczy),
- przemysłowy,
- osiedlowy,
- domowy.

Ocena stanu akustycznego środowiska prowadzona jest w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego

stanu akustycznego środowiska, a realizowana jest przez instrumenty planowania przestrzennego oraz instrumenty ochrony środowiska. Dokonywane pomiary i oceny mają umożliwiać wyznaczanie obszarów o ponad normatywnym poziomie hałasu, na których należy skoncentrować działania naprawcze.

5.2.1 Źródła emisji

Podstawowym źródłem hałasu na terenie gminy Pasztek jest przede wszystkim transport drogowy. Do głównych szlaków komunikacyjnych przebiegających przez teren gminy oraz powodujących podstawowe źródło hałasu należą:

- droga ekspresowa S7 Gdańsk – Pasztek – Warszawa;
- droga wojewódzka nr 505 Pasztek – Frombork
- droga wojewódzka nr 513 Pasztek (węzeł S7 „Pasztek Północ”) – Wozławki (DK57),
- droga wojewódzka nr 526 Pasztek – Przezmark (woj. pomorskie),
- droga wojewódzka nr 527 Olsztyn – Pasztek – Dziergoń (woj. pomorskie),
- linia kolejowa nr 220 relacji Olsztyn Główny – Bogaczewo,
- linia kolejowa nr 204 relacji Malbork - Braniewo.

Na poziom hałasu drogowego i kolejowego ma wpływ szereg czynników związanych z ruchem pojazdów i parametrami ciągów. Do najważniejszych z nich należą:

- natężenie ruchu związane bezpośrednio ze znaczeniem ciągu w układzie komunikacyjnym,
- struktura ruchu (udział pojazdów ciężkich i hałaśliwych),
- średnia prędkość pojazdów i ich stan techniczny,
- płynność ruchu,
- rodzaj i stan nawierzchni.

Rosnące natężenie ruchu powoduje coraz większą presję na środowisko. Wieloletnie badania wskazują na zwiększanie się obszarów poddanych nadmiernemu oddziaływaniu hałasu i niepokojące zmniejszanie powierzchni terenów o korzystnych warunkach akustycznych. Analiza danych statystycznych na przestrzeni lat 2000 – 2020 wykazuje stały wzrost ogólnej liczby pojazdów, w tym liczby pojazdów osobowych¹⁰.

W przypadku hałasów drogowych i kolejowych obowiązujące obecnie wartości wskaźników wynoszą¹¹:

- 60 dB w porze dziennej i 50 dB w porze nocnej dla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, zabudowy mieszkaniowo-usługowej i zabudowy zagrodowej,
- 55 dB w porze dziennej i 50 dB w porze nocnej dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny szpitali w miastach.

¹⁰ Generalny Pomiar Ruchu, GDDKiA

¹¹ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U. z 2014 r., poz. 112)

Należy podkreślić, iż przyjęte wartości dopuszczalne stanowią kompromis pomiędzy realnymi możliwościami ograniczania emisji i propagacji hałasu a potrzebą komfortu akustycznego, w związku z czym ich zachowanie nie gwarantuje całkowitej eliminacji uciążliwości akustycznych.

Główny Inspektorat Ochrony Środowiska co roku wykonuje pomiary monitoringowe hałasu zgodnie z założeniami Programu Państwowego Monitoringu Środowiska na terenie województwa warmińsko-mazurskiego. Analizując dane z lat 2020-2022, na terenie gminy wykonano pomiary hałasu komunikacyjnego, dotyczącego trasy S7 ale także zestawiono dane z analiz porealizacyjnych farmy wiatrowej „Krasin” oraz linii elektroenergetycznej 110 kV Krasin – Pastęk. Wyniki przedstawia poniższa tabela, a dokładną lokalizację punktów pomiarowych rysunek nr 5.

Tabela 4. Zestawienie wyników pomiarów monitoringu hałasu na terenie gminy Pastęk

Rok pomiarów	Lokalizacja punktu	Równoważny poziom dźwięku [dB]		Przekroczenie poziomu dopuszczalnego [dB]
		L _{AeqD}	L _{AeqN}	
2020	S7 w okolicy miejscowości Zielonka Pastęcka	67,2	62,6	Brak przekroczeń ze względu na lokalizację punktu na obszarze niechronionym akustycznie
2021	Farma Wiatrowa „Krasin” Krasin 8	43,1	32,0	Brak przekroczeń
2021	Farma Wiatrowa „Krasin” Pastęk - nr dz. 13/2 Rydzówka	45,7	31,0	Brak przekroczeń
2021	Farma Wiatrowa „Krasin” Brzeziny 10	47,5	31,3	Brak przekroczeń
2021	Farma Wiatrowa „Krasin” Nowa Wieś 11B	39,6	34,4	Brak przekroczeń
2021	Farma Wiatrowa „Krasin” Nowa Wieś 4	41,6	35,8	Brak przekroczeń
2021	Farma Wiatrowa „Krasin” Nowa Wieś 2G	42,0	38,2	Brak przekroczeń
2021	Farma Wiatrowa „Krasin” Nowa Wieś 1A	49,0	44,5	Brak przekroczeń

Rok pomiarów	Lokalizacja punktu	Równoważny poziom dźwięku [dB]		Przekroczenie poziomu dopuszczalnego [dB]
		L _{AeqD}	L _{AeqN}	
2021	Farma Wiatrowa „Krasin” Nowiny 2A	42,1	35,6	Brak przekroczeń
2021	Farma Wiatrowa „Krasin” Nowiny 3	43,3	34,1	Brak przekroczeń
2021	Farma Wiatrowa „Krasin” Sokółka 2/4	38,2	25,9	Brak przekroczeń
2021	Linia elektroenergetyczna 110 kV Krasin-Pastęki Nowiny 3 - na granicy zabudowy mieszkaniowej, przęsło linii 6-7	33,2	32,1	Brak przekroczeń
2021	Linia elektroenergetyczna 110 kV Krasin-Pastęki granica pasa technologicznego - poblize słupa 9, przęsło linii 8-9	nieodróżnialny od tła	nieodróżnialny od tła	Brak przekroczeń
2022	Farma Wiatrowa „Krasin” Krasin 8	41,5	39,4	Brak przekroczeń
2022	Farma Wiatrowa „Krasin” Brzeziny 10	41,6	39,3	Brak przekroczeń
2022	Farma Wiatrowa „Krasin” Nowa Wieś 11B	39,6	38,3	Brak przekroczeń
2022	Farma Wiatrowa „Krasin” Nowa Wieś 4	41,7	41,0	Brak przekroczeń
2022	Farma Wiatrowa „Krasin” Nowa Wieś 2G	44,7	42,7	Brak przekroczeń

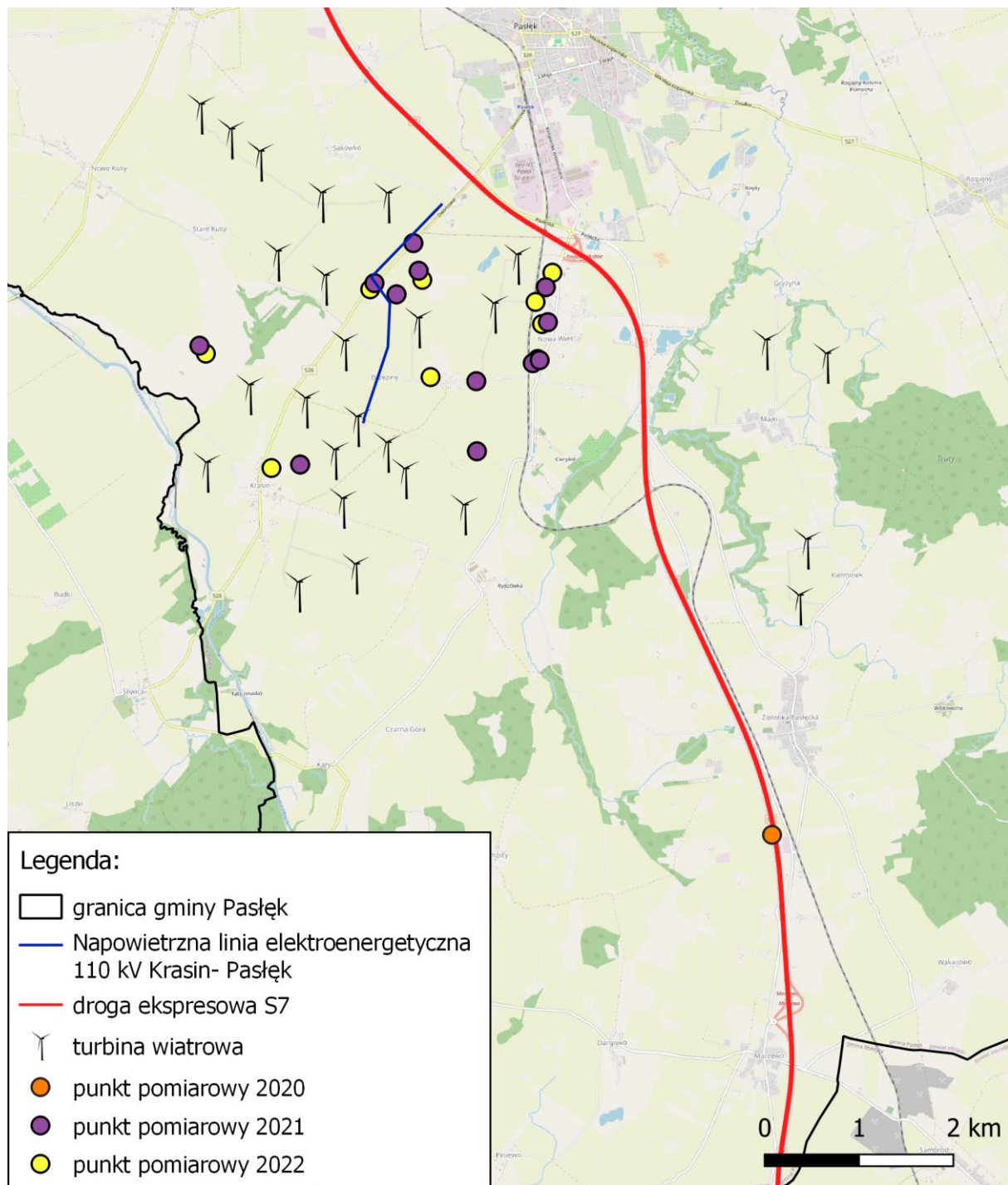
Rok pomiarów	Lokalizacja punktu	Równoważny poziom dźwięku [dB]		Przekroczenie poziomu dopuszczalnego [dB]
		L _{AeqD}	L _{AeqN}	
2022	Farma Wiatrowa „Krasin” Nowa Wieś 1A	45,9	41,9	Brak przekroczeń
2022	Farma Wiatrowa „Krasin” Nowiny 2A	40,8	41,6	Brak przekroczeń
2022	Farma Wiatrowa „Krasin” Nowiny 3	40	39,4	Brak przekroczeń
2022	Farma Wiatrowa „Krasin” Sokółka 2/4	38	36,6	Brak przekroczeń

Źródło: opracowanie własne na podstawie raportów: Ocena stanu akustycznego środowiska na terenie województwa warmińsko-mazurskiego w roku 2020, GIOŚ; Ocena stanu akustycznego środowiska na terenie województwa warmińsko-mazurskiego w roku 2021, GIOŚ; Ocena stanu akustycznego środowiska na terenie województwa warmińsko-mazurskiego w roku 2022, GIOŚ

Badania monitoringowe hałasu komunikacyjnego w województwie warmińsko-mazurskim przeprowadzone w 2022 roku wykazały niejednorodność warunków akustycznych dla mieszkańców. Dane pomiarowe dostarczone przez GDDKiA wskazują na wysoki poziom hałasu wzdłuż dróg krajowych przebiegających przez obszary zabudowane.

Zmierzone poziomy hałasu w środowisku od napowietrznej linii elektroenergetycznej 110 kV w 2021 roku nie przekraczały norm ustalonych dla danego rodzaju zabudowy. W związku z tym nie stwierdzono negatywnego wpływu badanego obiektu na klimat akustyczny. Natomiast dane pomiarowe hałasu na obszarze zamieszkałym w otoczeniu turbin wiatrowych Farmy Wiatrowej „Krasin” zarówno w 2021, jak i 2022 roku mieszczą się w przedziałach wartości dopuszczalnych, ustalonych dla poszczególnych rodzajów zabudowy terenu.

Rysunek 5. Lokalizacja punktów pomiarowych hałasu na terenie gminy Pasłęk w latach 2020-2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie raportów: Ocena stanu akustycznego środowiska na terenie województwa warmińsko-mazurskiego w roku 2020, GIOŚ; Ocena stanu akustycznego środowiska na terenie województwa warmińsko-mazurskiego w roku 2021, GIOŚ; Ocena stanu akustycznego środowiska na terenie województwa warmińsko-mazurskiego w roku 2022, GIOŚ

Drugim największym źródłem hałasu na terenie gminy (po hałasie komunikacyjnym) jest hałas przemysłowy. Przedsiębiorstwa, zakłady i osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na obszarze gminy kształtują klimat akustyczny w swoim otoczeniu. Hałas przemysłowy powodowany jest eksploatacją instalacji lub urządzeń zawiązanych

z prowadzoną działalnością przemysłową. Obejmuje dźwięki emitowane przez maszyny i urządzenia, procesy technologiczne, a także instalacje i wyposażenie małych zakładów rzemieślniczych i usługowych. Do tego rodzaju hałasu zalicza się także dźwięki emitowane przez urządzenia obiektów handlowych np.: wentylatory i urządzenia klimatyzacyjne. Hałas ten ma charakter lokalny i występuje głównie na terenach sąsiadujących z zakładami przemysłowymi. Poziom hałasu jest kształtowany indywidualnie dla każdego obiektu i zależy od wykorzystywanych maszyn i urządzeń, zastosowanej izolacji hal produkcyjnych oraz prowadzonych procesów technologicznych. W przypadku przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu przez zakłady przemysłowe, wydawane są dla zakładu decyzje o dopuszczalnym poziomie hałasu (odrębnie dla pory dziennej i nocnej). Uciążliwość hałasu emitowanego z obiektów przemysłowych zależy między innymi od ich ilości, czasu pracy czy odległości od terenów podlegających ochronie akustycznej.

Zgodnie z danymi Starostwa Powiatowego (pismo z dnia 05.06.2024 r. znak: OŚROL.604.1.2024.KL) oraz Urzędu Marszałkowskiego (pismo z dnia 05.06.2024 r. znak: OŚ-S.706.80.2024.AS), na terenie gminy wydano decyzje o dopuszczalnym poziomie hałasu emitowanego do środowiska z urządzeń technologicznych dla następujących zakładów:

1. KRAM Sp. z o.o. – produkcja opakowań, zakład produkcyjny przy ul. Bohaterów Westerplatte 31B w Pasłęku,
2. „SPOŁEM” Powszechna Spółdzielnia Spożywców – sklep nr 9 przy ul. Bankowej 24 w Pasłęku,
3. Ośrodek Szkolenia i Wychowania OHP – warsztat szkoleniowo-produkcyjny przy ul. Polnej 2C w Pasłęku.

Dopuszczalne wielkości emisji hałasu do środowiska określone zostały również w pozwoleniu zintegrowanym wydanym na rzecz:

4. Sery ICC Pasłek Sp. z o.o., dominującym źródłem hałasu na terenie zakładu są dwie proskownie zlokalizowane po północnej stronie zakładu w Pasłęku przy ul. Dworcowej 9. Na klimat akustyczny zakładu składa się także transport wewnątrzzakładowy. Pozostałe źródła pośrednie takie jak:
  - a) serownia,
  - b) budynek produkcji ogólnej,
  - c) budynek energetyczny,
  - d) kotłownia,
  - e) kontener z pompami,nie mają wpływu na poziom hałasu występujący na granicy z zabudową mieszkaniową.

Źródłem emisji hałasu do środowiska są także pozostałe źródła bezpośrednie (zewnętrzne), stacjonarne, takie jak:

- a) czerpnie ścienne wieży suszarniczej proszkowni,
- b) wyrzutnia dachowa wieży suszarniczej,
- c) silniki mieszadeł przy zbiornikach,
- d) skraplacze amoniakalne,
- e) areatory oraz dmuchawa na terenie oczyszczalni ścieków,
- f) flotator – oczyszczalnia ścieków.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w latach 2020-2022 wykonał 207 pomiarów hałasu przemysłowego na terenie województwa warmińsko-mazurskiego, w tym również na terenie gminy Pasłęk. Przeprowadzone czynności kontrolne nie ujawniły przekroczeń dopuszczalnych poziomów dźwięku¹².

5.2.2 Zagadnienia horyzontalne

5.2.2.1 Adaptacja do zmian klimatu

Wiązać się będzie ze wzrostem temperatury, przez co zwiększy się liczba urządzeń klimatyzacyjnych i chłodniczych. W ostatnich latach zauważalny jest również znaczny przyrost liczby pomp ciepła wykorzystywanych jako źródło ciepła w gospodarstwach domowych. W zwartej zabudowie lub nowych budynkach wielorodzinnych może powodować nadmierną emisję hałasu. Ograniczenie tego zjawiska polegać może na odpowiednim planowaniu przestrzeni (zielen publiczna, zbiorniki wodne).

5.2.2.2 Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

W związku ze wzrostem negatywnych czynników związanych z emisją hałasu należy przewidzieć podjęcie działań zmierzających do ograniczenia emisji hałasu poprzez:

- wykorzystywanie cichych nawierzchni na terenach zabudowanych, a w uzasadnionych przypadkach wprowadzenie również ograniczeń prędkości i dopuszczalnej wagi pojazdów na obszarach zabudowanych,
- wprowadzanie zieleni izolacyjnej w obrębie pasów drogowych,
- zapewnienie właściwej organizacji ruchu,
- wprowadzenie rozwiązań zapisanych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

5.2.2.3 Działania edukacyjne

- prowadzenie edukacji ekologicznej w zakresie klimatu akustycznego,

---

¹² Ocena stanu akustycznego środowiska na terenie województwa warmińsko-mazurskiego w roku 2020, GIOŚ; Ocena stanu akustycznego środowiska na terenie województwa warmińsko-mazurskiego w roku 2021, GIOŚ; Ocena stanu akustycznego środowiska na terenie województwa warmińsko-mazurskiego w roku 2022, GIOŚ

- promowanie transportu zbiorowego i rowerowego.

5.2.2.4 Monitoring środowiska

W ramach funkcjonowania monitoringu środowiska przyrodniczego w zakresie stanu akustycznego GIOŚ wykonuje pomiary, badania i analizy na terenie całego województwa warmińsko-mazurskiego, natomiast Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych, Zarząd Dróg Wojewódzkich oraz PKP Polskie Linie Kolejowe wykonują mapy akustyczne wzdłuż odcinków szlaków komunikacyjnych charakteryzujących się największym ruchem.

5.2.3 Podsumowanie

Główne źródło hałasu na terenie gminy stanowi hałas komunikacyjny. Do najbardziej ruchliwych dróg powodujących źródło hałasu zalicza się drogę ekspresową S7 i drogi wojewódzkie. Wnioski z badań monitoringowych hałasu przeprowadzonych na terenie województwa wykazały, że hałas komunikacyjny, podobnie jak w poprzednich latach, jest jednym z największych zagrożeń i głównych uciążliwości dla ludności.

Innym rodzajem uciążliwości hałasowych na terenie gminy występującymi lokalnie mogą być uciążliwości powstające z zakładów przemysłowych. Na terenie gminy funkcjonują 4 zakłady posiadające odpowiednie zezwolenia określające dopuszczalne maksymalne poziomy hałasu przenikającego do środowiska.

5.2.4 Analiza SWOT

Mocne strony

- punkty monitoringu hałasu na terenie gminy,
- brak przekroczeń poziomów dopuszczalnych hałasu przemysłowego,
- ciągła modernizacja dróg.

Słabe strony

- zabudowania mieszkalne znajdujące się w zasięgu przekroczeń poziomów dopuszczalnych hałasu drogowego.

Szanse

- poprawa stanu technicznego dróg na terenie gminy,
- nasadzenia drzew, pasy zieleni mogą zmniejszyć zagrożenie hałasem,
- budowa zabezpieczeń akustycznych w miejscach występowania przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu,
- wzrost świadomości ekologicznej społeczeństwa.

Zagrożenia

- niekontrolowany rozwój ruchu drogowego,
- rozwój zabudowy wzdłuż głównych szlaków komunikacyjnych.

5.3 Pola elektromagnetyczne

Intensywność oddziaływania promieniowania elektromagnetycznego na żywe komórki zależy od jego mocy (im większa moc, tym silniejsze promieniowanie) i odległości od źródła (wraz z odległością natężenie emitowanego pola słabnie).

W środowisku występują dwa rodzaje źródeł promieniowania elektromagnetycznego¹³:

1. naturalne, np.: pole geomagnetyczne Ziemi, Słońce, zjawiska atmosferyczne, promieniowanie kosmiczne, pierwiastki promieniotwórcze.
2. sztuczne, np.: elektrownie, elektrociepłownie, stacje transformatorowe, napowietrzne linie elektroenergetyczne, stacje bazowe telefonii komórkowej, radiowe i telewizyjne stacje nadawcze, stacje radiolokacyjne i radionawigacyjne.

W związku ze stale rosnącym zapotrzebowaniem na usługi radiokomunikacyjne dynamicznie zmienia się system przesyłania i odbioru danych w zakresie fal radiowych i mikrofal. Największe zmiany zachodzą w radiokomunikacji ruchomej tj. w telefonii komórkowej. Do końca 2020 roku wykorzystywano częstotliwości z zakresów 420, 800, 900, 1800, 2100 i 2600 MHz. Również nowa technologia 5G wykorzystuje obecnie częstotliwości 1800, 2100, 2600 MHz. Docelowo dla technologii 5G przewidziane są częstotliwości w zakresie 700 MHz, 3,4-3,8 GHz oraz 26 GHz¹⁴.

Rysunek 6. Stacje bazowe telefonii komórkowej na dachu budynku oraz wolnostojąca

Analizując dane Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska w ostatnich latach widoczny jest wzrost wydawanych pozwoleń radiowych. Zdecydowanie zahamował rozwój

¹³ Ocena poziomu pól elektromagnetycznych w środowisku w roku 2020, GIOŚ wrzesień 2021

¹⁴ Ibidem

systemu GSM na rzecz systemu LTE, zwłaszcza dla częstotliwości 2100 MHz oraz 2600 MHz. W kolejnych latach należy się spodziewać dynamicznego rozwoju technologii 5G¹⁵. Lokalizację stacji bazowych telefonii komórkowej przedstawia poniższy rysunek.

Największe oddziaływanie w postaci promieniowania niejonizującego wykazują linie elektroenergetyczne wysokich napięć. Ich występowanie wymaga określenia stref ochronnych, zależnych od natężenia pola elektrycznego. Pod liniami o napięciu 110-400 kV może występować II strefa ochronna z zakazem lokalizacji budynków mieszkalnych.

Gmina Pasłęk ma rozbudowany układ zewnętrznych sieciowych powiązań elektroenergetycznych. Przez teren gminy przebiegają 2 napowietrzne linie wysokiego napięcia 110 kV administrowane przez Energa Operator SA Oddział Olsztyn oraz 1 linia najwyższego napięcia 400 kV administrowane przez Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. Na sieć elektroenergetyczną składają się:

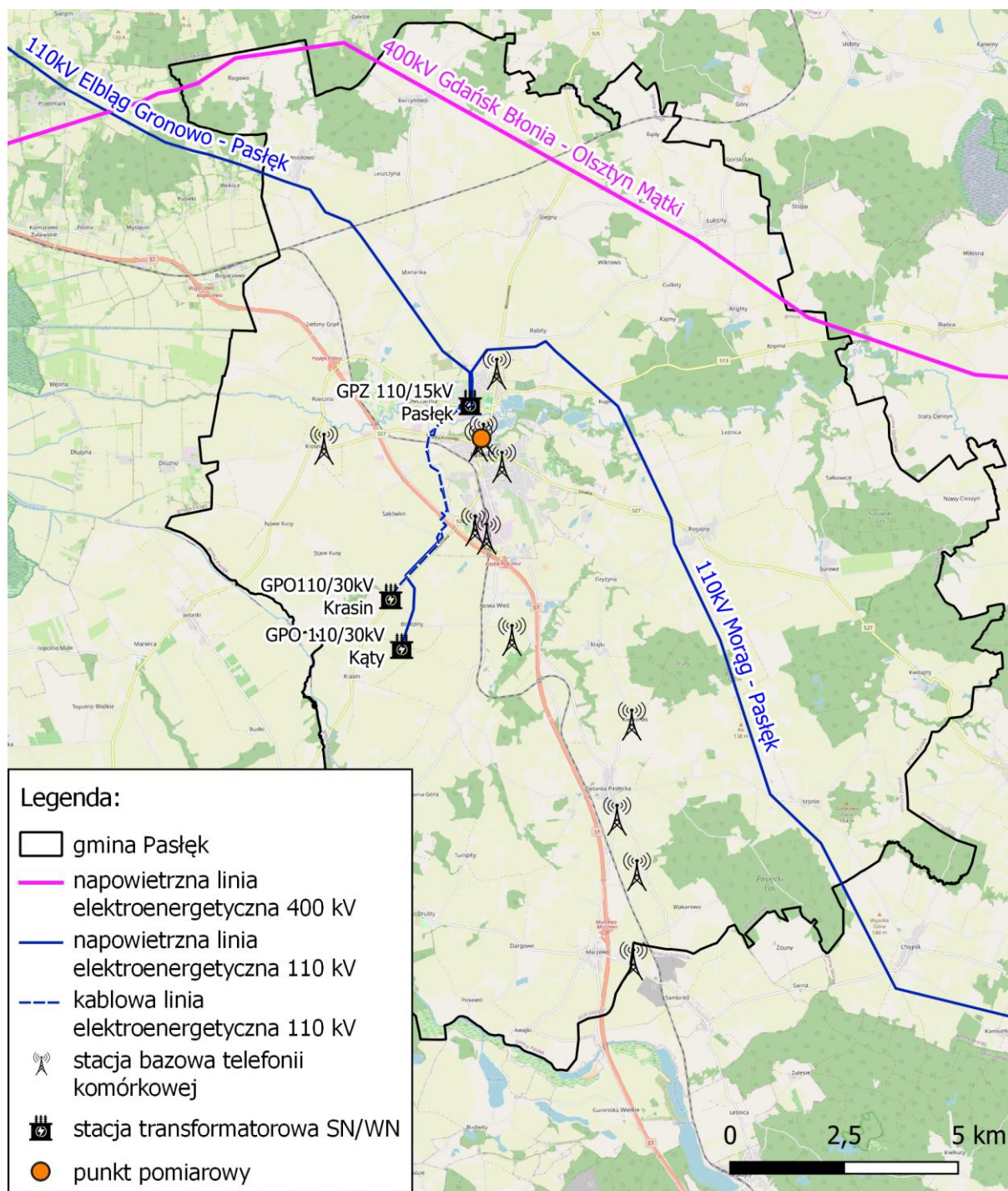
- 400 kV Gdańsk Błonia - Olsztyn Mątki,
- 110 kV: Elbląg Gronowo - Pasłęk,
- 110 kV: Morąg – Pasłęk.

Dodatkowo w ramach powstania farmy wiatrowej „Kąty” i „Krasin” powstały dwie stacje elektroenergetyczne, tzw. główne punkty odbioru (GPO). Za ich pomocą energia elektryczna średniego napięcia transformowana jest do napięcia 110 kV i dostarczana za pomocą linii kablowych i częściowo napowietrznych do głównego punktu zasilania (GPZ) w Pasłęku.

GPZ „Pasłęk” pokrywa zapotrzebowanie całego miasta i w znacznej części gminy Pasłęk. Gmina zasilana jest również w mniejszym stopniu z sąsiadujących GPZ. Następnie za pomocą magistralnych linii SN 15 kV energia elektryczna dostarczana jest po poszczególnych obszarów gminy. W energię niskiego napięcia odbiorców poszczególnych wsi zaopatrują lokalne urządzenia elektroenergetyczne.

---

¹⁵ Ocena poziomu pól elektromagnetycznych w środowisku w roku 2020, GIOŚ wrzesień 2021

Rysunek 7. Lokalizacja stacji bazowych telefonii komórkowej, linii energetycznych wysokiego napięcia, stacji elektroenergetycznych na tle gminy Paszék

Źródło: opracowanie własne na podstawie btsearch.pl oraz mapy sieci elektroenergetycznej www.ebin.josm.pl/electricity oraz danych Starostwa Powiatowego

Ocenę oddziaływania pól elektromagnetycznych na środowisko przeprowadza się zgodnie z Ustawą *Prawo Ochrony Środowiska* w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska na podstawie badań monitoringowych oraz informacji o źródłach emitujących pola. W ramach monitoringu Główny Inspektorat Ochrony Środowiska prowadzi okresowe badania kontrolne poziomów pól w środowisku na podstawie których między innymi

ma prowadzić rejestr zawierający informację o terenach, na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku.

Na terenie w gminy w 2021 i 2023 roku wykonano pomiary w punkcie pomiarowym zlokalizowanym w Pastęku, przy ul. Sienkiewicza 1. Szczegółowe wyniki przedstawia poniższa tabela.

Tabela 5. Wyniki pomiarów monitoringu pól elektromagnetycznych na terenie gminy Pasłęk

Lokalizacja punktu	Data pomiaru	Wynik 0,5 godz. pomiaru [V/m]	Niepewność pomiaru [V/m]
ul. Sienkiewicza 1	2021-12-14	<0,8	-
ul. Sienkiewicza 1	2023-01-31	<0,8	-

Źródło: Wyniki pomiarów monitoringu pól elektromagnetycznych za rok 2021 i 2023, GIOŚ

Analizując dane GIOŚ można stwierdzić, iż poziom pól elektromagnetycznych w środowisku utrzymuje się na niskim poziomie. Na terenie gminy średnia z 0,5 godzinowego pomiaru była niższa od dolnego progu czułości sondy pomiarowej wynoszącego 0,8 V/m. Widoczny jest nieznaczny trend wzrostowy poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku. Jednak poziomy te są dużo niższe od poziomów dopuszczalnych¹⁶.

5.3.1 Zagadnienia horyzontalne

5.3.1.1 Adaptacja do zmian klimatu

Ekstremalne zjawiska pogodowe mogą doprowadzić do zwiększenia ryzyka uszkodzenia masztów telefonii komórkowej, linii elektroenergetycznych, transformatorów, co wpłynie na ograniczenia w dostawie energii elektrycznej do odbiorców. Ważna jest rozbudowa systemu energetycznego o instalacje kablowe.

5.3.1.2 Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Lokalizacja urządzeń wykluczająca zachodzenie na siebie obszarów oddziaływań silnych pól wytwarzanych przez sąsiednie źródła i utrzymanie urządzeń w dobrym stanie technicznym.

5.3.1.3 Działania edukacyjne

Edukacja społeczeństwa (szkoły, mieszkańcy) z zakresu oddziaływania pól elektromagnetycznych.

¹⁶ Zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. 2019, poz. 2448) wartość dopuszczalna dla zakresu częstotliwości objętej monitoringiem wynosi 28 V/m.

5.3.1.4 Monitoring środowiska

Monitoring pól elektromagnetycznych prowadzi GIOŚ. Wyniki badań są publikowane przez inspekcję na bieżąco, corocznie.

5.3.2 Podsumowanie

Na terenie gminy występują źródła emisji pól elektromagnetycznych do środowiska głównie w postaci stacji bazowych telefonii komórkowej, linii elektroenergetycznych najwyższych napięć oraz stacji elektroenergetycznych. Na terenie gminy Pasłęk prowadzono badania poziomu pól elektromagnetycznych oraz dotyczących oddziaływania promieniowania na środowisko, a w szczególności na zdrowie mieszkańców. Wykonane badania nie wykazały przekroczeń wartości dopuszczalnych emisji fal elektromagnetycznych pochodzących z ww. źródeł. Średnie zmierzone wartości były niższe od prognozy czułości sondy pomiarowej.

5.3.3 Analiza SWOT

Mocne strony

- dotychczasowy poziom tła elektromagnetycznego nie powoduje znaczącego zagrożenia środowiska i ludności.

Słabe strony

- nieznaczny, lecz stały wzrost poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku,
- brak jednoznacznych badań dotyczących wpływu pól elektromagnetycznych na organizmy żywe.

Szanse

- racjonalny dobór lokalizacji powstających instalacji i urządzeń stanowiących źródła PEM.

Zagrożenia

- możliwe przekroczenie w przyszłości dopuszczalnego poziomu w związku z rozwojem sieci elektromagnetycznych i zwiększoną liczbą urządzeń elektrycznych.

5.4 Gospodarowanie wodami

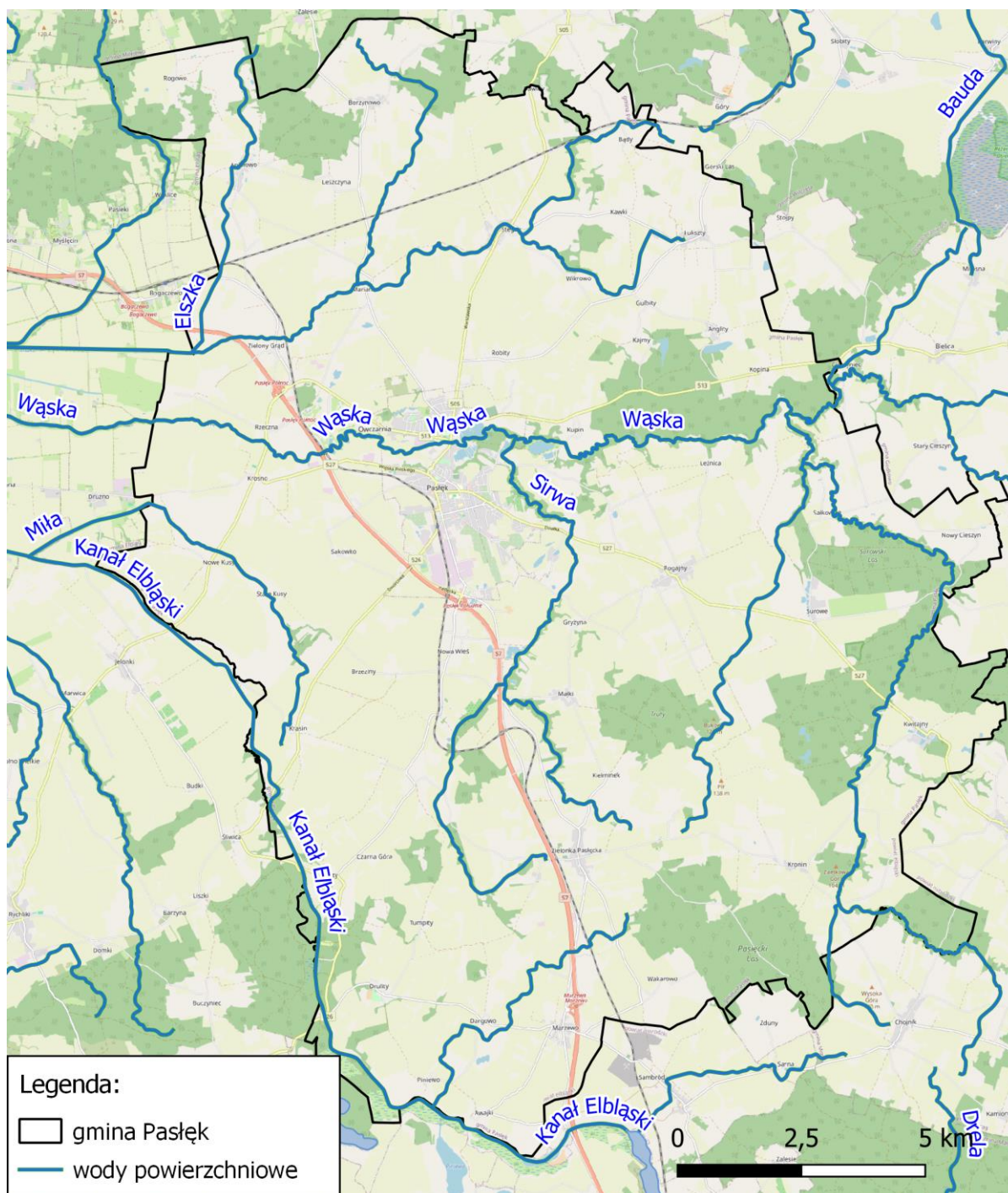
5.4.1 Wody powierzchniowe

Gmina Pasłęk położona jest w obszarze dorzecza Wisły, regionie wodnym Dolnej Wisły. Północna część gminy odwadniana jest przez Elszkę, środkowo-wschodnia część gminy odwadniana jest przez rzekę Wąską wraz z dopływami (m.in. Sirwą), natomiast południowo-zachodnia część gminy odwadniana jest przez Kanał Elbląski. Wszystkie ww. ciek wodne uchodzą do jeziora Drużno.

Najważniejszą rzeką w układzie hydrologicznym gminy jest rzeka Wąska, która wpływa do jeziora Drużno, ma długość 45,2 km i powierzchnię zlewni ok. 271,5 km². Rzeka ma cechy wyżynno-nizinne. Płyne w głębokiej dolinie o spadku 4,4 promili. Wąska wpływa na Żuławy

Wiślane poniżej Paśtęka i jest obwałowana ze względu na zagrożenie powodziowe. Do najważniejszych dopływów środkowego i dolnego odcinka Wąskiej należą: Sirwa i Brzezinka. Na rzece znajdują się dwa jazy o funkcji Małej Elektrowni Wodnej¹⁷.

Rysunek 8. Sieć hydrologiczna na tle gminy Paśtęk

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych KZGW

W sieć hydrologiczną gminy tworzy również Kanał Elbląski, który łączy jezioro Drużno z Drwęcą i jeziorem Jeziorak. Natomiast z jeziora Drużno przez rzekę Elbląg z Zalewem Wiślanym, a także przez Kanał Jagielloński, rzekę Nogat i rzekę Wisłę z Morzem Bałtyckim. Jest

¹⁷ Program ochrony środowiska dla powiatu elbląskiego na lata 2022-2030

to droga żegluga. Na Kanale Elbląski znajdują się pochylnie, za sprawą których 2 km kanału statki pokonują drogą lądową. Fragmenty kanału zostały uznane za zabytek techniki, a nawet za pomniki historii Polskiej.

Wody powierzchniowe na terenie gminy Pasłęk administrowane są przez Zarząd Zlewni w Elblągu, w skład którego wchodzi Nadzór Wodny w Elblągu.

W rozdziale 5.5.3 opisana została kwestia jakości wód powierzchniowych.

5.4.2 Wody podziemne

Podstawowym znaczeniem wód podziemnych jest zaopatrzenie ludności w dobrej jakości wodę do picia. Wody podziemne wykorzystywane są również do celów przemysłowych przez niewielkie zakłady, którym woda dostarczana jest komunalną siecią wodociągową.

Gmina Pasłęk leży w obszarze trzech jednolitych części wód podziemnych (JCWPd): nr 18, 19 i 39. Wszystkie wymienione JCWPd znajdują się w dorzeczu Wisły, regionie wodnym Dolnej Wisły. Wody podziemne w poszczególnych jednolitych częściach wód występują w 2 lub 3 piętrach wodonośnych tj. czwartorzędowe (piętro występujące we wszystkich częściach wód podziemnych), paleogeńsko-neogeńskie występujące w JCWPd nr 19 i 39, piętro kredowe występujące w JCWPd nr 39 oraz piętro czwartorzędowo-paleogeńskokredowe występujące w JCWPd nr 18¹⁸.

JCWPd są narażone na różnego rodzaju antropopresje¹⁹:

- na tworzenie się lejów depresyjnych spowodowanych poborem wód podziemnych narażone są wody podziemne o nr: 18, 19 i 39,
- obniżenie zwierciadła wody wywołane melioracją narażone są wody podziemne części nr 18.

---

¹⁸ Karty informacyjne JCWPd nr 18, 19 i 39

¹⁹ Ibidem

Rysunek 9. Granice JCWPD na tle gminy Paść

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ISOK – Hydroportal Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie

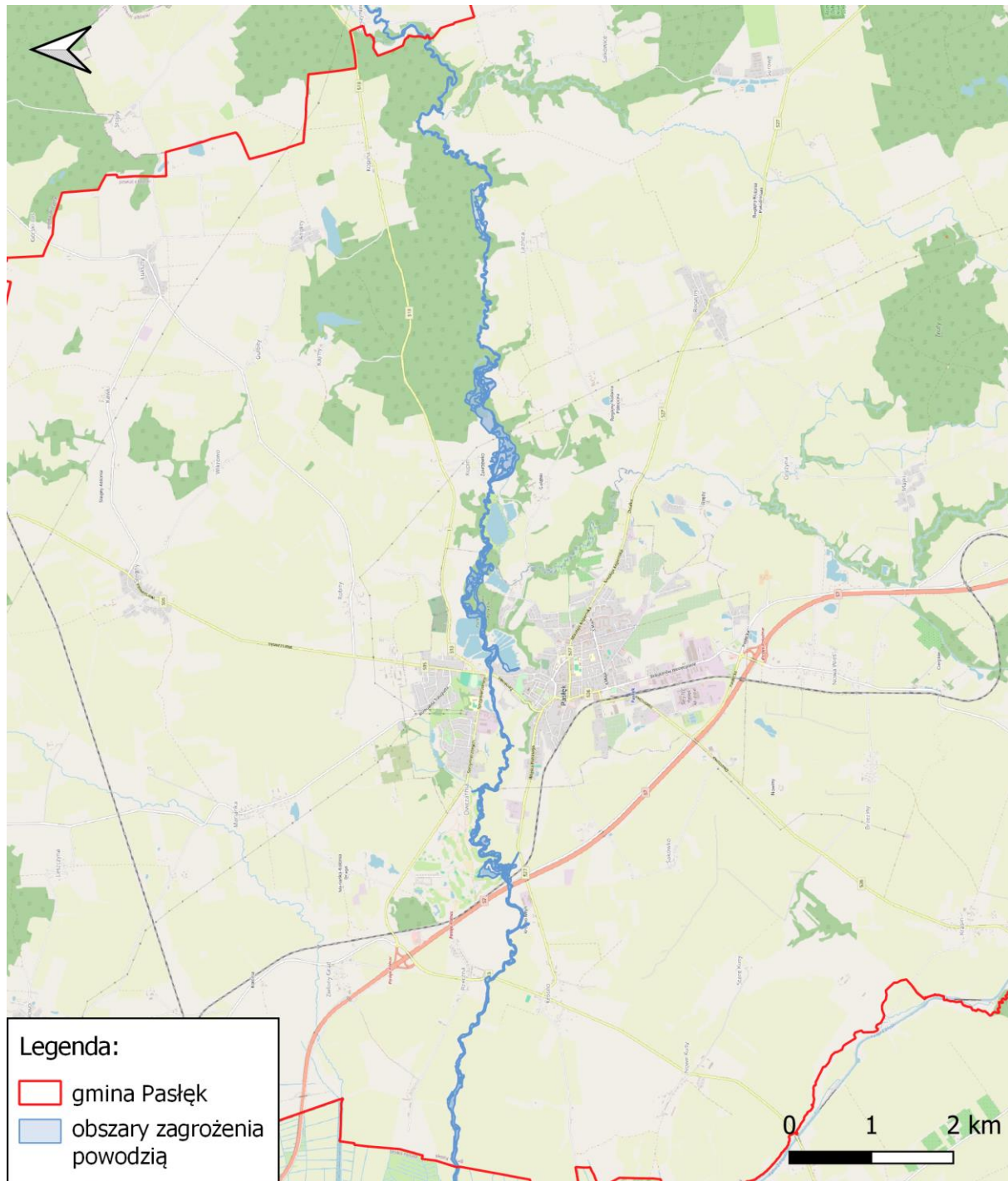
5.4.3 Zagrożenie powodziowe

Położenie geograficzne gminy powoduje, że na obszarze tym mogą występować powodzie: opadowe, roztopowe, zatorowe. Istotny wpływ na nie mają także zbiorniki wodne oraz znajdujące się na terenie gminy kompleksy leśne.

Dla rzeki Wąska sporządzone zostały mapy zagrożenia powodziowego oraz mapy ryzyka powodziowego w ramach wstępnej oceny ryzyka powodziowego przygotowanej przez

Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie oraz projektu ISOK – Hydroportal. Wyżej wymienione obszary przedstawia poniższa mapa.

Rysunek 10. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią na tle gminy Pasłęk

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ISOK – Hydroportal Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie

5.4.4 Susze

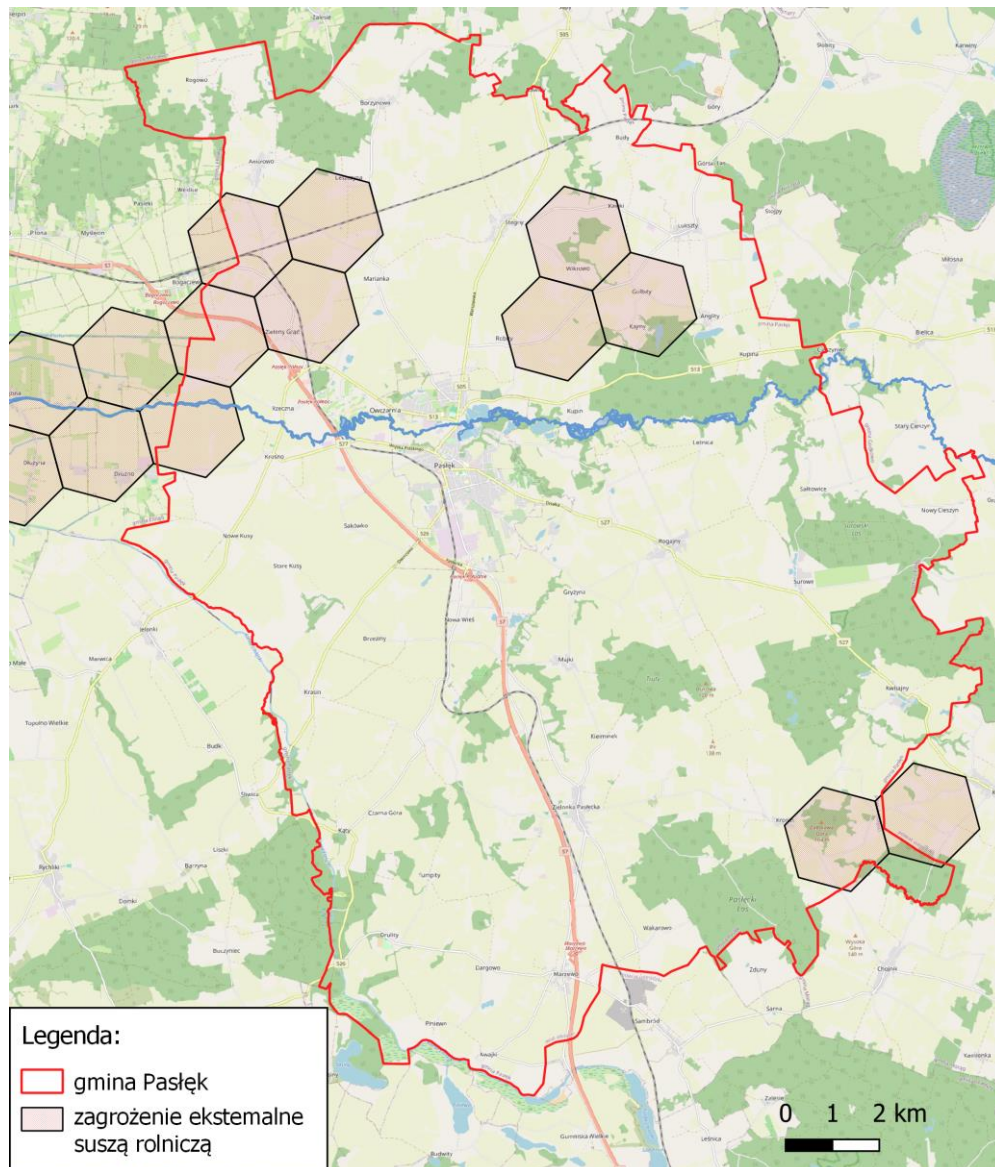
Zgodnie z definicją na stronie Progностyczno-Operacyjnego Systemu Udostępniania Charakterystyk Suszy „Posucha” prowadzonego przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej - Państwowy Instytut Badawczy (IMGW-PIB): susza jest zjawiskiem ciągłym o zasięgu regionalnym i oznacza dostępność wody poniżej średniej w określonych warunkach naturalnych. Suszą nazywa się nie tylko zjawiska ekstremalne, ale wszystkie, które występują w warunkach mniejszej dostępności wody dla danego regionu. Jednocześnie należy podkreślić, iż susza jest naturalnym zagrożeniem, o charakterze regionalnym, które wywołane jest głównie przez niedobór opadu a o jej dalszym rozwoju decyduje szereg czynników sprzyjających, jak np.: okres występowania, warunki fizycznogeograficzne danego obszaru (litologia, spadek terenu, sieć hydrograficzna, pokrycie i użytkowanie terenu), warunki hydrologiczne w danym okresie i go poprzedzającym, a także korzystanie z zasobów wodnych. Wyróżnia się suszę atmosferyczną, hydrogeologiczną, rolniczą oraz hydrologiczną²⁰.

Gmina Pastęk znajduje się w obszarach, dla których łączny poziom zagrożenia występowania susz określono na południu jako słabo zagrożony, natomiast reszta obszaru gminy jako umiarkowanie, miejscami silnie zagrożoną suszą. Na taką ocenę wpływa głównie silne zagrożenie suszą atmosferyczną i miejscami ekstremalne zagrożenie suszą rolniczą²¹.

---

²⁰ Na podstawie strony internetowej: www.posucha.imgw.pl

²¹ Na podstawie hydroportalu, Informatyczny System Ostry Kraj, PGWWP [dostęp dnia 04.06.2024 r.]

Rysunek 11. Obszary ekstremalnego zagrożenia suszą rolniczą na tle gminy Paszék

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ISOK – Hydroportal Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie

5.4.5 Zagadnienia horyzontalne

5.4.5.1 Adaptacja do zmian klimatu

- zwiększanie pojemności obiektów „małej” i „dużej” retencji,
- stosowanie mechanizmów ekonomicznych w celu regulowania popytu na wodę – np. odpowiednio dobranych opłat za wodę,
- wprowadzanie nowych technologii ograniczających zużycie wody,
- inwestycje w rozwój zielonej i niebieskiej infrastruktury,
- prowadzenie regulacji mikroklimatu poprzez zalesienia, zadrzewienia śródpolne, zieleni na terenach zabudowanych.

5.4.5.2 Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Przeciwdziałać nim można rozwijając systemy wczesnego ostrzegania i prognozowania zagrożeń.

5.4.5.3 Działania edukacyjne

- Edukacja mieszkańców w zakresie racjonalnego wykorzystywania zasobów wodnych, w tym upowszechnianie retencjonowania wód opadowych i wykorzystywania jej do nawadniania ogrodów przydomowych,
- zwiększanie świadomości mieszkańców w zakresie jakości wód powierzchniowych i podziemnych w kontekście turystycznego wykorzystania regionu.

5.4.5.4 Monitoring środowiska

Monitoring wód powierzchniowych realizuje GIOŚ. Wykonawcą monitoringu wód podziemnych (chemicznego i ilościowego) jest Państwowa Służba Hydrogeologiczna. Lokalny system monitoringu wód uzupełnia system monitorowania stanu sieci wodociągowej i wody ujmowanej na cele komunalne.

5.4.6 Podsumowanie

Gmina Pasłęk położona jest w regionie wodnym Dolnej Wisły. Północna część gminy odwadniana jest przez Elstkę, środkowo-wschodnia część gminy odwadniana jest przez rzekę Wąską wraz z dopływami (m.in. Sirwą), natomiast południowo-zachodnia część gminy odwadniana jest przez Kanał Elbląski. Na obszarze gminy znajduje się też wiele mniejszych kanałów i rowów melioracyjnych. Występują tereny zagrożone powodzią, zdarzają się również lokalne podtopienia. Jednocześnie poziom zagrożenia występowaniem susz na terenie gminy jest miejscowo silny.

Wody podziemne mają duże znaczenie ponieważ stanowią źródło zaopatrzenia mieszkańców w wodę pitną. Obszar gminy położony jest w obrębie JCWPd nr 18, 19 i 39.

5.4.7 Analiza SWOT

Mocne strony

- wystarczające zasoby wód podziemnych,
- bogata sieć hydrologiczna.

Słabe strony

- występowanie lokalnych podtopień wzdłuż rzeki Wąskiej,
- miejscowe ekstremalne zagrożenie wystąpieniem suszy rolniczej.

Szanse

- przeciwdziałanie zmianie stosunków wodnych - zwiększanie pojemności obiektów retencyjnych.

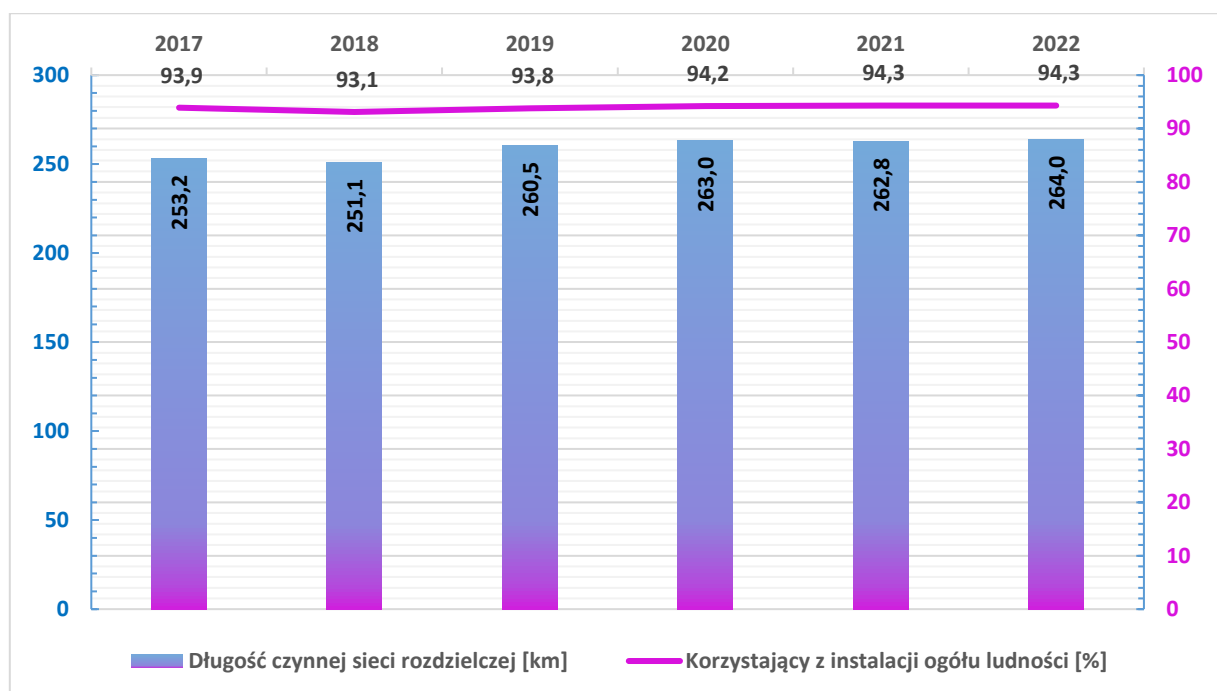
Zagrożenia

- zaniechanie edukacji ekologicznej społeczeństwa w zakresie gospodarowania wodami.

5.5 Gospodarka wodno-ściekowa

5.5.1 Sieć wodociągowa

Rozdzielcza sieć wodociągowa na terenie gminy w 2022 roku wynosiła 264,0 km (56 km w mieście, 208 km obszar wiejski). Wskaźnik zwodociągowania, który oznacza stosunek liczby mieszkańców korzystających z wody wodociągowej do ogólnej liczby mieszkańców gminy, wyniósł 94,3%. Proces zmian na przestrzeni lat 2014 – 2022 przedstawia poniższy wykres.

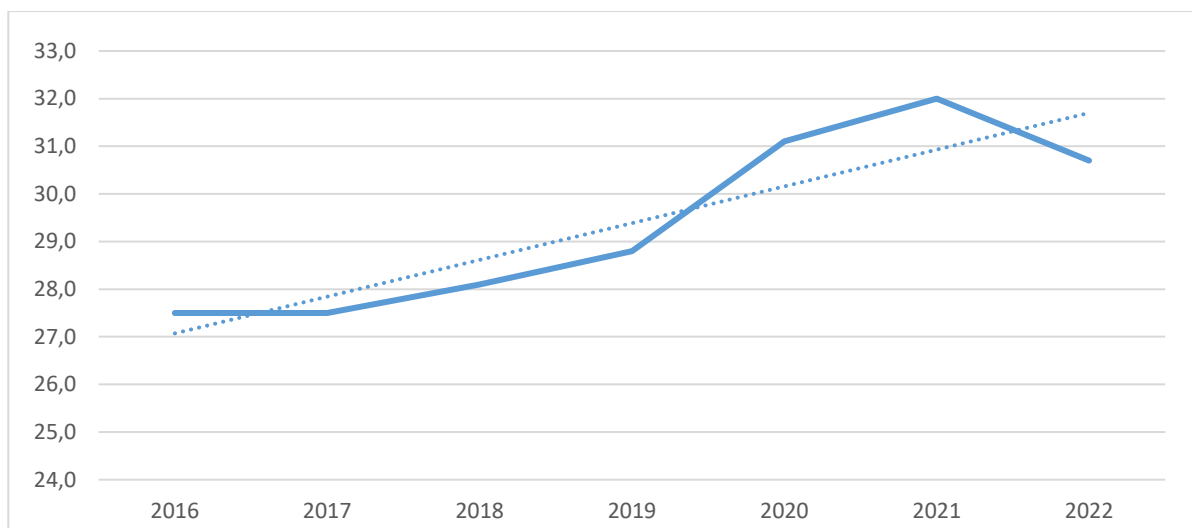

Wykres 5. Długość sieci wodociągowej oraz wskaźnik zwodociągowania gminy Pasłęk w latach 2016 – 2022
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Zużycie wody ogółem w mieście w 2022 roku osiągnęło wartość 30,7 m³ na 1 mieszkańca i jak pokazuje poniższy wykres – zużycie wody od roku 2016 utrzymuje tendencję wzrostową.

Mieszkańcy gminy zaopatrywani są w wodę z lokalnych ujęć wody. Na przestrzeni lat 2014-2022 sukcesywnie zwiększa się liczba przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania – w danej perspektywie czasowej powstało 509 nowych przyłączy (przyrost o 13,3%)²².

²² Bank Danych Lokalnych, GUS

Wykres 6. Zużycie wody ogółem na 1 mieszkańca w m^3 gminy Pasłęk w latach 2016 – 2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Gmina Pasłęk zaopatrywana jest w wodę z 4 ujęć wodociągowych wielootworowych, opartych o eksploatację wód z pokładów czwartorzędowych. Są to ujęcia:²³

- SUW Pasłęk - o wydajności - 2100 m^3/d ,
- SUW Surowe - o wydajności - 500 m^3/d ,
- SUW Anglity - o wydajności - 250 m^3/d ,
- SUW Krasin - o wydajności - 300 m^3/d .

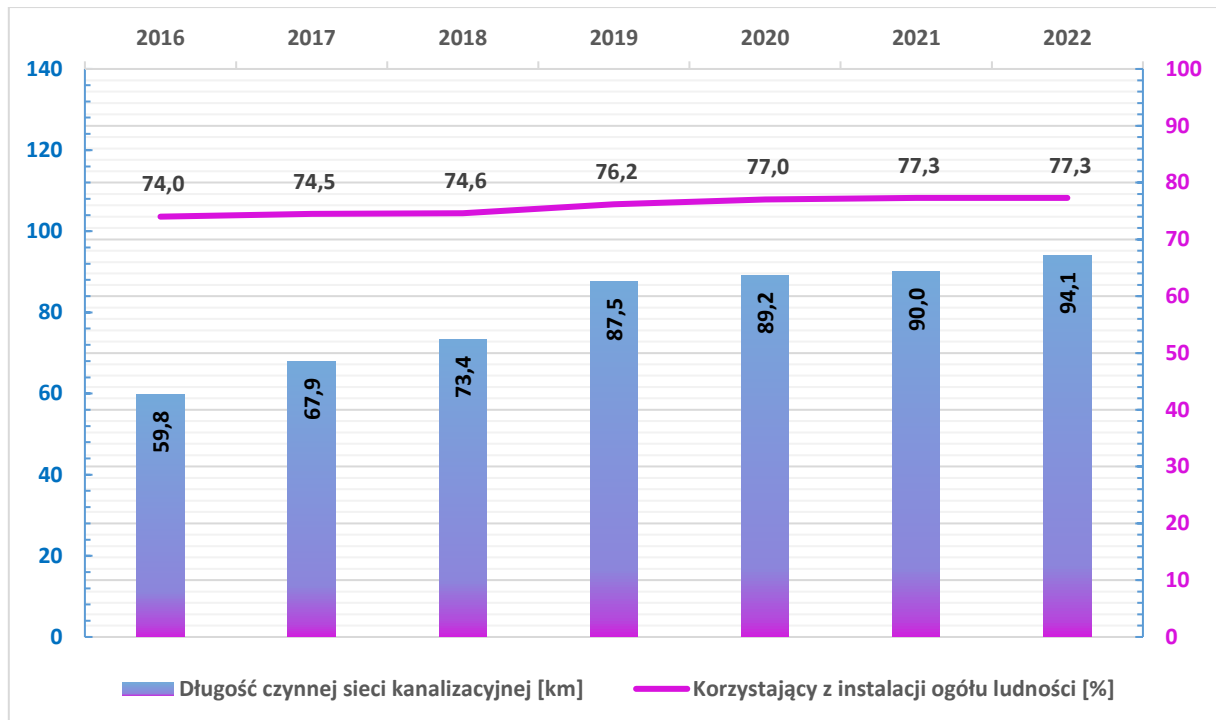
Woda ujmowana jest z pokładów czwartorzędowych i charakteryzuje się podwyższoną zawartością żelaza, manganu, amoniaku, a także barwą i mętnością. W sieci woda podlega uzdatnianiu za pomocą klasycznych układów technologicznych. W trzech SUW stosowane są zamknięte filtry ciśnieniowe, natomiast w stacji w Anglitach używane są otwarte filtry piaskowe powolne. Jakość wody produkowanej przez Spółkę we wszystkich stacjach spełnia obowiązujące normy. Przedsiębiorstwo posiada nowoczesny system monitoringu procesów produkcyjnych i przesyłowych, który umożliwia natychmiastową reakcję na jakiegokolwiek zakłócenia oraz stałą kontrolę parametrów jakościowych²⁴.

5.5.2 Sieć kanalizacyjna

Infrastruktura kanalizacyjna w gminie Pasłęk jest dość dobrze rozwinięta w stosunku do sieci wodociągowej. Długość sieci kanalizacyjnej w 2022 roku liczyła 94,1 km. Odsetek mieszkańców, mających dostęp do kanalizacji również wyniósł 77,3%.

²³ Strona internetowa Przedsiębiorstwa Usług Wodno-Kanalizacyjnych w Pasłęku [dostęp dnia 07.06.2024 r.]

²⁴ Ibidem

Wykres 7. Długość sieci kanalizacyjnej oraz wskaźnik skanalizowania gminy Pasłęk w latach 2016 – 2022
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Na terenie gminy funkcjonuje sześć komunalnych oczyszczalni ścieków: w Pasłęku, Kroninie, Kwitajnach, Durlitach, Surowem i Rydzówce. Rocznie oczyszczalnie te odbierają, oczyszczają i odprowadzają do środowiska około 470 tys. m³ ścieków. Ze względu na zróżnicowanie topograficzne terenu miasta i gminy Pasłęk, sieć ściekowa wymaga 67 przepompowni²⁵. Łączna przepustowość komunalnych oczyszczalni wynosi 2646 m³/dobę, z czego 1 750 m³/d przypada na oczyszczalnię w Pasłęku²⁶.

Ścieki oczyszczone w oczyszczalni w Pasłęku są odprowadzane do rzeki Wąskiej, która wpada do jeziora Drużno, będącego rezerwatem przyrody. Jakość ścieków oczyszczonych spełnia warunki określone w obowiązujących pozwoleniach wodno-prawnych oraz przepisach prawa.

Zgodnie z danymi GUS za 2022 rok, na terenie gminy znajdują się również 3 przemysłowe oczyszczalnie ścieków, z których największa jest oczyszczalnia zakładowa firmy Sery ICC Pasłęk Sp. z o.o. Jest to mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia, oparta na metodzie osadu czynnego. Do oczyszczalni zakładowej doprowadzane są kanalizacją sanitarną następujące rodzaje ścieków²⁷:

- a) technologiczne z wydziałów serowni, produkcji ogólnej i proszkowni,

²⁵ Bank Danych Lokalnych, GUS 2022 oraz strona internetowa Przedsiębiorstwa Usług Wodno-Kanalizacyjnych w Pasłęku [dostęp dnia 07.06.2024 r.]

²⁶ Bank Danych Lokalnych, GUS 2022

²⁷ Decyzja Starosty Elbląskiego z dnia 18.08.2023 r., znak: OŚROL.6222.7.3.2023.KL

- b) technologiczne z mycia instalacji na terenie wydziałów serowni, produkcji ogólnej i proszkowni,
- c) technologiczne ze stacji uzdatniania wody, obejmujące ścieki z płukania filtrów (popłuczyny) i regeneracji jonitów (po ich ewentualnej neutralizacji),
- d) technologiczne z kotłowni obejmujące ścieki z odmulania i odsalania instalacji wody kotłowej,
- e) socjalno-bytowe związane z przebywaniem pracowników zatrudnionych zakładzie,
- f) bytowe z budynku dla pracowników,
- g) bytowe z pobliskiego osiedla obejmującego 7 domów wielorodzinnych.

Przepustowość oczyszczalni wynosi 3054 m³/d. Ścieki oczyszczone w oczyszczalni są odprowadzane do potoku Brzezinka, a następnie do rzeki Wąskiej.

Ścieki sanitarne powstające w indywidualnych gospodarstwach domowych niewyposażonych w przyłącza kanalizacyjne w zdecydowanej większości odprowadzane są do zbiorników bezodpływowych, ich liczbę szacuje się na 437. Na terenie gminy zinwentaryzowano 131 przydomowych oczyszczalni ścieków²⁸.

5.5.3 Jakość wód powierzchniowych

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie *Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły* (Dz.U. 2023 poz. 300), którym zmodyfikowano obszary jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP), gmina Paszów leży w granicach 10 JCWP rzecznych i jednej jeziornej.

Tabela 6. Ocena stanu czystości jednolitych części wód powierzchniowych na terenie gminy na podstawie oceny stanu GIOŚ 2014-2019 i oceny eksperckiej (wg klasyfikacji obowiązującej od 1 stycznia 2022 r.)

Lp.	Kod i nazwa JCWP ²⁹	Kod i nazwa JCWP w poprzednim cyklu planistycznym (2016-2021)	Klasyfikacja stanu ekologicznego	Klasyfikacja stanu chemicznego	Ocena stanu JCWP
1.	RW20001054589 Kanał Elbląski od stanowiska szczytowego (pochylnia) do jez. Sambród	RW20000283615 Kanał Elbląski od stanowiska szczytowego (pochylnia) do wpływu do jez. Sambród	brak badań biologicznych w JCWP	stan chemiczny dobry	brak możliwości oceny
2.		RW200017283612 Dopływ z Dargowa			

²⁸ Dane UM Paszów za 2023 r.

²⁹ Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz.U. 2023 poz. 335)

Lp.	Kod i nazwa JCWP ²⁹	Kod i nazwa JCWP w poprzednim cyklu planistycznym (2016-2021)	Klasyfikacja stanu ekologicznego	Klasyfikacja stanu chemicznego	Ocena stanu JCWP
3.	RW20001154549 Kanał Elbląski od stanowiska szczytowego (pochylnia) do jez. Drużno	RW2000054549 Kanał Elbląski od stanowiska szczytowego (pochylnia) do wpływu do jez. Drużno	umiarkowany stan ekologiczny	brak danych	zły stan wód
4.		RW20001754542 Miła			
5.	RW2000165499 Elbląg od Młynówki do ujścia	RW200005499 Elbląg od Młynówki do ujścia wraz z jez. Drużno	zły potencjał ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód
6.	Wąska z Sałą RW200010545659	RW200017545669 Wąska do Sały z Sałą	słaby stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód
7.	RW20001054589 Elszka	RW20001754589 Elszka do wpływu do jez. Drużno	słaby stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód
8.	RW200010545689 Sirwa	RW200017545689 Sirwa	umiarkowany stan ekologiczny	brak danych	zły stan wód
9.	RW2000105459969 Rogowska Struga	RW2000175459989 Rogowska Struga do wpływu do jez. Drużno	nie można dokonać oceny stanu/potencjału (brak badań biologicznych w JCWP)		
10.	RW200010545659 Wąska z Sałą	RW200019545699 Wąska do Sały z Sałą	słaby stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód
11.	LW20095 Sambród	RW2000172836172 Dopływ z Sambrodu	zły potencjał ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PGWWP

Rysunek 12. Zlewnie rzeczne (JCWP) wg nazewnictwa poprzedniego cyklu planistycznego (2016-2021) na tle gminy Pasłęk

Źródło: opracowanie własne

5.5.4 Jakość wód podziemnych

JCWPD, w granicach których znajduje się gmina Pasłęk (nr 18, 19, 39) badane były w 2022 roku przez Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Na terenie gminy zlokalizowano punkt pomiarowy w miejscowości Pasłęk (JCWPd nr 19). Klasyfikacja elementów fizykochemicznych stanu wód podziemnych wykazała III klasę - wody zadowalającej jakości.

5.5.5 Zagadnienia horyzontalne

5.5.5.1 Adaptacja do zmian klimatu

- wprowadzanie nowych technologii ograniczających zużycie wody,
- modernizacja i uszczelnianie sieci wodociągowych,
- promocja przydomowych oczyszczalni ścieków,

- promocja lub obowiązek podłączeń do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej,
- efektywne zarządzanie osadami pościekowymi wykorzystujące OZE i GOZ oraz niepowodujące konfliktów społecznych.

5.5.5.2 Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

- wzrost liczby zbiorników bezodpływowych.
- awarie sieci kanalizacyjnej.

5.5.5.3 Działania edukacyjne

Realizacja działań edukacyjnych (szkoleń, akcji informacyjnych, spotkań z ekspertami itp.) w zakresie prowadzenia racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej w gospodarstwach domowych i w zakładach przemysłowych.

5.5.5.4 Monitoring środowiska

Prowadzący zakłady wodociągowe są zobowiązani do wykonania systematycznych badań jakości wody. Ponadto WIOŚ w ramach bieżącej działalności prowadzi kontrole przedsiębiorstw w zakresie gospodarki wodno-ściekowej.

5.5.6 Podsumowanie

Stopień zwodociągowania gminy wynosi 94,3%, natomiast stopień skanalizowania zaledwie 77,3%. Istotnym elementem gospodarki wodno-ściekowej jest dążenie do pełnego skanalizowania terenu gminy, natomiast dla posesji oddalonych od głównej koncentracji zabudowy, gdzie realizacja sieci kanalizacyjnej nie będzie prowadzona ze względów ekonomicznych, należy promować realizację oczyszczalni przydomowych przy zachowaniu korzystnych warunków gruntowo-wodnych.

Ocena jednolitych części wód powierzchniowych znajdujących się na terenie gminy nie jest zadowalająca. Głównym źródłem zanieczyszczeń wód są czynniki antropogeniczne wiążące się przede wszystkim z niewłaściwym prowadzeniem działalności gospodarczo-bytowej. Nieoczyszczone ścieki odprowadzone do nieszczelnych zbiorników bezodpływowych stanowią poważne źródło zanieczyszczenia wód podziemnych i powierzchniowych.

Wody podziemne na terenie gminy mają duże znaczenie, ponieważ stanowią źródło zaopatrzenia mieszkańców w wodę pitną. Stan ogólny wód podziemnych w części, na której znajduje się gmina określono jako zadowalający.

5.5.7 Analiza SWOT

Mocne strony

- ujęcia wody skutecznie zapewniające dostawę wody dla mieszkańców gminy,
- dobry stan ogólny JCWPd, w granicach której znajduje się gmina.

Słabe strony

- zły stan wód powierzchniowych,
- tendencja wzrostowa zużycia wody w przeliczeniu na 1 mieszkańca.

Szanse

- dofinansowania na inwestycje związane z gospodarką wodno-ściekową i edukacją ekologiczną,
- zmniejszenie liczby zbiorników bezodpływowych,
- budowa przydomowych oczyszczalni ścieków,
- rozbudowa sieci kanalizacyjnej sanitarnej.

Zagrożenia

- awarie przestarzałych bezodpływowych zbiorników (szamb) co może spowodować przedostanie się zanieczyszczeń do wód gruntowych,
- dalsze zwiększanie zużycia wody co w konsekwencji przełoży się na zwiększoną ilość powstałych ścieków,
- brak funduszy na inwestycje.

5.6 Zasoby geologiczne

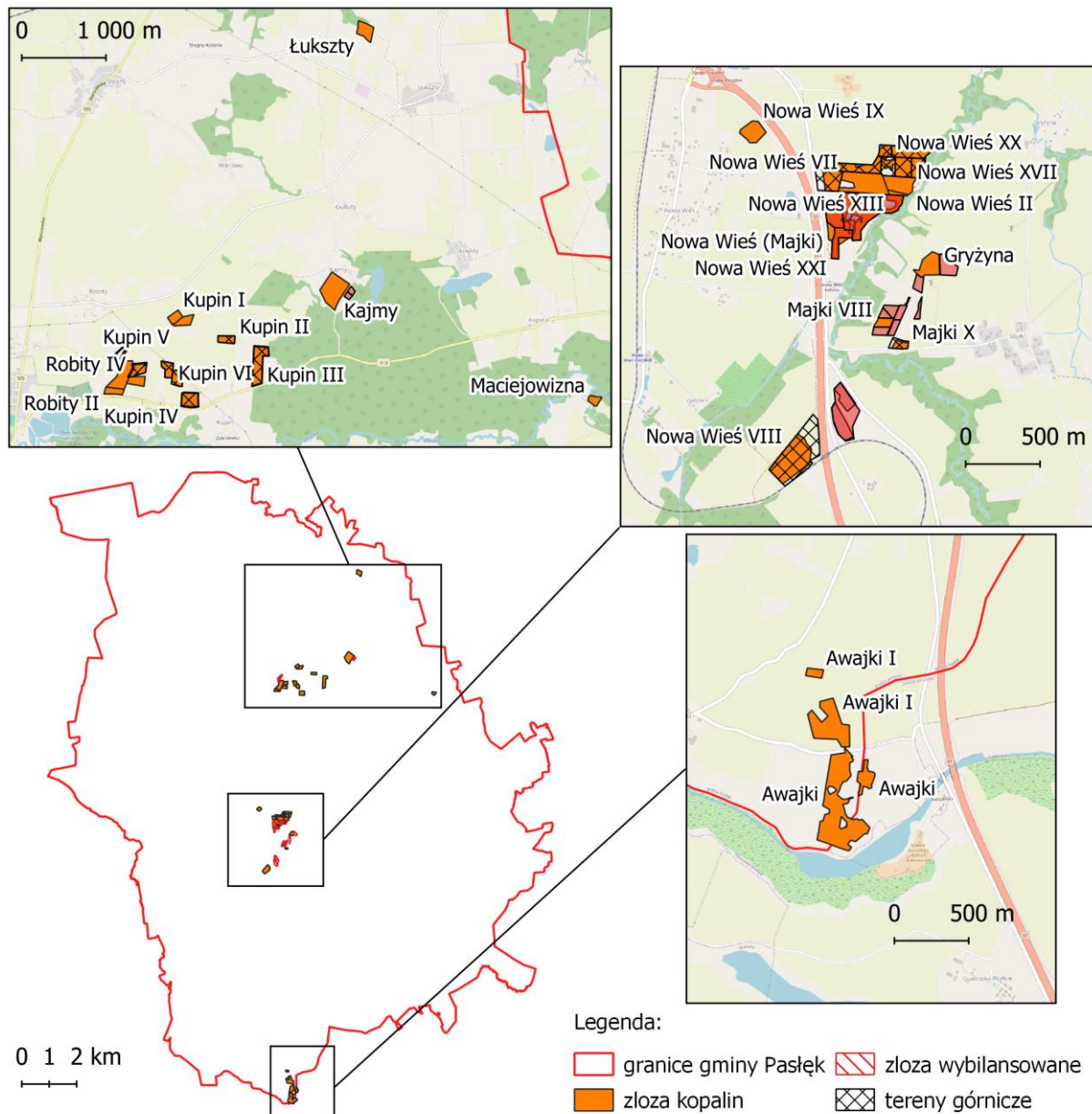
Złoża surowców przedstawiają naturalne skupienia kopalin, których wydobycie może przynieść korzyść gospodarczą. Są rozmieszczone nierównomiernie w przyrodzie, a ich występowanie i możliwość wykorzystania zależą w dużej mierze od budowy geologicznej. Na terenie gminy możemy podzielić je na 3 grupy: północną, centralną i południową (rys. 15).

Na terenie gminy Pasłęk udokumentowano 55 złóż kopalin, które stanowią kruszywa naturalne. Dzielą się one na dwie podstawowe grupy: kruszywa drobne (piaszczyste) oraz grube (żwiru i pospółki, czyli kruszywa piaszczysto-żwirowe). Wiek tych złóż szacowany jest na czwartorzęd. Na jakość kopalin istotny wpływ ma ich genetyczny typ. W złożach czwartorzędowych w Polsce północnej i centralnej najważniejsze są te o genezie lodowcowej, wolnolodowcowej oraz rzecznej. W północnej części gminy występują złoża żwirowo-piaszczyste, zawierające głównie skały skandynawskie (utwory krystaliczne i wapienie z domieszką kwarcu i piaskowców). Kruszywa te są wykorzystywane w budownictwie mieszkalnym oraz drogownictwie³⁰.

---

³⁰ Program Ochrony Środowiska dla Gminy Pasłęk na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028

Rysunek 13. Złóża kopalin w Pasłęku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Państwowego Instytutu Geologicznego

Zgodnie z art. 125 Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska złoża kopalin podlegają ochronie polegającej na racjonalnym gospodarowaniu ich zasobami oraz kompleksowym wykorzystaniu kopalin, w tym kopalin towarzyszących.

Natomiast art. 126 ww. ustawy wskazuje, iż eksploatację złóż kopaliny prowadzi się w sposób gospodarczo uzasadniony, przy zastosowaniu środków ograniczających szkody w środowisku i przy zapewnieniu racjonalnego wydobycia i zagospodarowania kopaliny. Podejmujący eksploatację złóż kopaliny lub prowadzący tę eksploatację jest obowiązany przedsięwziąć środki niezbędne do ochrony zasobów złoża, jak również do ochrony powierzchni ziemi oraz wód powierzchniowych i podziemnych, sukcesywnie prowadzić rekultywację

terenów poeksploatacyjnych oraz przywracać do właściwego stanu inne elementy przyrodnicze.

Tabela 7. Bilans zasobów złóż kopalin w gminie Pastętko

Lp.	Numer i nazwa złoże	Stopień zagospodarowania złoże	Rodzaj kopalin	Powierzchnia złoże (ha)
1.	KN 452 Awajki	eksploatacja złoże zaniechana	złoże mieszanek żwirowo-piaskowych (pospółki)	16,66
2.	KN 14972 Awajki I	eksploatacja złoże zaniechana	złoże mieszanek żwirowo-piaskowych (pospółki)	5,62
3.	KN 15335 Gryżyna	eksploatacja złoże zaniechana	złoże mieszanek żwirowo-piaskowych (pospółki)	1,84
4.	KN 16979 Gryżyna I	złoże skreślone z bilansu zasobów	złoże piasków budowlanych	1,28
5.	KN 14449 Kajmy	eksploatacja złoże zaniechana	złoże piasków budowlanych	8,36
6.	KN 14422 Kajmy I	złoże skreślone z bilansu zasobów	złoże piasków budowlanych	0,49
7.	KN 14423 Kajmy II	złoże skreślone z bilansu zasobów	złoże piasków szklarskich klasy 2	0,54
8.	KN 17005 Kupin	złoże zagospodarowane	złoże piasków budowlanych	1,82
9.	KN 17800 Kupin I	eksploatacja złoże zaniechana	złoże piasków	1,59
10.	KN 17769 Kupin II	złoże rozpoznane szczegółowo	złoże piasków	1,66
11.	KN 17877 Kupin III	złoże zagospodarowane	złoże piasków	5,26
12.	KN 18481 Kupin IV	złoże zagospodarowane	złoże piasków	2,90
13.	KN 18607 Kupin V	eksploatacja złoże zaniechana	złoże piasków szklarskich klasy 2	1,89
14.	KN 20694 Kupin VI	złoże rozpoznane szczegółowo	złoże piasków poza piaskami szklarskimi	2,00
15.	KN 11455 Łukszty	eksploatacja złoże zaniechana	złoże piasków poza piaskami szklarskimi	3,04
16.	KN 2858 Maciejowizna	eksploatacja złoże zaniechana	złoże mieszanek żwirowo-piaskowych (pospółki)	1,16
17.	KN 11343 Majki	złoże skreślone z bilansu zasobów	złoże mieszanek żwirowo-piaskowych (pospółki)	0,91
18.	KN 13569 Majki I	złoże skreślone z bilansu zasobów	złoże mieszanek żwirowo-piaskowych (pospółki)	0,30
19.	KN 14464 Majki II	złoże skreślone z bilansu zasobów	złoże mieszanek żwirowo-piaskowych (pospółki)	0,50
20.	KN 14463 Majki III	złoże skreślone z bilansu zasobów	złoże mieszanek żwirowo-piaskowych (pospółki)	0,52
21.	KN 14693 Majki IV	złoże skreślone z bilansu zasobów	złoże mieszanek żwirowo-piaskowych (pospółki)	0,56

Lp.	Numer i nazwa złoże	Stopień zagospodarowania złoże	Rodzaj kopalin	Powierzchnia złoże (ha)
22.	KN 15074 Majki IX	złoże skreślone z bilansu zasobów	złoże piasków poza piaskami szklarskimi	0,59
23.	KN 14695 Majki V	złoże skreślone z bilansu zasobów	złoże mieszanek żwirowo-piaskowych (pospółki)	0,34
24.	KN 15079 Majki VI	złoże skreślone z bilansu zasobów	złoże mieszanek żwirowo-piaskowych (pospółki)	0,75
25.	KN 14696 Majki VII	złoże skreślone z bilansu zasobów	złoże mieszanek żwirowo-piaskowych (pospółki)	1,05
26.	KN 15073 Majki VIII	złoże rozpoznane szczegółowo	złoże mieszanek żwirowo-piaskowych (pospółki)	0,67
27.	KN 20485 Majki X	złoże zagospodarowane	złoże piasków poza piaskami szklarskimi	0,46
28.	KN 10806 Nowa Wieś I	złoże skreślone z bilansu zasobów	złoże mieszanek żwirowo-piaskowych (pospółki)	0,92
29.	KN 11938 Nowa Wieś II	eksploatacja złoże zaniechana	złoże mieszanek żwirowo-piaskowych (pospółki)	1,99
30.	KN 13715 Nowa Wieś III	złoże skreślone z bilansu zasobów	złoże mieszanek żwirowo-piaskowych (pospółki)	1,73
31.	KN 13708 Nowa Wieś IV	złoże skreślone z bilansu zasobów	złoże piasków poza piaskami szklarskimi	4,89
32.	KN 15312 Nowa Wieś IX	eksploatacja złoże zaniechana	złoże piasków poza piaskami szklarskimi	1,64
33.	KN 2860 Nowa Wieś (Majki)	eksploatacja złoże zaniechana	złoże piasków budowlanych	2,38
34.	KN 12481 Nowa Wieś V	złoże skreślone z bilansu zasobów	złoże piasków budowlanych	1,29
35.	KN 14106 Nowa Wieś VI	złoże skreślone z bilansu zasobów	złoże piasków budowlanych	1,77
36.	KN 14710 Nowa Wieś VII	eksploatacja złoże zaniechana	złoże piasków poza piaskami szklarskimi	3,72
37.	KN 14899 Nowa Wieś VIII	złoże zagospodarowane	złoże piasków poza piaskami szklarskimi	4,94
38.	KN 15085 Nowa Wieś X	złoże skreślone z bilansu zasobów	złoże piasków poza piaskami szklarskimi	4,38
39.	KN 15428 Nowa Wieś XI	złoże skreślone z bilansu zasobów	złoże mieszanek żwirowo-piaskowych (pospółki)	1,37
40.	KN 15481 Nowa Wieś XII	złoże skreślone z bilansu zasobów	złoże piasków poza piaskami szklarskimi	1,75
41.	KN 15460 Nowa Wieś XIII	eksploatacja złoże zaniechana	złoże mieszanek żwirowo-piaskowych (pospółki)	0,26
42.	KN 15940 Nowa Wieś XIV	złoże eksploatowane okresowo	złoże piasków budowlanych	1,53
43.	KN 18081 Nowa Wieś XIX	złoże eksploatowane okresowo	złoże piasków poza piaskami szklarskimi	1,82

Lp.	Numer i nazwa złoże	Stopień zagospodarowania złoże	Rodzaj kopalin	Powierzchnia złoże (ha)
44.	KN 16949 Nowa Wieś XV	złoże eksploatowane okresowo	złoże piasków budowlanych	1,75
45.	KN 16941 Nowa Wieś XVI	złoże eksploatowane okresowo	złoże piasków budowlanych	0,47
46.	KN 16951 Nowa Wieś XVII	złoże eksploatowane okresowo	złoże piasków budowlanych	1,42
47.	KN 16953 Nowa Wieś XVIII	złoże eksploatowane okresowo	złoże piasków budowlanych	1,04
48.	KN 18082 Nowa Wieś XX	złoże eksploatowane okresowo	złoże piasków budowlanych	0,58
49.	KN 18251 Nowa Wieś XXI	eksploatacja złoże zaniechana	złoże piasków	9,13
50.	KN 11650 Robity	złoże skreślone z bilansu zasobów	złoże piasków budowlanych	1,85
51.	KN 12096 Robity I	eksploatacja złoże zaniechana	złoże piasków budowlanych	5,88
52.	KN 15334 Robity II	eksploatacja złoże zaniechana	złoże piasków poza piaskami szklarskimi	1,57
53.	KN 17764 Robity III	złoże rozpoznane szczegółowo	złoże piasków	1,98
54.	KN 17922 Robity IV	złoże eksploatowane okresowo	złoże piasków	2,00
55.	KN 21296 Wakarowo	złoże rozpoznane szczegółowo	złoże piasków	10,60

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Państwowego Instytutu Geologicznego [dostęp dnia 10.06.2023 r.]

Z perspektywy ochrony środowiska istotnym zagadnieniem są tereny górnicze oraz konieczność ich identyfikacji. Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 5 Ustawy Prawo Geologiczne i Górnicze (Dz.U. 2023 poz. 633 z późn. zm.) tereny te obejmują przestrzenie, które podlegają przewidywanym negatywnym wpływom wynikającym z działań prowadzonych przez zakład górniczy.

Na obszarze gminy nie występują obszary potencjalnie zagrożone osuwaniem się mas ziemnych³¹.

5.6.1 Zagadnienia horyzontalne

5.6.1.1 Adaptacja do zmian klimatu

Uwzględnianie w dokumentach planistycznych informacji o złożach kopalin.

³¹ System Osłony Przeciwosuwiskowej, Państwowy Instytut Geologiczny [dostęp dnia: 10.06.2024 r.]

5.6.1.2 Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Odpowiednie zabezpieczanie powierzchni ziemi w związku z ewentualną eksploatacją kopalń odkrywkowych, których działalność prowadzić będzie do zmiany stosunków wodnych. Brak szybkiej rekultywacji wyrobisk poeksploatacyjnych.

5.6.1.3 Działania edukacyjne

Prowadzenie działań mających na celu informowanie społeczeństwa zarówno o korzyściach płynących z wykorzystania poszczególnych rodzajów złóż, jak i o zagrożeniach dla ludzi i środowiska z tym związanych.

5.6.1.4 Monitoring środowiska

Prowadzący eksploatację kopalni jest obowiązany podejmować środki niezbędne do ochrony zasobów złoża, jak również do ochrony powierzchni ziemi oraz wód powierzchniowych i podziemnych, sukcesywnie prowadzić rekultywację terenów poeksploatacyjnych oraz przywracać do właściwego stanu inne elementy przyrodnicze.

5.6.2 Podsumowanie

Złoża surowców przedstawiają naturalne skupienia kopalni, których wydobycie może przynieść korzyść gospodarczą. Na terenie gminy Pasłęk występuje 55 udokumentowanych złóż kopalni, na które składają się złoża kruszywa naturalnego. 5 złóż jest eksploatowanych, 8 eksploatowanych okresowo, 5 rozpoznanych szczegółowo, 16 - gdzie eksploatacja została zaniechana i 21 skreślonych z bilansu zasobów kopalni.

5.6.3 Analiza SWOT

Mocne strony

- udokumentowane złoża kopalni,
- brak terenów zagrożonych osuwiskami.

Słabe strony

- trwałe przekształcenie powierzchni ziemi,

Szanse

- działalność kontrolna Starostwa Powiatowego, Urzędu Marszałkowskiego i Okręgowego Urzędu Górniczego.
- realizacja rekultywacji terenów wydobycia złóż.

Zagrożenia

- powstawanie dzikich wysypisk odpadów,
- możliwość pojawiania się nielegalnej eksploatacji kopalni,
- ingerencja w środowisko, prowadząca do degradacji obszarów, na których wydobywane mogą być złoża kopalni.

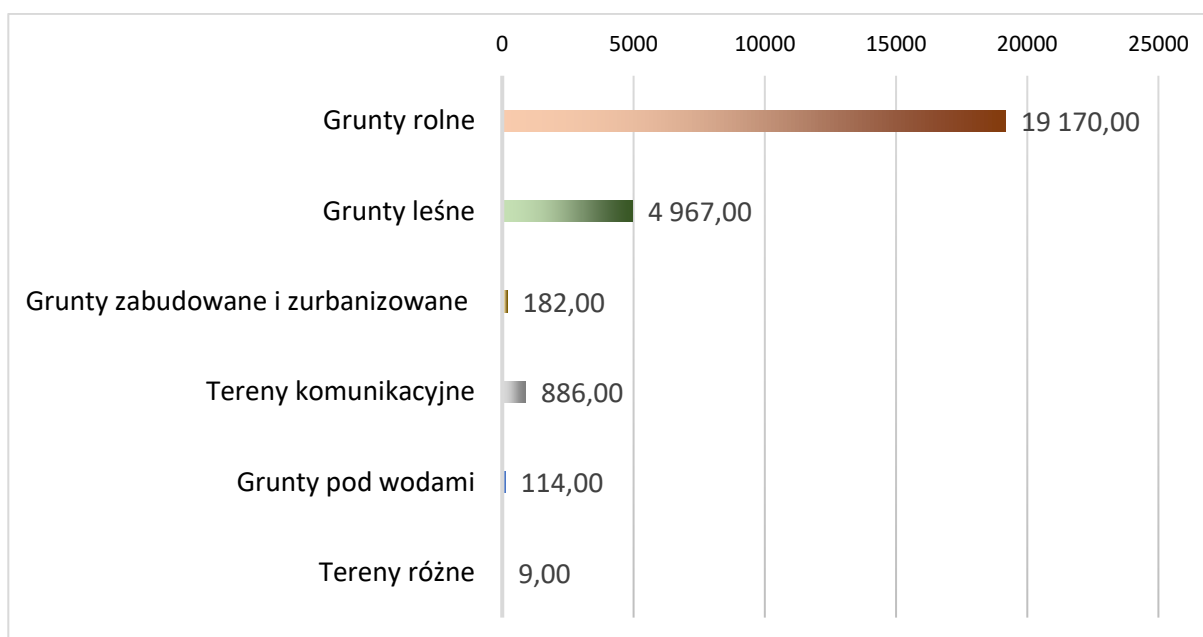

5.7 Gleby

Gleba to wierzchnia warstwa ziemi, w której rozwijają się korzenie roślin. Jest to twór przyrodniczy stanowiący środowisko życia roślin, zwierząt i ludzi, pełniący funkcję żywicielską. W glebie i roślinach dochodzi do przekształcania substancji nieorganicznych (dwutlenek węgla, woda, kwanty świetlne) w substancje organiczne, które są podstawą pożywienia człowieka. Gleba odgrywa istotną rolę w retencji wody w zlewni i jest wskaźnikiem antropopresji, ponieważ poprzez glebę człowiek wpływa na jakość wody w zlewni.

Gmina Pasłęk zasobna jest zarówno w gleby brunatne właściwe, jak i gleby bielcowe. Na powstanie gleb bielcowych duży wpływ mają: klimat umiarkowany wilgotny, luźne utwory morenowe oraz dawne zalesienie tego obszaru. Profil tych gleb ma charakterystyczną budowę, a ich poziomy genetyczne wyraźnie różnią się barwą, strukturą i składem chemicznym. Właściwości rolnicze gleb bielcowych zależą od stosunków wodnych, jednak na ogół są to gleby o niskiej żyzności i produktywności³².

Gleby w gminie Pasłęk są zróżnicowane pod względem struktury użytkowania, grunty rolne zajmują najwięcej, bo 75,7%, grunty leśne – 19,6%, tereny komunikacyjne – 3,5%, natomiast grunty zurbanizowane i zabudowane – 0,5%.

Wykres 8. Powierzchnia poszczególnych użytków gruntowych w na terenie gminy Pasłęk [ha]

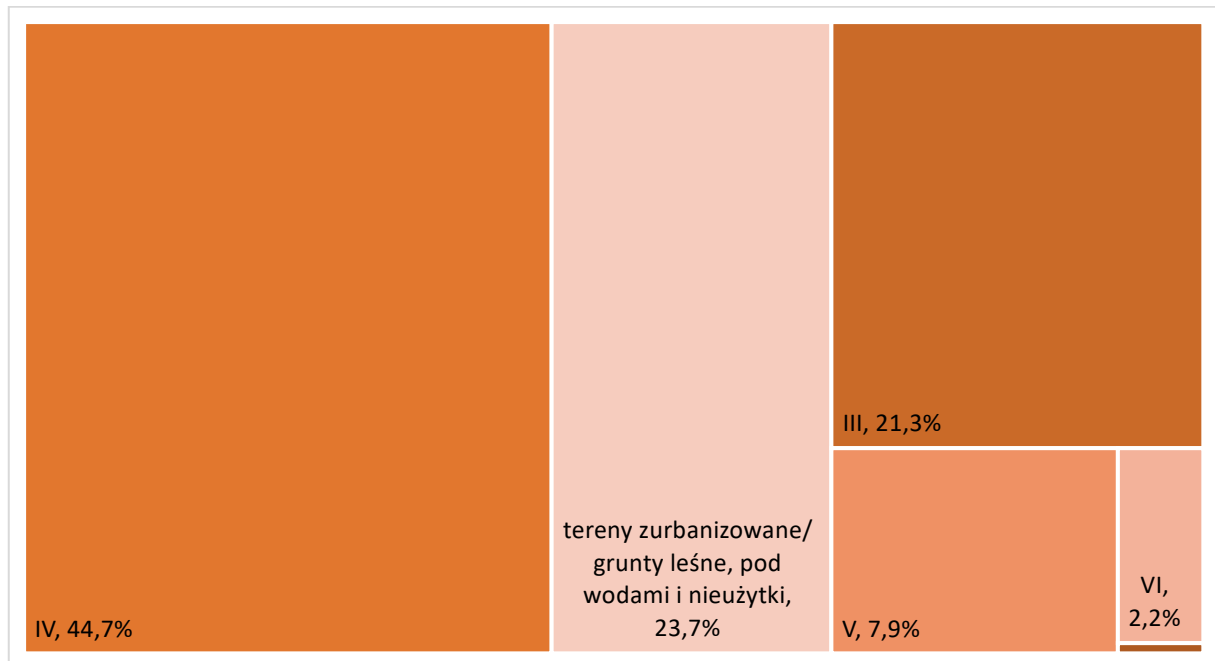
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Elblągu

Nie licząc terenów gruntów zurbanizowanych, na terenie gminy dominują klasoużytki średnie i średnio-dobre. Uwzględniając bonitację największą powierzchnię zajmują gleby klas IV (44,7%) i V (7,9%). Gleby najstarsze VI klasy bonitacyjnej zajmują ok. 2,2% powierzchni

³² Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Elbląskiego na lata 2022-2030

gruntów rolnych i lasów gminy. Gleby średnio dobre, należące do klas III zajmują około 21,3%, a dobre, czyli klasy II zajmują zaledwie 0,1% powierzchni gruntów rolnych i lasów.

Wykres 9. Udział klas bonitacyjnych użytków rolnych oraz lasów na terenie gminy Pasłęk
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Elblągu

Substancje szkodliwe obecne w środowisku to pozostałości pestycydów i związki metali ciężkich, zwłaszcza ołowiu, cynku i kadmu, a także miedzi, arsenu i chromu. Szczególnie poważne jest skażenie gleby metalami ciężkimi na skutek występowania zjawiska ich migracji i kumulacji, także w roślinach pastewnych trwałych użytków rolnych położonych wzdłuż ciągów komunikacyjnych, które nasila się w miarę wzrostu ilości pojazdów spalinowych. Dotyczy to obszarów gruntów użytkowanych rolniczo jako trwałe użytki zielone i grunty orne, na których uprawia się rośliny pastewne dla bydła – głównie dla krów mlecznych. Zawarte w glebie metale ciężkie są pobierane przez rośliny, a za ich pośrednictwem przez zwierzęta, przedostając się w związku z tym do produktów spożywczych³³. Aby ograniczyć skażenie środowiska pestycydami i metalami ciężkimi, istotne jest wprowadzenie metod zrównoważonego rolnictwa, które obejmują stosowanie biopestycydów, rotację upraw, oraz zwiększenie udziału upraw ekologicznych. Dodatkowo, można zastosować technologie remediacji gleby, takie jak fitoremediacja, czyli użycie roślin do usuwania lub stabilizacji zanieczyszczeń, oraz bioremediacja, wykorzystująca mikroorganizmy do rozkładu szkodliwych substancji. Regularne monitorowanie stanu gleby oraz wprowadzenie stref buforowych wzdłuż ciągów komunikacyjnych również mogą przyczynić się do redukcji zanieczyszczeń.

W kontekście tych wyzwań, Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego, Powiatowy Zespół Doradców w Elblągu, odgrywa kluczową rolę w edukacji i wsparciu

³³ K. Węglarzy, Metale ciężkie – źródła zanieczyszczeń i wpływ na środowisko, Instytut Zootechniki - PIB

lokalnych rolników. Ośrodek prowadzi regularne szkolenia i warsztaty mające na celu zwiększenie świadomości na temat zagrożeń związanych m.in. z³⁴:

- systemów agrotechnicznych i technologicznych,
- rolnictwa ekologicznego i programów rolno-środowiskowo-klimatycznych,
- kodeksu dobrej praktyki rolniczej i produkcji integrowanej.

Dzięki tym inicjatywom rolnicy mogą zdobyć wiedzę na temat nowoczesnych, zrównoważonych praktyk rolniczych, które pozwalają na minimalizację negatywnego wpływu na środowisko. Działania edukacyjne prowadzi także Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza.

Na obszarze gminy Pasłęk niemal 76% powierzchni zajmują użytki rolne, co powoduje, że rolnictwo wywiera znaczną presję na środowisko glebowe. Obecnie nadmierne zakwaszenie gleb jest istotnym problemem w całej Polsce. Przyczyny zakwaszenia mają zarówno charakter naturalny, jak i wynikają z działalności człowieka. Naturalne procesy, potęgowane przez działalność rolniczą, prowadzą do degradacji gleb. Głównym czynnikiem antropogenicznym zakwaszenia jest nadmierne stosowanie nawozów azotowych oraz emisja zanieczyszczeń kwasotwórczych do atmosfery, w tym związków siarki i azotu pochodzących ze spalania paliw. W celu przeciwdziałania problemowi zakwaszenia gleb, istotne jest wdrożenie nowoczesnych technik, które mogą znacząco poprawić ich jakość. Do najskuteczniejszych metod należą: precyzyjne wapnowanie, stosowanie biowęgla, czy zastosowanie nawozów organicznych.

Jak już wspomniano wyżej, szczegółowe instrukcje oraz wsparcie w zakresie stosowania tych metod rolnicy mogą uzyskać w Warmińsko-Mazurskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego, Powiatowym Zespole Doradców w Elblągu, który regularnie organizuje szkolenia i warsztaty w tym zakresie. Ponadto, Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza prowadzi badania gleb pod kątem: odczynu pH, potrzeb wapnowania oraz zawartości w makroelementy: fosfor, potas i magnez – wydając m.in. zalecenia nawozowe pod uprawy rolnicze i ogrodnicze.

Z badań ww. Stacji za lata 2019 i 2020 wynika, że na terenie gminy Pasłęk 42% gruntów rolnych posiada pożądany lekko kwaśny odczyn, natomiast 27% wszystkich badanych próbek pobranych z gruntów ornych, użytków zielonych i rolnych nie wymaga wapnowania lub w ograniczonym zakresie. Poniżej zaprezentowano macierz obrazującą dane z przeprowadzonych badań.

---

³⁴ Strona internetowa Warmińsko-Mazurskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego: wmodr.pl/zakres-dzialalnosci-zawiera-film-w-jezyku-migowym/2575 [dostęp dnia 22.08.2024 r.]

Tabela 8. Odczyn pH i potrzeba wapnowania dla gruntów ornych w poszczególnych gminach gminy Pasłęk w 2019 i 2020 r.

JST	liczba próbek	Odczyn pH [%]					Potrzeby wapnowania [%]				
		bardzo kwaśny	kwaśny	lekko kwaśny	obojętny	zasadowy	konieczne	potrzebne	wskazane	ograniczone	zbędne
Gmina Pasłęk	1606	16	27	42	14	1	32	22	19	17	10

Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Elbląskiego na lata 2022-2030 na podstawie danych Okręgowej Stacji Chemiczno-Rolnicza w Olsztynie

Wyłączenie z produkcji rolnej gruntów

Wyłączenie gruntów rolnych z produkcji rolniczej to rozpoczęcie innego niż rolnicze lub leśne użytkowania gruntów. Wyłączenie gruntu rolnego z produkcji rolniczej jest często jednym z koniecznych warunków uzyskania pozwolenia na budowę, a tym samym rozpoczęcia budowy bądź nierolniczego użytkowania istniejących rolniczych zabudowań. Decyzji zezwalającej na wyłączenie z produkcji rolniczej wymagają³⁵:

- użytki rolne wytworzone z gleb pochodzenia mineralnego i organicznego, zaliczone do klas I, II, III, IIIa, IIIb
- użytki rolne klas IV, IVa, IVb, V i VI wytworzone z gleb pochodzenia organicznego
- inne grunty rolne wskazane przez ustawę o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

Zgodnie ze sprawozdaniami RRW-11 z realizacji przepisów ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych przekazanych przez Starostwo Powiatowe w Elblągu w latach 2021-2023 z użytkowania rolniczego na terenie gminy wyłączono 1,1 ha gruntów.

³⁵ Strona internetowa biznes.gov.pl/pl/opisy-procedur/-/proc/283 [dostęp dnia 10.06.2023 r.]

Tabela 9. Grunty rolne wyłączone z produkcji rolniczej w latach 2021-2023 [ha]

Cel wyłączenia	Użytki rolne według klas bonitacji					Inne grunty rolne	Zdjęto warstwę próchn.
	mineralne			organiczne			
	I - II	III	IV	IV	V - VI		
Użytki kopalne	1,10						
Tereny przemysłowe							
Tereny komunikacyjne							
Tereny osiedlowe							
Zbiorniki wodne							
Pozostałe tereny							
Ogółem	1,10						

Źródło: Sprawozdania z realizacji przepisów ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych w zakresie wyłączenia gruntów z produkcji rolniczej, rekultywacji i zagospodarowania gruntów oraz zasobów i eksploatacji torfów za lata 2021, 2022, 2023

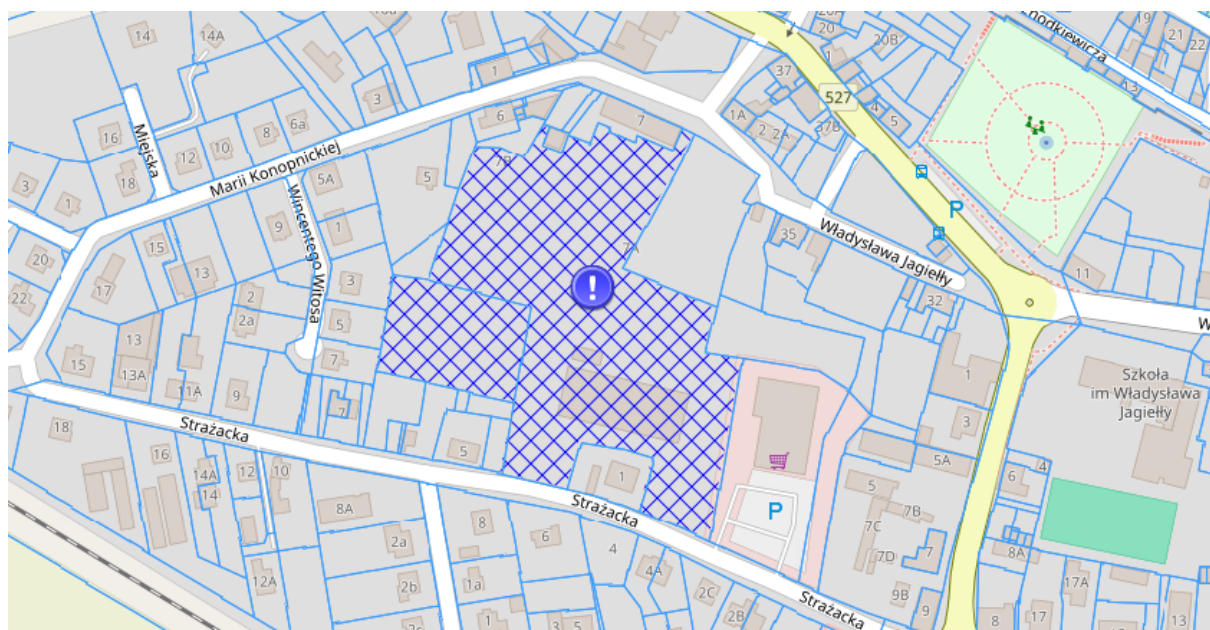
Grunty zdegradowane i zdewastowane

Zgodnie ze sprawozdaniem RRW-11 z realizacji przepisów ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych przekazany przez Starostwo Powiatowe w Elblągu na terenie gminy w roku 2023 w wyniku działalności górniczej gruntów zdegradowanych i zdewastowanych wymagających rekultywacji było 2,71 ha. Natomiast warto podkreślić, iż w 2023 roku na terenie gminy zrehabilitowanych zostało 3,72 ha ww. obszarów.

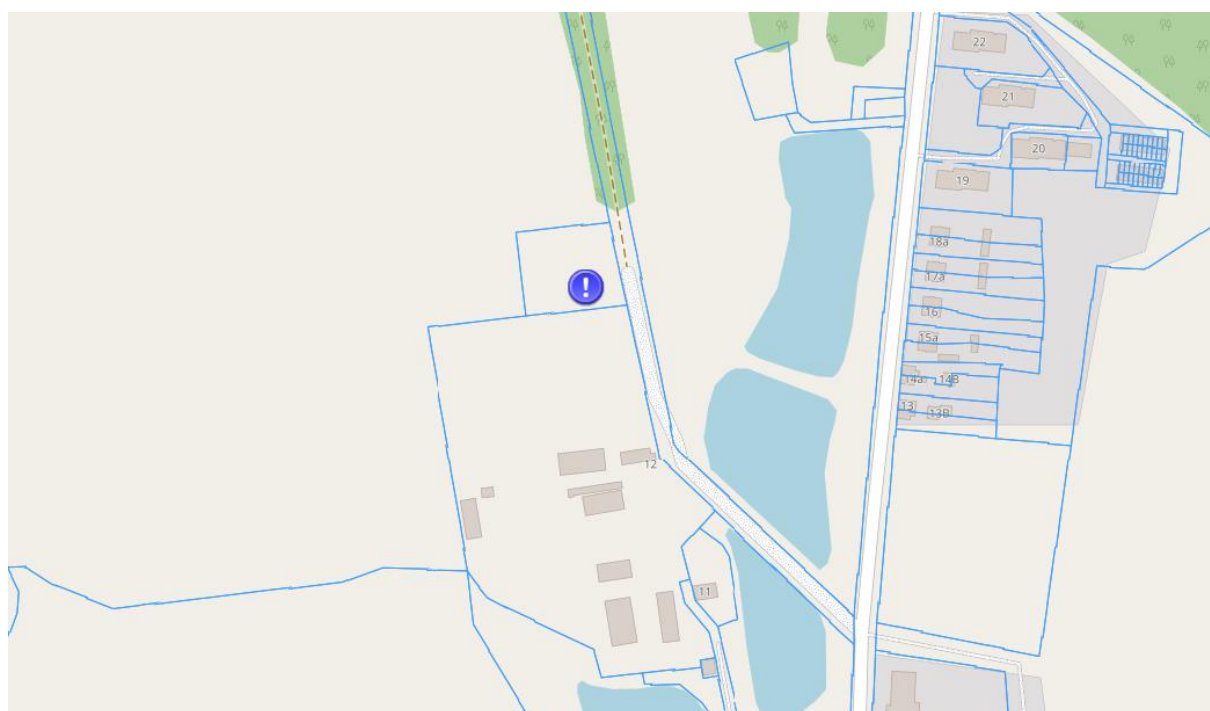
Na terenie gminy występują obszary, zaliczane do tzw. historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi. Zgodnie z art. 3 ust. 5a ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2022 poz. 2556 z późn. zm.) są to zanieczyszczenia powierzchni ziemi, które zaistniały przed dniem 30 kwietnia 2007 r. lub wynikają z działalności, która została zakończona przed tym dniem. Rozumie się przez to także szkodę w środowisku w powierzchni ziemi która została spowodowana przez emisję lub zdarzenie, od którego upłynęło więcej niż 30 lat. Rejestr historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi prowadzi GDOŚ.

Zgodnie z danymi udostępnionymi na portalu Geoserwis prowadzonym przez GDOŚ, na terenie gminy Pasłęk zidentyfikowano 2 takie tereny:

- w mieście Pasłęk działki: 61/40 i 61/44, obręb Pasłęk 01,
- w miejscowości Surowe, działka 258/12.

Rysunek 14. Zidentyfikowany obszar historycznego zanieczyszczenia ziemi na terenie miasta Pasłęk
Źródło: dane GDOŚ, geoserwis.gdos.gov.pl/mapy [dostęp dnia 10.06.2024]

Rysunek 15. Zidentyfikowany obszar historycznego zanieczyszczenia ziemi na terenie miejscowości Surowe
Źródło: dane GDOŚ, geoserwis.gdos.gov.pl/mapy [dostęp dnia 10.06.2024]

Zgodnie z zapisami ustawy Prawo ochrony środowiska, w przypadku zidentyfikowania historycznego zanieczyszczenia powierzchni ziemi, należy przeprowadzić remediację, czyli poddanie gleby, ziemi i wód gruntowych działaniom mającym na celu usunięcie lub zmniejszenie ilości substancji stwarzających ryzyko, ich kontrolowanie oraz ograniczenie rozprzestrzeniania się, tak aby zanieczyszczony teren przestał stwarzać zagrożenie dla zdrowia ludzi lub stanu środowiska.

Remediację przeprowadza władający powierzchnią ziemi zgodnie z ustalonym planem remediacji. Organem właściwym do ustalenia planu remediacji jest RDOŚ. Plan remediacji organ ustala w drodze decyzji, wydawanej na wniosek władającego.

5.7.1 Zagadnienia horyzontalne

5.7.1.1 Adaptacja do zmian klimatu

- podejmowanie prac zmniejszających nadmierne zagrożenie erozją, np. wsiewki poplonowe, międzyplony ścierniskowe,
- rozwój systemów małej retencji oraz przeciwdziałanie nadmiernej erozji wodnej na terenach nizinnych na obszarach leśnych,
- ograniczenie terenów zabetonowanych nowych i starych.

5.7.1.2 Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

- stosowanie głównie nawozów naturalnych oraz racjonalne stosowanie nawozów sztucznych oraz środków ochrony roślin,
- ograniczenie przemysłowych źródeł zanieczyszczenia gleb poprzez stosowanie nowoczesnych technologii przyjaznych środowisku oraz właściwą gospodarkę odpadami poprodukcyjnymi,
- zapobieganie zanieczyszczeniu ze źródeł komunalnych – ograniczenie ilości odpadów i właściwa gospodarka.

5.7.1.3 Działania edukacyjne

Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego, Powiatowy Zespół Doradców w Elblągu prowadzi działania edukacyjnych dla rolników w zakresie m.in.:

- systemów agrotechnicznych i technologicznych,
- rolnictwa ekologicznego i programów rolno-środowiskowo-klimatycznych,
- kodeksu dobrej praktyki rolniczej i produkcji integrowanej.
- zapobiegania zanieczyszczeniom gleb środkami ochrony roślin i metalami ciężkimi,
- ochrony gleb przed erozją i zakwaszeniem.

5.7.1.4 Monitoring środowiska

- w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska prowadzony jest monitoring chemizmu gleb ornych. Monitoring gleb obejmuje badanie zmian jakości gleb użytkowanych rolniczo. Są one jednak prowadzone z bardzo małą częstotliwością i wybiórczo.
- Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza systematycznie prowadzi badania gleb pod kątem: odczynu pH, potrzeb wapnowania oraz zawartości w makroelementy: fosfor, potas i magnez.

5.7.2 Podsumowanie

Gmina Pastętko, cechuje się niskim stopniem uprzemysłowienia i urbanizacji, ponad 95% terenów gminy stanowią grunty rolne oraz leśne. Dominują tu gleby brunatne właściwe i gleby biellicowe. Gleby o średniej i średnio-dobrej wartości bonitacyjnej (III i IV klasy) zajmują 66% gruntów rolnych i leśnych, następnie gleby słabych klas (V i VI) – 10,1%, gleby klasy II to 0,1%, natomiast nie ma gleb klasy I. Lasy to kolejne 19,6%. Pozostałe tereny gminy stanowią obszary zurbanizowane i komunikacyjne, grunty pod wodami i nieużytki.

Na terenie gminy nie ma zlokalizowanego punktu pomiarowego w ramach prowadzonego Monitoringu Chemizmu Gleb Ornych Polski, natomiast Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza systematycznie prowadzi badania gleb pod kątem m.in.: odczynu pH, jak i potrzeb wapnowania.

5.7.3 Analiza SWOT

Mocne strony

- duży udział gleb średniej (IV klasy i średnio-dobrej jakości (III klasy),
- niski udział nieużytków.

Słabe strony

- występowanie historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi,
- brak punktu pomiarowego GIOŚ na terenie gminy.

Szanse

- promocja i wdrażanie zasad dobrej praktyki rolniczej – zwiększanie świadomości ekologicznej rolników (rolnictwo ekologiczne, uprawy energetyczne, inwestycje OZE na glebach najniższej jakości), wykorzystanie pofermentu jako środka poprawiającego jakość gleby,
- uwzględnianie obszarów zagrożonych ruchami masowymi oraz gleb o wysokiej przydatności rolniczej w polityce przestrzennej (MPZP),
- rekultywacje terenów zdegradowanych i zdewastowanych,
- systematyczna kontrola jakości gleb.

Zagrożenia

- zanieczyszczenia przy głównych szlakach komunikacyjnych,
- niewłaściwe stosowanie nawozów sztucznych i środków ochrony roślin w rolnictwie.

5.8 Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Zgodnie z założeniami systemu gospodarowania odpadami ³⁶ zniesiony został obowiązek regionalizacji. Wprowadzono możliwość przekazywania niesegregowanych

---

³⁶ Wprowadzonymi zapisami ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2019 r., poz. 1579)

(zmieszanych) odpadów komunalnych oraz odpadów resztkowych kierowanych do składowania do instalacji komunalnych na obszarze kraju. W dalszym ciągu obowiązuje zakaz składowania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych na składowiskach odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne. Należy przyjmować, że docelowo wszystkie odpady komunalne będą przetwarzane oraz zostanie zwiększona efektywność prowadzenia selektywnego zbierania „u źródła”.

Zgodnie z Planem gospodarki odpadami dla województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2023-2028 Gmina Pasłęk należy do Regionu Północnego. Instalacją komunalną, do której przekazywane są odpady niesegregowane (zmieszane) z terenu gminy jest Zakład Utylizacji Odpadów Sp. z o. o. w Elblągu³⁷.

W ramach systemu gospodarowania odpadami komunalnymi odbierane są odpady komunalne z nieruchomości zamieszkałych i nieruchomości niezamieszkałych będących własnością gminy Pasłęk oraz stanowiących powiatowe i wojewódzkie drogi publiczne położone na terenie miasta Pasłęk zlokalizowanych na terenie gminy. Właściciele tych nieruchomości, w ramach wnoszonej opłaty, mieli możliwość pozbywania się wytworzonych odpadów komunalnych, zbieranych w sposób selektywny. Segregacja odpadów odbywała się poprzez zbieranie następujących rodzajów odpadów komunalnych³⁸:

- a) metale i tworzywa sztuczne,
- b) papier,
- c) szkło,
- d) odpady opakowaniowe wielomateriałowe,
- e) bioodpady,
- f) odpady niebezpieczne,
- g) przeterminowane leki i chemikalia,
- h) odpady niekwalifikujące się do odpadów medycznych powstałe w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi w szczególności igły i strzykawki,
- i) zużyte baterie i akumulatory,
- j) zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
- k) meble i inne odpady wielkogabarytowe,
- l) zużyte opony,

---

³⁷ Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie miasta Pasłęk za rok 2023

³⁸ Ibidem

m) odpady budowlane i rozbiórkowe.

Na terenie gminy w 2023 roku, tak jak w latach poprzednich, funkcjonowały cztery punkty (kontenery typu barakowego) przeznaczone do zbiórki odpadów niebezpiecznych, takich jak chemikalia, zużyte baterie i akumulatory, zużyte oleje, zużyte sprzęty elektryczne i elektroniczne oraz odpady niekwalifikujące się do odpadów medycznych powstałe w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi w szczególności igły i strzykawki, usytuowane przy ulicach: Bohaterów Westerplatte, Sprzymierzonych, Spółdzielcza oraz w PSZOK na terenie Stacji Przeładunkowej Odpadów Komunalnych w Robitach³⁹.

Odpady wielkogabarytowe, zużyte opony, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny o dużych gabarytach oraz odpady budowlane i rozbiórkowe (gruz, odpady betonu i elementów ceramicznych) w 2023 roku były przekazywane przedsiębiorcy odbierającemu odpady komunalne podczas zbiórki objazdowej w terminach określonych w harmonogramie odbioru odpadów komunalnych lub do PSZOK na terenie Stacji Przeładunkowej Odpadów Komunalnych w Robitach w godzinach jej otwarcia⁴⁰.

Przeterminowane leki były zbierane w specjalnie do tego przeznaczonych pojemnikach, znajdujących się w aptekach zlokalizowanych na terenie miasta Pasłęka⁴¹:

- a) „Zamkowa” ul. Władysława Jagiełły 27,
- b) „Pasłęcka” pl. Grunwaldzki 6,
- c) „Verbena” ul. Władysława Jagiełły 24,
- d) „Ogrodowa” ul. Ogrodowa 15A,
- e) „Wracam do Zdrowia” ul. 3 Maja 60.

W ramach opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi mieszkańcy gminy mogą oddać do Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK), który mieści się w Rabitach, następujące rodzaje odpadów komunalnych⁴²:

- a) Tworzywa sztuczne, opakowania metalowe, kartoniki po płynnej żywności,
- b) Opakowania szklane (butelki, słoiki),
- c) Papier,

---

³⁹ Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Pasłęk za rok 2023

⁴⁰ Ibidem

⁴¹ Ibidem

⁴² Strona internetowa Zakładu Utylizacji Odpadów w Elblągu: zuobelag.pl/pszok-inne-gminy [dostęp dnia 14.06.2024 r.]

- d) Odpady niebezpieczne: przeterminowane leki i chemikalia, odpady pochodzące z opieki domowej (np. strzykawki, igły), zużyte baterie i akumulatory, świetlówki, żarówki,
- e) Meble i inne odpady wielkogabarytowe,
- f) Zużyte opony,
- g) Bioodpady,
- h) Gruz remontowy budowlany, ceglany, betonowy, elementy ceramiki z remontu w kodach 170101, 170102, 170106, 170107.

Tabela 10. Ilości odpadów komunalnych odebranych na terenie gminy Pasłęk

		2020	2021	2022	2023
Ludność		18 801	18 617	18 480	18 265
Odpady zebrane ogółem [t]		6 409,15	7 087,22	6 920,80	6 568,49
Zmieszane odpady zebrane [t]		4 139,22	4 234,22	4 317,18	4 151,56
Odpady zebrane selektywnie [t]		2 269,93	2 853,00	2 603,62	2 416,93
Masa wytworzonych odpadów komunalnych przez 1 mieszkańca [kg]	gminy	340	379	373	357
	kraju	344	360	355	357
Zmieszane odpady zebrane w ciągu roku na 1 mieszkańca [kg]	gminy	219,8	226,1	232,7	225,8
	kraju	213,3	216,7	213,1	211,7
Odpady zebrane selektywnie w ciągu roku na 1 mieszkańca [kg]	gminy	120,2	152,9	140,3	131,5
	kraju	130,7	143,3	141,9	145,3

Źródło: Bank danych lokalnych GUS, 2019-2023

Zgodnie z danymi GUS, na przestrzeni lat 2017-2023 stosunek odpadów zebranych selektywnie w relacji do ogółu odpadów zebranych z terenu gminy wzrósł z poziomu 29,1% do 36,8%. Jednak w latach 2021-2023, po dynamicznym wzroście wskaźnika, odnotowano spadek masy odpadów zbieranych selektywnie. Przyczynami tego stanu rzeczy mogą być:

- spadek liczby ludności gminy oraz spadek masy odpadów zebranych ogółem (zmieszane i selektywne) z terenu gminy;

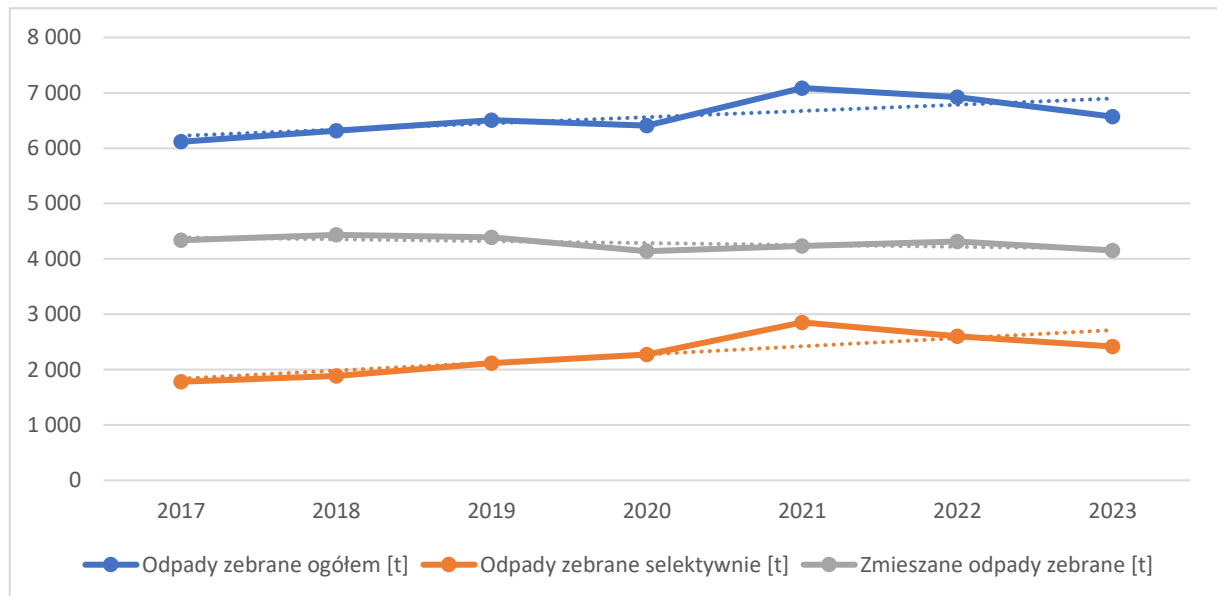

- efekty pandemii COVID-19 - pandemia mogła wpłynąć na zmianę priorytetów wśród mieszkańców oraz zmianę zachowań konsumenckich, takich jak większe korzystanie z jednorazowych produktów. Może to również wynikać z braku dostępnych zasobów lub infrastruktury do prawidłowej segregacji.

Gmina Pasztek była blisko średniej krajowej pod względem ilości wytwarzanych odpadów komunalnych na mieszkańca, szczególnie w 2023 roku, kiedy wartości były identyczne (357 kg). Oznacza to, że mieszkańcy gminy Pasztek generowali odpady na podobnym poziomie co reszta kraju.

Ilość zmieszanych odpadów na mieszkańca w gminie Pasztek była wyższa niż średnia krajowa we wszystkich latach. Szczególnie zauważalny jest wzrost odpadów zmieszanych na mieszkańca w latach 2021-2022, co może sugerować, że w gminie Pasztek mieszkańcy segregowali mniej efektywnie w porównaniu do średnich krajowych. W 2023 roku widoczny jest spadek, ale nadal wartość ta jest wyższa niż w kraju.

W 2021 roku gmina Pasztek osiągnęła wyższy poziom selektywnej zbiórki niż średnia krajowa, ale od 2022 roku nastąpił spadek, co oznacza, że mieszkańcy zaczęli mniej angażować się w segregację odpadów. W 2023 roku gmina Pasztek zbierała selektywnie mniej odpadów na mieszkańca niż wynosi średnia krajowa (131,5 kg w gminie, 145,3 kg w kraju).

Wykres 10. Ilości odpadów komunalnych odebranych na terenie gminy Pasztek
Źródło: Źródło: Bank danych lokalnych GUS, 2017-2023

Łączna masa odebranych i zebranych odpadów komunalnych z terenu gminy Pasztek w 2023 roku wyniosła 5 941,651 Mg. W rozbiściu na poszczególne frakcje ilość odebranych odpadów komunalnych przedstawia się następująco:

Tabela 11. Ilości odebranych odpadów komunalnych w rozbiciu na frakcje z terenu gminy Paszów w 2023 r.

Kod odpadów	Rodzaj odpadów	Masa odebranych odpadów komunalnych [t]
16 01 03	Zużyte opony	22,160
17 01 07	Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06	110,320
20 01 01	Papier	208,860
20 01 02	Szkło	289,360
20 01 21*	Lampy fluorescencyjne i inne odpady zawierające rtęć	0,190
20 01 23*	Urządzenia zawierające freony	11,331
20 01 26*	Oleje i tłuszcze inne niż wymienione w 20 01 25	0,443
20 01 28*	Farby, tusze, farby drukarskie, kleje, lepiszcze i żywice inne niż wymienione w 20 01 27	0,892
20 01 32	Leki inne niż wymienione w 20 01 31	0,383
20 01 33*	Baterie i akumulatory łącznie z bateriami i akumulatorami wymienionymi w 16 06 01, 16 06 02 lub 16 06 03 oraz niesortowane baterie i akumulatory zawierające te baterie	0,119
20 01 35*	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	2,734
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	4,049
20 01 39	Tworzywa sztuczne	641,280
20 01 99	Inne niewymienione frakcje zbierane selektywnie (popiół)	162,180
20 02 01	Biodopady	540,820
20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	3 701,580
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	244,950
	SUMA	5 941,651

Źródło: Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi gminy Paszów za rok 2023

Tabela 12. Osiągnięte poziomy recyklingu i ograniczenia masy odpadów w 2023 roku gminy Pasłęk

JST	poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania	poziom składowania odpadów komunalnych i odpadów pochodzących z przetwarzania odpadów komunalnych	poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych
Gmina Pasłęk	maksymalna wartość dopuszczalna od 2020 r. - 35% ⁴³	maksymalna wartość od roku 2025 do 2030 - 30% ⁴⁴	minimalna wartość wymagana w 2023 r. - 35% ⁴⁵
	24,17%	47,74%	16,50%

Źródło: Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi gminy Pasłęk za rok 2023

Gmina Pasłęk posiada program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest. Na terenie gminy zgodnie z Bazą Azbestową prowadzoną przez Ministerstwo Rozwoju i Technologii zinwentaryzowano 2 597,450 t odpadów zawierających azbest. Na dzień opracowania niniejszego dokumentu usunięto 649,212 wyrobów zawierających azbest, co odpowiada 25% wartości początkowej. Zgodnie z przyjętym rządowym programem, termin na oczyszczenie kraju z azbestu ustalono na 2032 rok.

Należy zintensyfikować działania na rzecz usuwania azbestu z terenu gminy. Zgodnie z raportem NIK z 21 października 2022 r., głównymi przyczynami problemów jest brak pieniędzy i nieskuteczne prawo. Zgodnie z obowiązującymi przepisami dofinansowanie z budżetu państwa obejmuje tylko demontaż i unieszkodliwianie wyrobów azbestowych, podczas gdy za wykonanie nowego dachu mieszkańcy muszą płacić sami.

5.8.1 Gospodarka o obiegu zamkniętym

Idea gospodarki o obiegu zamkniętym skupia się na racjonalnym wykorzystaniu zasobów oraz ograniczeniu negatywnego wpływu wytwarzanych produktów na środowisko. W ramach tej koncepcji produkty, materiały oraz surowce powinny być utrzymywane w obiegu gospodarczym jak najdłużej, z minimalną ilością generowanych odpadów. Jest to kluczowy element dążenia do zrównoważonego rozwoju, w którym ograniczamy zużycie zasobów naturalnych oraz minimalizujemy negatywne skutki dla środowiska.

W ramach działań skierowanych na osiągnięcie celów gospodarki o obiegu zamkniętym, priorytetowym zadaniem jest znaczące ograniczenie ilości powstających odpadów, a także zwiększenie efektywności recyklingu odpadów komunalnych i opakowaniowych. Równocześnie istotną rolę odgrywa właściwa gospodarka odpadami,

⁴³ Art. 3c ust. 1 Ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. 2024 poz. 399)

⁴⁴ Art. 3b ust. 2a Ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. 2024 poz. 399)

⁴⁵ Art. 3b ust. 1 Ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. 2024 poz. 399)

która jest kluczowym elementem prawidłowego funkcjonowania gospodarki o obiegu zamkniętym. Poprzez zapobieganie powstawaniu odpadów, ich ponowne wykorzystanie oraz recykling, społeczeństwo może maksymalizować wartość zasobów oraz dostosować zużycie do rzeczywistych potrzeb, co w konsekwencji przynosi korzyści dla środowiska. Działania te, prowadzone zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami określonymi w:

- przepisach UE dotyczących gospodarowania odpadami
- przepisach Ustawy o odpadach (Dz.U. 2023 poz. 1587 z późn. zm.)
- przepisach Ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. 2023 poz. 1469 z późn. zm.),

wpływają pozytywnie na stan środowiska, zmniejszając zapotrzebowanie na surowce, ograniczając zużycie energii oraz minimalizując negatywne skutki dla ekosystemów.

Wdrażanie koncepcji gospodarki o obiegu zamkniętym wymaga nie tylko działań operacyjnych, ale także akcji informacyjnych i edukacyjnych skierowanych do społeczeństwa. Popularyzacja idei unikania wytwarzania odpadów oraz wykorzystywania ich jako zasobów, a także promowanie postaw proekologicznych, stanowią kluczowy element osiągnięcia założonych celów w ramach gospodarki odpadami.

5.8.2 Zagadnienia horyzontalne

5.8.2.1 Adaptacja do zmian klimatu

Lokalizowanie obiektów gospodarki odpadami (np. składowisk, PSZOK-ów, magazynów odpadów) w oddaleniu od terenów zagrożonych podtopieniami, i osuwiskami, będącymi następstwami kumulacji zmian klimatycznych.

5.8.2.2 Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Głównym zagrożeniem jest możliwość samozapłonu samych odpadów, czy to komunalnych czy przemysłowych. W wyniku pożaru będą się uwalniały do atmosfery bardzo toksyczne substancje z palącego się biogazu oraz odpadów tworzyw sztucznych. Należy jednocześnie podkreślić, iż na terenie gminy nie występują wysypiska.

5.8.2.3 Działania edukacyjne

Prowadzenie działalności edukacyjnej zarówno mieszkańców, jak i podmiotów gospodarczych w zakresie ograniczania powstawania odpadów, właściwego postępowania z odpadami, selektywnego zbierania odpadów oraz racjonalnego wykorzystania wody i energii.

5.8.2.4 Monitoring środowiska

W kontekście odpadów komunalnych konieczne jest monitorowanie osiąganych poziomów recyklingu i odzysku odpadów celem dostosowywania lokalnych, gminnych systemów gospodarowania odpadami komunalnymi.

5.8.3 Podsumowanie

Ocena funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy jest umiarkowana. System działa zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, jednak osiągnięto 1 z 3 wymaganych ustawowo poziomów recyklingu i ograniczenia masy odpadów. Należy poczynić działania mające na celu osiągnięcie w kolejnych latach poziomu odpadów komunalnych i odpadów pochodzących z przetwarzania odpadów komunalnych.

Na przestrzeni ostatnich lat zauważalny jest korzystny trend wzrostu ilości odpadów zebranych selektywnie w stosunku do ogółu zebranych odpadów. Należy czynić kroki w celu dalszego uświadamiania mieszkańców gminy w zakresie zasad i korzyści wynikających z selektywnej zbiórki odpadów komunalnych.

Konieczne jest także zintensyfikowanie działań mających na celu usunięcie do 2032 r. całości zinwentaryzowanej ilości odpadów zawierających azbest.

5.8.4 Analiza SWOT

Mocne strony

- trend rosnący odsetka odpadów zbieranych selektywnie w relacji do ogółu odpadów,
- umożliwienie wszystkim mieszkańcom selektywnego zbierania odpadów.

Słabe strony

- wciąż duży udział odpadów zmieszanych w masie odpadów ogółem,
- nieosiągnięcie wszystkich poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych,
- zbyt mała intensyfikacja działań gminy na rzecz usuwania wyrobów azbestowych,

Szanse

- eliminacja nielegalnego składowania odpadów,
- kampanie edukacyjne.

Zagrożenia

- palenie odpadów w gospodarstwach domowych i nielegalne pozbywanie się odpadów,
- nielegalne pozbywanie się odpadów komunalnych i tworzenie tzw. „dzikich wysypisk”,
- brak środków finansowych na usuwanie azbestu, wzrost cen usług.

5.9 Zasoby przyrodnicze

Lasy

Gmina Pasłęk jest zaliczana do gmin o średnio rozwiniętej funkcji leśnej. Lasy na terenie gminy zajmują powierzchnię 4 703,71 ha. Lesistość JST wynosi 17,8% (lesistość Polski w 2022 roku to 29,7%). Lasy prywatne stanowią 17,3% powierzchni ogółu lasów, resztę natomiast stanowią lasy publiczne⁴⁶. Lasami stanowiącymi własność Skarbu Państwa na terenie gminy zarządza Państwowe Gospodarstwo Leśne – Lasy Państwowe – Nadleśnictwo Młynary (północna i centralna część gminy) i Dobrocin (południowa).

Tabela 13. Struktura powierzchni lasów w gminie Pasłęk, 2022

powierzchnia lasów Skarbu Państwa	3 839,01 ha
w tym powierzchnia lasów w zarządzie Lasów Państwowych	3 776,64 ha
powierzchnia lasów gminnych	51,70 ha
powierzchnia lasów prywatnych	813,00 ha

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Lasy w gminie Pasłęk znajdują się głównie w jej południowej i zachodniej części, gdzie usytuowane są trzy duże kompleksy lasów państwowych. Las w obrębach Kajmy i Kopina zajmuje zachodnią część gminy. Las w miejscowościach Kwitajny i Surowe (z uroczyskiem Surowski Las) leży w południowo-zachodniej części, natomiast las Wakarowo (uroczysko Pasłęcki Las) znajduje się w jej południowej części gminy. W centralnym obszarze znajduje się również znaczna enklawa leśna o nazwie Truty.

Głównymi gatunkami lasotwórczymi są: buk zwyczajny, dąb szypułkowy, sosna zwyczajna, brzoza brodawkowata, olsza czarna, lipa drobnolistna, świerk pospolity. Największy udział siedlisk w powierzchni ma las świeży (Lśw), następnie miejsce zajmują⁴⁷:

- Las wilgotny (Lw),
- Las mieszany świeży (LMśw),
- Ols (Ol),
- Las mieszany wilgotny (LMw).

Najstarszy drzewostan występuje w oddziale 103 w obrębie Kąty, na zachód od miejscowości Tumpity na powierzchni 2,64 ha, gdzie panującym gatunkiem są dęby w wieku 174 lat oraz w obrębie Kwitajny, oddział 546, na powierzchni 11,34 ha, gdzie panującym gatunkiem są lipy w wieku 157 lat.

⁴⁶ Bank danych lokalnych GUS, 2022 r,

⁴⁷ Dane Nadleśnictwa Młynary: <https://mlynary.olsztyn.lasy.gov.pl/lasy-nadlesnictwa> [dostęp dnia 11.06.2024 r.]

Nadzór nad gospodarką leśną w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa sprawuje Starosta Elbląski, który sporządza *Uproszczone plany urzędzenia dla lasów niestanowiących własności skarbu Państwa należących do osób fizycznych i wspólnot gruntowych* (dalej: „Plany”).

Zieleń urządzona

Istotną rolę w kontekście ochrony, kształtowania oraz wzrostu zasobów przyrodniczych, szczególnie na obszarach zurbanizowanych, pełni zieleń urządzona, która powinna być właściwie zaplanowana i pielęgnowana. Zgodnie z danymi GUS w 2022 r. powierzchnia terenów zieleni urządzonej na obszarze gminy wynosiła 118,10 ha i wykazuje tendencję wzrostową.

Tabela 14. Powierzchnia terenów zieleni urządzonej w gminie Pasłęk w 2022 r.

Rodzaj	Powierzchnia [ha]
parki spacerowo - wypoczynkowe	25,19
zieleńce	12,14
zieleń uliczna	2,63
tereny zieleni osiedlowej	16,54
cmentarze	9,90
lasy gminne	51,70
SUMA	118,10

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o *ochronie przyrody* (Dz.U. 2023 poz. 1336) za tereny zieleni uważa się tereny urządzone wraz z infrastrukturą techniczną i budynkami funkcjonalnie z nimi związanymi, pokryte roślinnością, pełniące funkcje publiczne, a w szczególności parki, zieleńce, promenady, bulwary, ogrody botaniczne, zoologiczne, jordanowskie i zabytkowe, cmentarze, zieleń towarzysząca drogom na terenie zabudowy, placom, zabytkowym fortyfikacjom, budynkom, składowiskom, lotniskom, dworcem kolejowym oraz obiektom przemysłowym. Szczególnym rodzajem terenów zieleni jest zieleń miejska. Są to tereny niezabudowane wewnątrz tkanki miejskiej, zajęte przez naturalne lub wytworzone zespoły roślinności. Zieleń miejska pełni nie tylko funkcje estetyczne, lecz również wypoczynkowe, rekreacyjne oraz zdrowotne, a także pozwala na zachowanie bioróżnorodności w ekosystemie.

Tereny zielone na terenie miasta Pasłęk reprezentowane są głównie przez parki w okolicach zamku, przy kościołach, skwery, tereny zielone tzw. zieleńce. Na szczególną uwagę zasługuje Park Ekologiczny im. Stanisława Pankalli, stanowiący ważne miejsce wypoczynku i rekreacji dla mieszkańców. Jego główną atrakcją są ciek wodne, w tym popularne Jeziorko, Zakrzewko oraz Kanał Młyński.

Pozostałe ekosystemy

Ekosystemy nieleśne w gminie są głównie związane z terenami rolnymi, które zajmują ponad 75% powierzchni gminy i tworzą mozaikę pól, sadów, osiedli wiejskich i śródpolnych zadrzewień. Uprawy rolne często sąsiadują z rozproszonymi zadrzewieniami, kępami drzew, zagajnikami oraz zadrzewieniami śródpolnymi, a długie granice rolno-leśne wzbogacają ekosystem. Użytki zielone (łąki i pastwiska) stanowią 29% gruntów rolnych, co powoduje, że łąki i pastwiska zajmują 22% powierzchni gminy.

Obiektami cennymi przyrodniczo o naturalnej roślinności w gminie Pasłęk są również mało dostępne dla człowieka obszary podmokłe, np. doliny cieków. Urozmaiceniem krajobrazu są również nieliczne zbiorniki wodne.

Troska o zadrzewienia i tereny zieleni należy do ustawowych zadań gminy. Zgodnie z art. 78 Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody*, Rada Miejska jest zobowiązana zakładać i utrzymywać w należytym stanie tereny zieleni i zadrzewienia.

5.9.1 Formy Ochrony Przyrody

5.9.1.1 Rezerwat Przyrody Dęby w Krukach Pasłęckich⁴⁸

Utworzony Zarządzeniem Ministra Leśnictwa z dnia 1 lutego 1960 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M. P. z 1960 r. Nr 23, poz. 110). Rezerwat przyrody „Dęby w Krukach Pasłęckich” jest rezerwatem leśnym o powierzchni 9,77 ha.

- Typ rezerwatu: fitocenotyczny,
- Podtyp rezerwatu: zbiorowisk leśnych,
- Typ ekosystemu: leśny i borowy,
- Podtyp ekosystemu: lasów nizinnych.

Celem ochrony jest zachowanie zbiorowisk grądowych z okazami dębu szypułkowego *Quercus robur*. Obowiązujący akt prawa miejscowego tworzące reżim prawny w momencie opracowania niniejszego dokumentu: Rozporządzenie Nr 11 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 30 kwietnia 2004 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony rezerwatu przyrody Dęby w Krukach Pasłęckich (Dz. Urz. Województwa Warmińsko-Mazurskiego z 2004 r. Nr 62, poz. 740).

---

⁴⁸ Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody, GDOŚ [dostęp dnia 11.06.2024 r.]

Rysunek 16. Rezerwat przyrody w gminie Paszék

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GDOŚ [stan na 11.06.2024 r.]

5.9.1.2 Obszar Natura 2000 - Murawy koło Pasłęka PLH280031⁴⁹

Utworzony Decyzją Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny

⁴⁹ Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody, GDOŚ [dostęp dnia 11.06.2024 r.]

(notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669) (2011/64/UE) (Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej L 33 z 08.02.2011, str. 146).

Obowiązujący akt prawa miejscowego tworzące reżim prawny w momencie opracowania niniejszego dokumentu: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Murawy koło Pasłęka PLH280031 oraz Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 5 maja 2016 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Murawy koło Pasłęka PLH280031.

Obszar Natura 2000 jest położony w zachodniej części Równiny Warmińskiej, na wschód od granic administracyjnych miasta Pasłęk. Budowa geomorfologiczna obszaru ukształtowała się w końcowej fazie zlodowaceń, jakie zachodziły na terenie Polski (między VII i VIII fazą zlodowacenia bałtyckiego). Dlatego wszystkie formy lodowcowe i polodowcowe są słabo zdeniwelowane i wyraźnie zaznaczone. Główną część obszaru stanowi pradolina rzeki Wąskiej, której dno zalegają mady, a tylko miejscami występują gleby bagienno-torfowe. Na silnie zerodowanych zboczach doliny rzeki Wąskiej i stromych zboczach bocznych wąwozów strumieni dopływowych wytworzyły się gleby brunatne, często oddolnie oglejone. Poza doliną, na pagórkowatych wierzchołkach moreny dennej występują piaszczysto-gliniste gleby brunatne. Na tym obszarze stwierdzono obecność 4 typów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej:

- 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe,
- 9160 Grąd subatlantycki (*Stellario-Carpinetum*),
- 6210 Murawy kserotermiczne (*Festuco-Brometea* i ciepłolubne murawy z *Asplenion septentrionalis Festucion pallentis*) – siedlisko o znaczeniu priorytetowym,
- 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion*.

Ponadto obszar Natuar2000 jest miejscem występowania 3 gatunków zwierząt z Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej, tj.:

- 1188 Kumak nizinny (*Bombina bombina*),
- 1163 Głowacz białołetwy (*Cottus gobio*),
- 1060 Czerwończyk nieparek (*Lycaena dispar*).

Największą wartością chronionego obszaru jest pełny, pierwotny i naturalny ciąg zbiorowisk doliny rzeki Wąskiej od jej dna aż do falistej wierzchołki moreny dennej. Ważnym

uzupełnieniem są specyficzne zbiorowiska muraw kserotermicznych, które rozwijają się na niewielkiej powierzchni odlesionych zboczy o wystawie południowej. Występuje tutaj liczna grupa gatunków charakterystycznych dla klasy *Festuco-Brometea*. Zbiorowiska te nawiązują najbardziej do kwiatnych muraw kserotermicznych ze związku *Cirsio-Brachypodium pinnati*. Występują tutaj liczne płaty z dominacją kłosownicy pierzastej, przy równoczesnym braku gatunków charakterystycznych dla niższych jednostek fitosocjologicznych. Na całym obszarze występuje aż 27 gatunków roślin, które są objęte ochroną ścisłą lub częściową.

Rysunek 17. Natura 2000 w gminie Pasłęk

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GDOŚ [stan na 11.06.2024 r.]

5.9.1.3 Obszary Chronionego Krajobrazu⁵⁰

Rzeki Baudy

Utworzony Uchwałą Nr VI/51/85 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Elblągu z dnia 26 kwietnia 1985 r. w sprawie utworzenia parków krajobrazowych oraz obszarów krajobrazu chronionego na terenie województwa elbląskiego. Obejmuje 166,8 km² powierzchni, przyrzecza oraz środkowego i dolnego odcinka biegu rzeki do ujścia Baudy do Zalewu Wiślanego na północ od Fromborka. Elementami krajobrazotwórczymi są:

- młode wcięcia erozyjne rzeki Baudy na odcinku od Danielewa do miejscowości Myśliwiec,
- młoda, stopniowo rorszerzająca się dolina rzeki Baudy na odcinku od wsi Myśliwiec do krawędzi wysoczyzny, w rejonie przecięcia koryta rzeki z linią kolejową Frombork – Braniewo,
- młode, boczne rozcięcia erozyjne w dolinie Baudy porośnięte lasem mieszanym lub liściastym,
- sylweta zwartej zabudowy miasta Fromborka,
- stożek ujściowy rzeki, wraz z pasem sitowia i trzciny, wzdłuż linii brzegowej Zalewu Wiślanego.

Jest to typowy rolniczo-leśny krajobraz terenów dolin rzecznych na równinie dawnego zastoiska wód polodowcowych o ciekawej rzeźbie terenu.

Obowiązujący akt prawa miejscowego tworzące reżim prawny w momencie opracowania niniejszego dokumentu: Rozporządzenie Nr 105 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 3 listopada 2008 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Rzeki Baudy (Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego z 2008 r. Nr 176, poz. 2573).

Rzeki Wąskiej

Utworzony Nr VI/51/85 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Elblągu z dnia 26 kwietnia 1985 r. w sprawie utworzenia parków krajobrazowych oraz obszarów krajobrazu chronionego na terenie województwa elbląskiego. Obejmuje 80,2 km² powierzchni przyrzecza dolnego odcinka rzeki Wąskiej oraz teren przyrzecza jej lewego dopływu jakim jest ciek wodny Sała. Elementami krajobrazotwórczymi są:

- dolina rzeki Wąskiej na odcinku od m. Pastęka do okolic wsi Cieszyniec,
- kompleksy lasu mieszanego świeżego leżącego przy drodze Pastęk-Orneta oraz w okolicy wsi Surowe i Kwitajny, gm. Pastęk,
- rozcięcia erozyjne terenu wysoczyznowego przez cieki wodne: Sała, Olszynka i inne, rozmieszczone wzdłuż zboczy doliny rzeki Wąskiej, w pobliżu m. Pastęka.

---

⁵⁰ Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody, GDOŚ [dostęp dnia 11.06.2024 r.]

W pobliżu miejscowości Kwitajny znajduje się rezerwat leśny "Dęby w Krukach Pasłęckich" chroniący dwupiętrowy las liściasty i pomnikowe dęby. Tereny przyrzecza dolnego odcinka rzeki Wąskiej mają charakter długiego parowu, którego północne zbocza pokrywa las mieszany świeży, natomiast zbocza południowe stanowią tereny się umiarkowaną falistością.

Obowiązujący akt prawa miejscowego tworzące reżim prawny w momencie opracowania niniejszego dokumentu: Rozporządzenie Nr 104 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 3 listopada 2008 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Rzeki Wąskiej (Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego z 2008 r. Nr 176, poz. 2572).

Kanału Elbląskiego

Utworzony Rozporządzenie Wojewody Elbląskiego nr 4/97 z dnia 28 kwietnia 1997 r. zmieniające uchwałę w sprawie utworzenia parków krajobrazowych oraz obszarów krajobrazu chronionego na terenie województwa elbląskiego. Obejmuje 304,3 km² powierzchni części Kanału Elbląskiego, który uznawany jest za jeden z ciekawszych szlaków wodnych pod względem krajoznawczym i technicznym. Ze względu na dużą różnicę poziomów wód na Kanale wybudowano szereg pochylni oraz śluz. Jego trasa przechodzi przez sztuczne przekopy, groble oraz jeziora m.in.: Piniewo, Sambród, Ruda Woda, Ilińsk, Drwęckie oraz Dauby. Innymi elementami świadczącymi o wyjątkowości krajobrazu są obszerne kompleksy leśne stanowiące ok. 40% powierzchni.

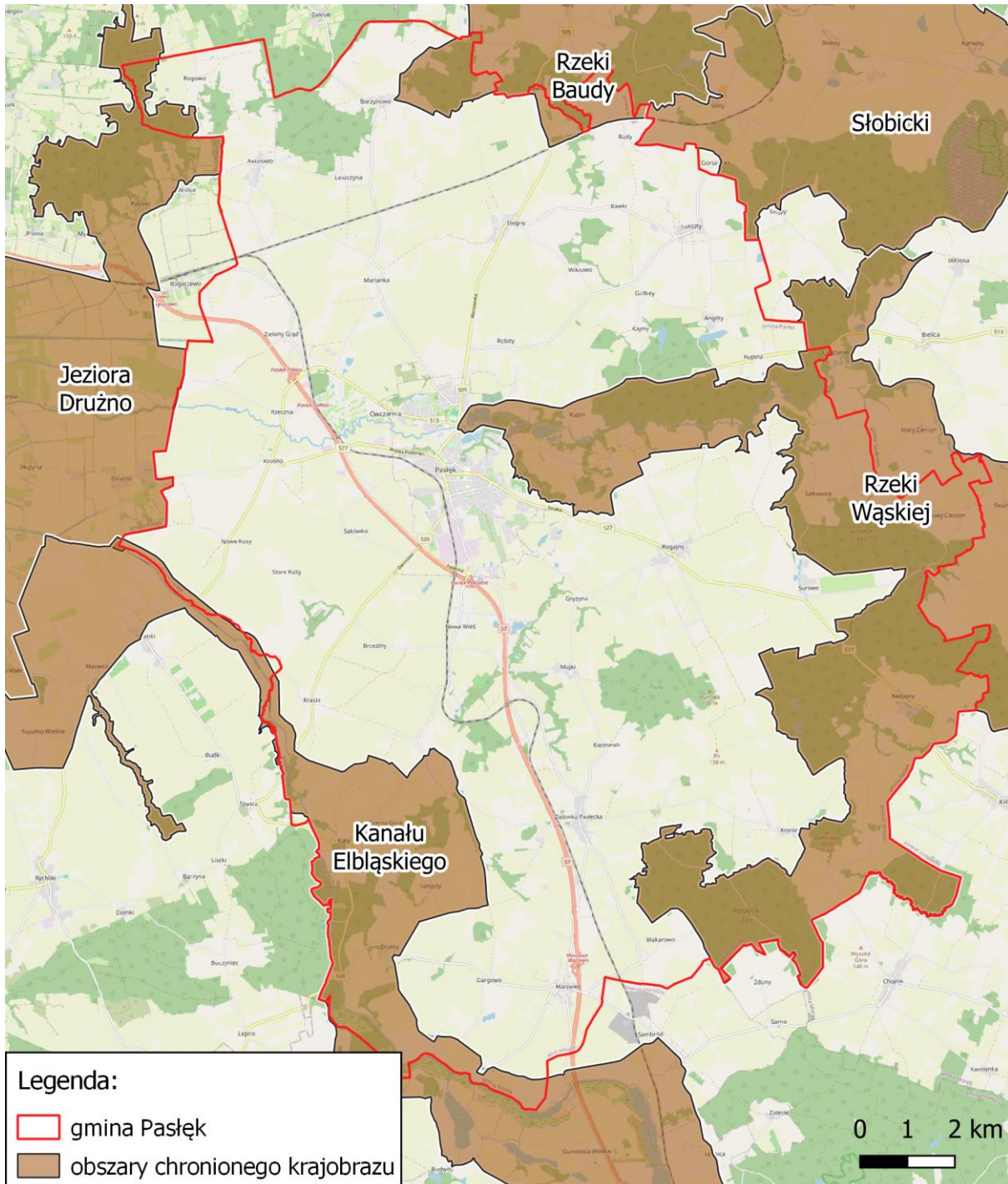
Obowiązujący akt prawa miejscowego tworzące reżim prawny w momencie opracowania niniejszego dokumentu: Uchwała nr XXX/670/17 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 26 września 2017 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Kanału Elbląskiego (Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego z 2017 r. poz. 4144).

Jeziora Drużno

Utworzony Uchwałą nr VI/51/85 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Elblągu z dnia 26 kwietnia 1985 r. w sprawie utworzenia parków krajobrazowych oraz obszarów krajobrazu chronionego na terenie województwa elbląskiego. Obejmuje 117,4 km² powierzchni wokół jeziora Drużno. W znacznej części są to tereny depresyjne. Przyjmuje się, że ich powierzchnia wynosi 18 100 ha, a najniżej położony punkt znajduje się w rejonie wsi Raczki Elbląskie w gminie Elbląg. Jezioro Drużno stanowi relikwiny dawnej wypływającej się zatoki morskiej. Jego zwierciadło jest położone poniżej poziomu morza. Jezioro ma powierzchnię 3021 ha, natomiast intensywnie zarasta, dlatego prawie połowę stanowią trzęsawiska, trzcinowiska i bagna, miejscami zakrzaczone lub zadrzewione olszyną. Jego bogata roślinność przybrzeżna stwarza dogodne warunki dla ptactwa wodno-błotnego. Latem na jeziorze lub w jego sąsiedztwie przebywa ok. 150 gatunków ptaków, a wiosną i jesienią pojawia się wiele gatunków przelotnych. Wszystko to zadecydowało o uznaniu jeziora w 1967 za rezerwat ornitologiczny, spełniający kryteria ochrony w ramach konwencji Ramsar.

Obowiązujący akt prawa miejscowego tworzące reżim prawny w momencie opracowania niniejszego dokumentu: Rozporządzenie Nr 25 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Jeziora Drużno (Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego z 2008 r. Nr 70, poz. 1341).

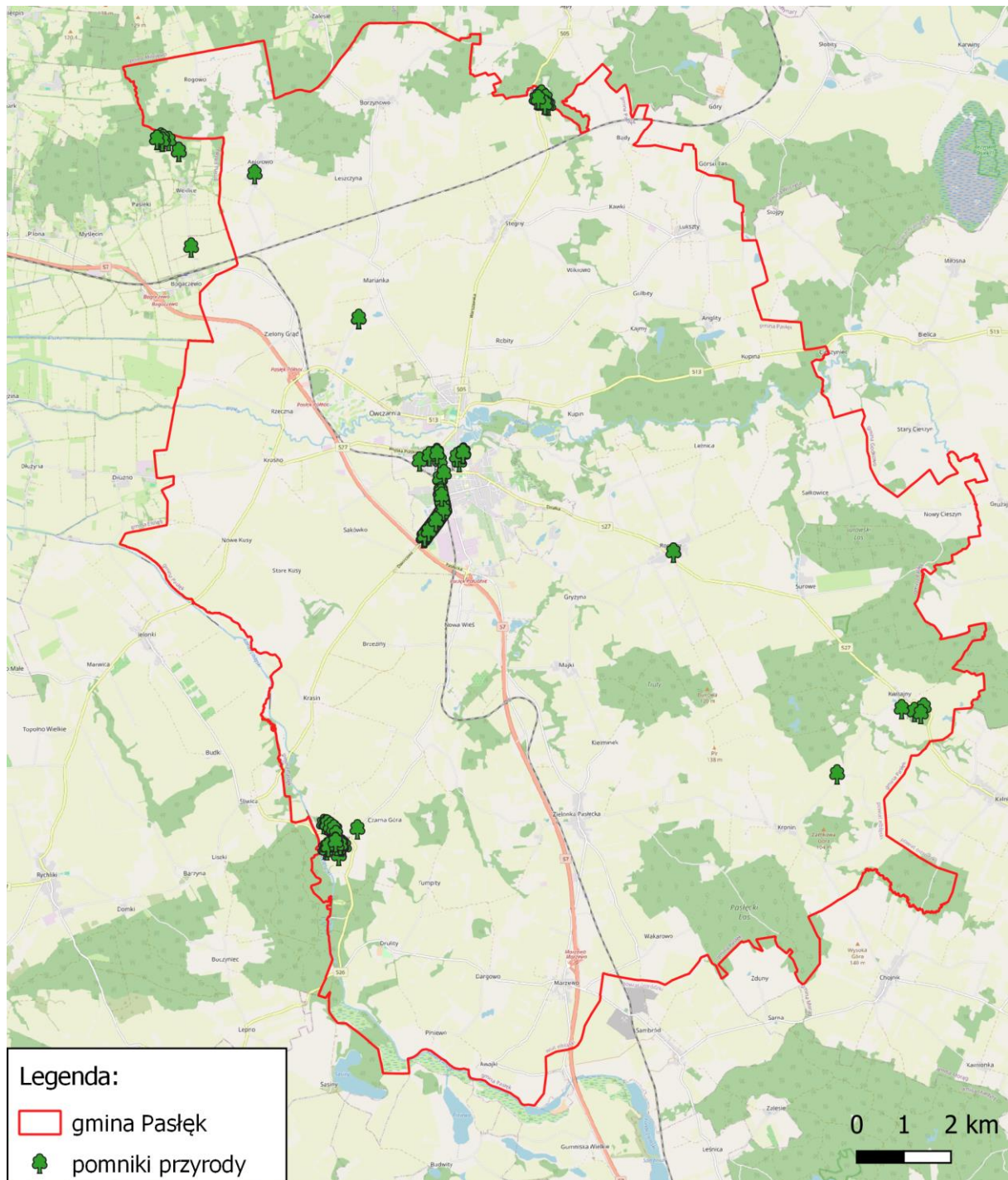

Rysunek 18. Obszary Chronionego Krajobrazu w gminie Pasłęk
 Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GDOŚ [stan na 11.06.2024 r.]

5.9.1.4 Pomniki przyrody

Na terenie gminy zlokalizowane są 52 pomniki przyrody, na które składają pojedyncze drzewa bądź ich skupiska.

Rysunek 19. Pomniki przyrody w gminie Pasłęk

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GDOŚ [stan na 11.06.2024 r.]

5.9.1.5 Korytarze ekologiczne

Teren gminy przecina ponadlokalny, korytarz ekologiczny Lasy Kadynskie KPn-15 (według mapy korytarzy ekologicznych 2005) lub „Zalew Wisłany-Jezioro Drużno” KPn-JD (wg mapy 2012)⁵¹.

Zgodnie z definicją zawartą w Ustawie o ochronie przyrody, korytarz ekologiczny to obszar umożliwiający migrację zwierząt, roślin lub grzybów.

5.9.2 Zagadnienia horyzontalne

5.9.2.1 Adaptacja do zmian klimatu

Zmiany klimatu wpływają na zasięg występowania poszczególnych gatunków, ich cykle rozrodcze i interakcje ze środowiskiem naturalnym, a w przypadku roślin także na okresy wegetacji. Ocieplenie klimatu spowoduje, iż gatunki preferujące chłodniejsze temperatury zostaną wyparte przez gatunki ciepłolubne. Część tych gatunków może być uznana za gatunki inwazyjne wypierające rodzimą florę i faunę. Dlatego należy chronić struktury przyrodnicze oraz zadbać o zachowanie spójności i drożności sieci ekologicznej.

5.9.2.2 Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

- nieracjonalne wykorzystanie zasobów przyrodniczych,
- obce gatunki roślin i zwierząt zagrażających rodzimym gatunkom,
- wpływ zanieczyszczeń powietrza i wód na środowisko i organizmy żywe,
- szkodliwe działanie człowieka takie jak: zaśmiecanie, podpalenia, płoszenie zwierzyny, dewastacja roślinności.

Przeciwdziałać temu można poprzez: efektywny system monitoringu środowiska, przeciwdziałanie efektom susz na siedliska przyrodnicze, zwiększenie zdolności retencyjnych, natomiast na terenach zurbanizowanych poprzez: ograniczenie powierzchni nieprzepuszczalnej dla wody, tworzenie obiektów „niebieskiej infrastruktury”, rozwój terenów zieleni.

5.9.2.3 Działania edukacyjne

Prowadzenie szeroko pojętej edukacji w m. in. zakresie:

- roli zjawisk przyrodniczych w procesie zmian klimatycznych,
- presji turystycznej wywieranej na obszary o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych,
- prawnych i przyrodniczych podstaw funkcjonowania obszarów chronionych oraz w zakresie ochrony dziedzictwa przyrodniczego,
- szkolenia i wsparcia rolników we wdrażaniu programów rolno-środowiskowych,

---

⁵¹ Strona internetowa: mapa.korytarze.pl [dostęp dnia 11.06.2024 r.]

- turystyki związanej z gospodarką leśną, łowiectwem, turystyki ekologicznej i rowerowej,
- roli lasów i ich ochrony przed suszą i pożarami.

Funkcję edukacyjną pełnią także szlaki turystyczne i ścieżki edukacyjne.

5.9.2.4 Monitoring środowiska

- współpraca z instytucjami ochrony środowiska w ramach Zintegrowanego Monitoringu Środowiska Przyrodniczego, którego zadaniem jest prowadzenie obserwacji możliwie jak największej liczby elementów środowiska przyrodniczego, w oparciu o planowe, zorganizowane badania stacjonarne.
- monitoring lasów włączono do Państwowego Monitoringu Środowiska koordynowanego przez Państwową Inspekcję Ochrony Środowiska i obejmuje m.in.: uszkodzenia lasów, zagrożenia pożarowe i występowanie szkodników owadzych w lasach.

5.9.3 Podsumowanie

Lasy stanowią siedlisko dla większości dzikich gatunków roślin i zwierząt. Pełnią więc nie tylko istotną funkcję ekologiczną (także ze względu na ich wpływ na klimat) ale także gospodarczą i społeczną. Lesistość JST wynosi 17,8% co jest wartością przeciętną w skali kraju i regionu.

Z uwagi na walory przyrodnicze część obszaru gminy objęta jest różnymi formami ochrony przyrody w postaci: 4 obszarów chronionego krajobrazu, rezerwatu przyrody, obszaru Natura 2000 i 52 pomników przyrody. Teren gminy przecina również korytarz ekologiczny. Należy uznać, że zróżnicowane i często unikatowe zasoby przyrodnicze gminy są dobrze chronione, a dodatkowo zwiększają atrakcyjność turystyczną regionu.

5.9.4 Analiza SWOT

Mocne strony

- dobrze chronione zasoby przyrodnicze gminy,
- kompletna dokumentacja urzędniowa lasów (plany urządzenia lasu, uproszczone plany urządzenia lasu),
- zieleń urządzona.

Słabe strony

- presja na formy ochrony przyrody oraz powierzchnie biologicznie czynne związana z postępującą urbanizacją,
- dewastacja miejsc w obszarach chronionych poprzez intensyfikację turystyki w sezonie letnim.

Szanse

- dolesienia obszarów, na których występują gleby o niskiej przydatności dla gospodarki rolnej,
- wprowadzenie do zalesień domieszek innych gatunków drzew (liściaste).

Zagrożenia

- wzrost natężenia ruchu powodujący zwiększoną śmiertelność zwierząt i pogorszający warunki ich migracji,
- zaśmiecanie, niszczenie infrastruktury, zbieractwo runa leśnego, dewastacje roślinności, podpalenia, płoszenie zwierzyny,
- przeznaczanie gruntów leśnych w MPZP na cele inne niż leśne,
- przekształcenia siedlisk przyrodniczych w związku ze zmianami klimatycznymi,
- gradacje owadów,
- szkodniki owadzie i grzybowe.

5.10 Zagrożenia poważnymi awariami

Zgodnie ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony poprzez poważną awarię* rozumie się zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem. Natomiast *poważna awaria przemysłowa* rozumiana jest jako poważna awaria w zakładzie.

Główny Inspektorat Ochrony Środowiska prowadzi rejestr obiektów mogących spowodować poważne awarie w środowisku. Jak wynika z rejestru, na terenie gminy nie znajdują się zakłady o dużym i o zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii⁵².

Potencjalnym źródłem poważnych awarii jest także transport drogowy substancji niebezpiecznych, głównie paliw płynnych (LPG, benzyna, olej napędowy). Przypadki wystąpienia poważnych awarii mogą dotyczyć również wycieków substancji ropopochodnych w wyniku wypadków i kolizji drogowych.

5.10.1 Zagadnienia horyzontalne

5.10.1.1 Adaptacja do zmian klimatu

Ekstremalne zjawiska pogodowe mogą doprowadzić do uszkodzenia linii przesyłowych i dystrybucyjnych, a zatem ograniczenia w dostarczeniu energii do odbiorców, a także zakładów przemysłowych, co może doprowadzić do przerwania ich pracy, przegrzania układów technologicznych.

---

⁵² Na podstawie: „Wykazu zakładów o zwiększonym ryzyku (z dn. 17-11-2022)” oraz „Wykazu zakładów o dużym ryzyku (z dn. 26-01-2023)”, WIOŚ Wrocław

5.10.1.2 Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska powstają wskutek wypadków i zdarzeń w czasie budowy i eksploatacji dróg i innych obiektów drogowych, w których biorą udział pojazdy przewożące substancje niebezpieczne, a które mogą spowodować m.in.: skażenie powietrza, wód, gleb oraz pożary.

5.10.1.3 Działania edukacyjne

Prowadzenie działań edukacyjnych w zakresie właściwych zachowań w sytuacjach zagrożenia wśród mieszkańców gminy.

5.10.1.4 Monitoring środowiska

Stała współpraca z organami Państwowej Straży Pożarnej, Wojewodą oraz WIOŚ w zakresie prowadzenia kontroli występowania awarii.

5.10.2 Podsumowanie

Na terenie gminy Pasłęk nie znajdują się zakłady o dużym i zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii. Potencjalnym źródłem poważnych awarii jest transport drogowy substancji niebezpiecznych.

5.10.3 Analiza SWOT

Mocne strony

- brak zakładów o dużym i zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii przemysłowej,

Słabe strony

- stacje paliw płynnych, które są potencjalnym źródłem zanieczyszczenia środowiska.

Szanse

- edukacja społeczeństwa na wypadek wystąpienia zagrożenia,
- szkolenie jednostek odpowiedzialnych za usuwanie skutków poważnych awarii.

Zagrożenia

- transport towarów niebezpiecznych, głównie paliw płynnych.

6 Podsumowanie efektów realizacji dotychczas realizowanych działań na rzecz ochrony środowiska

Dotychczas obowiązujący Program Ochrony Środowiska Gminy Paściek na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028 przyjęty został uchwałą nr X/76/21 Rady Miejskiej w Paścieku z dnia 21.12.2021 r. Celem dokumentu oraz zadań z niego wynikających była poprawa stanu środowiska, w tym również odbudowa zasobów przyrodniczych, przy jednoczesnym zapewnieniu warunków rozwoju regionu, zwiększeniu efektywności gospodarki oraz poprawie jakości życia mieszkańców. Swoim zakresem niniejszy Program obejmował w szczególności:

- identyfikację najważniejszych walorów środowiska naturalnego i zagrożeń wynikających z zanieczyszczenia środowiska,
- wskazanie działań inwestycyjnych, organizacyjnych oraz edukacyjnych zmierzających do poprawy stanu środowiska i zachowania równowagi ekologiczno-społeczno-gospodarczej zgodnie z wymogami polityki ekologicznej państwa i dyrektywami Unii Europejskiej,
- oszacowanie niezbędnych nakładów na inwestycje proekologiczne oraz ustalenie priorytetów i źródeł ich finansowania.

W Programie określono cele główne i kierunki interwencji oraz zadania z zakresu ochrony środowiska, których realizacja spoczywa samorządzie gminnym, mieszkańcach i innych instytucjach działających na terenie gminy. Było to m.in.:

- Znacząca poprawa jakości powietrza na obszarze Gminy związana z realizacją kierunków działań naprawczych,
- Realizacja racjonalnej gospodarki energetycznej łączącej efektywność energetyczną z nowoczesnymi technologiami,
- Podniesienie komfortu akustycznego mieszkańców,
- Ochrona zasobów wodnych,
- System zrównoważonego gospodarowania wodami powierzchniowymi i podziemnymi, umożliwiający zaspokojenie uzasadnionych potrzeb wodnych regionu przy osiągnięciu i utrzymaniu co najmniej dobrego stanu wód,
- Racjonalna gospodarka odpadami,
- Gospodarowania odpadami innymi niż komunalne,
- Zachowanie, odtworzenie i zrównoważone użytkowanie bioróżnorodności i georóżnorodności oraz ochrona krajobrazu,

- Przeciwdziałanie awariom instalacji przemysłowych Minimalizacja skutków awarii dla ludzi i środowiska.

Jak czytamy w Raporcie z wykonania „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Pasłęk na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028 - raport za rok 2021/2022”:

„W okresie sprawozdawczym podjęte zostały kierunki działań określone w obowiązującym Programie Ochrony Środowiska. Wszystkie realizowane przedsięwzięcia przyczyniły się do poprawy warunków środowiskowych na terenie gminy Pasłęk. Do największych i najbardziej kosztownych działań należała realizacja zadań wynikających z przepisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Duże inwestycje wykonane zostały również w zakresie budowy i modernizacji sieci wodociągowych, kanalizacyjnych. Duży nacisk został położony na działania inwestycyjne związane z budową i przebudową sieci drogowej, co z kolei przyczyniło się do polepszenia klimatu akustycznego gminy.

Na terenie gminy Pasłęk prowadzone są również działania ciągłe m.in. uwzględnienie wymagań ochrony środowiska w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz innych opracowaniach planistycznych i strategicznych.

Oceniając dotychczasowy stan realizacji zadań zapisanych w harmonogramach Programu Ochrony Środowiska jednoznacznie można stwierdzić, że zadania, zależnie od możliwości budżetowych są na bieżąco realizowane. Zaawansowanie realizacji celów i zadań ekologicznych jest zróżnicowane. Są zadania, na realizację których wydatkowano o wiele większe środki niż te planowane, gdyż udało się pozyskać źródło finansowania, są również takie zadania, których realizacja jest planowana na lata następne ze względu na niedostateczne środki finansowe, a także długie i skomplikowane procedury przetargowe.”

7 Cele programu ochrony środowiska, zadania i ich finansowanie

Głównym celem opracowania Programu Ochrony Środowiska jest sprecyzowanie działań, jakie można przedsięwziąć w celu realizacji polityki ochrony środowiska. Program Ochrony Środowiska jest niezbędny do prawidłowego funkcjonowania systemu zarządzania ochroną środowiska na szczeblu gminnym. Stanowi pomost między konkretnymi działaniami a dokumentami, które dotyczą ekologii. Po przeprowadzeniu analizy stanu środowiska w mieście, wyznaczono cele oraz określono zadania, których realizacja przełoży się na poprawę stanu środowiska.

Ponadto kontynuowane będzie umieszczanie w aktach prawa miejscowego zapisów mających na celu ochronę środowiska. Przykładem takich dokumentów są Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Wyznaczane w nich kierunki zagospodarowania terenu oraz uwarunkowania, mające wpływ na ochronę środowiska to m.in.:

- ograniczenie możliwości lokalizacji w pobliżu zabudowy mieszkaniowej nowych oraz rozbudowy istniejących obiektów uciążliwych, w tym mogących potencjalnie negatywnie oddziaływać na środowisko takich jak m.in.: fermy wielkopowierzchniowe lub zakłady przetwarzania odpadów przemysłowych,
- zakaz lokalizacji nowych oraz rozbudowy istniejących obiektów uciążliwych, tj. powodujących przekroczenia ustalonych przepisami odrębnymi standardów jakości środowiska,
- ograniczanie rozpraszania zabudowy poprzez wskazanie terenów jej rozwoju, w pierwszej kolejności w granicach wykształconych już pasów i skupisk zabudowy lub w ich sąsiedztwie,
- wypełnianie wolnych enklaw w pasmach istniejącej zabudowy zagrodowej i mieszkaniowej jednorodzinnej w celu odpowiedniego wykorzystania terenów już zurbanizowanych i stworzenia większej ich zwartości przestrzennej,
- wyposażanie terenów zabudowy mieszkaniowej co najmniej w sieci elektroenergetyczne i wodociągowe, a strefy koncentracji zabudowy mieszkaniowej - także w sieci kanalizacji sanitarnej,
- wyznaczenie obszarów lokalizacji odnawialnych źródeł energii,
- rekomendowanie stopniowego ograniczania wykorzystywania węgla kamiennego jako głównego nośnika energii cieplnej stosowanego do ogrzewania budynków mieszkalnych.

Tabela 15. Cele, kierunki interwencji i zadania

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik	Wartość		Kierunek interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
				Nazwa	bazowa				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1.	Ochrona klimatu i jakości powietrza	Poprawa jakości powietrza	Średnia roczna stężenia B(a)P [ug/m ³] <i>źródło: GIOŚ</i>	max: 1,55 średnia: 0,2	max: <1,50 średnia: <0,2	Poprawa efektywności energetycznej i zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza	Termomodernizacja wraz z przebudową/rozbudową budynków użyteczności publicznej	Gmina Pasłęk	Możliwość nieotrzymania dofinansowania, wzrost cen towarów i usług
2.							Budowa odnawialnych źródeł energii na terenie gminy	Gmina Pasłęk	Możliwość nieotrzymania dofinansowania, wzrost cen towarów i usług
3.							Modernizacja lub budowa oświetlenia ulicznego	Gmina Pasłęk	Możliwość nieotrzymania dofinansowania, wzrost cen towarów i usług
4.							Poprawa efektywności energetycznej, oświetlenie LED budynków użyteczności publicznej	Gmina Pasłęk	Możliwość nieotrzymania dofinansowania, wzrost cen towarów i usług
5.	Zagrożenia hałasem	Poprawa klimatu akustycznego poprzez zachowanie obowiązujących poziomów	Długość przebudowanych dróg w latach 2024-2030 [km] <i>źródło: UG</i>	0,0	20,0	Minimalizacja negatywnych skutków oddziaływania ruchu drogowego	Poprawa infrastruktury drogowej	Gmina Pasłęk	Możliwość nieotrzymania dofinansowania, wzrost cen towarów i usług

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Nazwa	Wskaźnik		Kierunek interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka	
				Wartość bazowa	Wartość docelowa					
6.	Gospodarka wodno-ściekowa	Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych	Różnica pomiędzy odsetkiem ludności korzystającej z wodociągu i z kanalizacji [%] <i>źródło: GUS 2022</i>	17,0	15,0	Rozbudowa infrastruktury wodociągowej	Budowa lub modernizacja sieci wodociągowej	Gmina Paśłek	Możliwość nieotrzymania dofinansowania, wzrost cen towarów i usług	
7.							Modernizacja Stacji Uzdatniania Wody	Gmina Paśłek	Wzrost cen towarów i usług	
8.							Rozbudowa infrastruktury kanalizacyjnej	Budowa i modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej	Gmina Paśłek	Możliwość nieotrzymania dofinansowania, wzrost cen towarów i usług
9.						Wielkość oczyszczalni komunalnych w RLM [osoba] <i>źródło: GUS 2022</i>	11387	13000		Modernizacja i rozbudowa oczyszczalni ścieków
10.			Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków [szt.] <i>źródło: GUS 2022</i>	118	250		Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków	Gmina Paśłek, mieszkańcy gminy	Możliwość nieotrzymania dofinansowania, wzrost cen towarów i usług	
11.	Gospodarowanie odpadami i zapobieganie powtarzaniu odpadów	Poprawa gospodarki odpadami	Waga odebranego i zutylizowanego azbestu [t] <i>Źródło: Baza Azbestowa</i>	649,21	2597,45	Usuwanie azbestu z terenu gminy	Usuwanie azbestu i wyrobów zawierających azbest	Gmina Paśłek, mieszkańcy gminy	Możliwość nieotrzymania dofinansowania, wzrost cen towarów i usług	

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik		Kierunek interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka	
			Nazwa	Wartość bazowa					Wartość docelowa
12.			Stosunek odpadów zebranych selektywnie do ogółem wytworzonych w ciągu roku [%] <i>źródło: GUS 2022</i>	37,6	60	Selektywna zbiórka odpadów	Rozbudowa PSZOK	Gmina Pasłęk	Możliwość nieotrzymania dofinansowania, wzrost cen towarów i usług
13.	Zasoby przyrodnicze	Ochrona zasobów przyrodniczych i kulturowych	Stosunek nasadzeń do ubytków drzew [szt.] <i>źródło: GUS 2022</i>	<1	>2:1	Poprawa jakości życia mieszkańców	Prace pielęgnacyjne terenów zieleni, uzupełnianie nowych nasadzeń	Gmina Pasłęk	Możliwość nieotrzymania dofinansowania, wzrost cen towarów i usług
14.						Usuwanie Inwazyjnych Gatunków Obcych (IGO), w tym Barszczu Sosnowskiego	Gmina Pasłęk	Możliwość nieotrzymania dofinansowania, wzrost cen towarów i usług	
15.			Liczba kampanii edukacyjnych realizowanych corocznie [szt.]	Coroczna organizacja akcji polegających na promowaniu: ochrony powietrza, recyklingu, segregowaniu odpadów, sprzątnięcie świata oszczędzania wody, ochronie istniejących form przyrody, sadzeniu drzew i krzewów		Edukacja ekologiczna	Działania edukacyjne oraz akcje ekologiczne	Gmina Pasłęk	Możliwość nieotrzymania dofinansowania, wzrost cen towarów i usług

Lp.	Obszar interwencji	Cel	Nazwa	Wskaźnik		Kierunek interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
				Wartość bazowa	Wartość docelowa				
16.	Zagrożenia poważnymi awariami	Zmniejszenie potencjalnych negatywnych skutków awarii dla ludzi i środowiska	Liczba odnotowanych poważnych awarii [szt.] <i>źródło: GIOŚ</i>	0	0	Poprawa bezpieczeństwa na terenie gminy poprzez walkę z konkretnymi rodzajami zagrożeń	Dofinansowania na zakup sprzętu i wozów dla Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu gminy	Gmina Pasłęk	Możliwość nieotrzymania dofinansowania, wzrost cen towarów i usług, zmiany klimatyczne nasilające gwałtowne zjawiska pogodowe

Tabela 16. Harmonogram zadań wraz z ich finansowaniem

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w tys. zł)						Źródło finansowania
				2024	2025	2026	rok 2027 2028-2031		razem	
1.	Ochrona klimatu i jakości powietrza	Termomodernizacja wraz z przebudową/rozbudową budynków użyteczności publicznej	Gmina Pasłęk	-	-	-	4.000	10.000	14.000	Środki własne, środki krajowe, fundusze unijne
2.	Ochrona klimatu i jakości powietrza	Budowa odnawialnych źródeł energii na terenie gminy	Gmina Pasłęk	-	130	130	130	-	390	Środki własne, środki krajowe, fundusze unijne
3.	Ochrona klimatu i jakości powietrza	Modernizacja lub budowa oświetlenia ulicznego	Gmina Pasłęk	-	15	15	15	45	90	Środki własne, środki krajowe, fundusze unijne
4.	Ochrona klimatu i jakości powietrza	Poprawa efektywności energetycznej, oświetlenie LED budynków użyteczności publicznej	Gmina Pasłęk	-	5	5	5	15	30	Środki własne, środki krajowe, fundusze unijne
5.	Zagrożenia hałasem	Poprawa infrastruktury drogowej	Gmina Pasłęk	114	2.050	4.500	4.500	7.500	14.664	Środki własne, środki krajowe, fundusze unijne
6.	Gospodarka wodno-ściekowa	Budowa lub modernizacja sieci wodociągowej	Gmina Pasłęk	600	600	-	600	600	2.400	Środki własne, środki krajowe, fundusze unijne
7.	Gospodarka wodno-ściekowa	Budowa lub modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej	Gmina Pasłęk	3.000	1.000	3.000	1.000	5.000	13.000	Środki własne, środki krajowe, fundusze unijne
8.	Gospodarka wodno-ściekowa	Modernizacja Stacji Uzdatniania Wody	Gmina Pasłęk	-	-	700	-	-	700	Środki własne

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w tys. zł)						Źródło finansowania
				2024	2025	2026	rok 2027 2028-2031		razem	
9.	Gospodarka wodno-ściekowa	Modernizacja i rozbudowa oczyszczalni ścieków	Gmina Paśłek	-	-	-	-	15.000	15.000	Środki własne, środki krajowe, fundusze unijne
10.	Gospodarka wodno-ściekowa	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków	Gmina Paśłek, mieszkańcy gminy	15	15	15	15	15	75	Środki własne, środki krajowe, fundusze unijne
11.	Gospodarowanie odpadami i zapobieganie powtarzaniu odpadów	Usuwanie azbestu i wyrobów zawierających azbest	Gmina Paśłek, mieszkańcy gminy	Zadanie ciągłe						Środki własne, środki krajowe, fundusze unijne
12.	Gospodarowanie odpadami i zapobieganie powtarzaniu odpadów	Rozbudowa PSZOK	Gmina Paśłek	-	-	5.000	-	5.000	10.000	Środki własne, środki krajowe, fundusze unijne
13.	Zasoby przyrodnicze	Prace pielęgnacyjne terenów zieleni, uzupełnianie nowych nasadzeń	Gmina Paśłek	150	423	150	150	150	1.023	Środki własne, środki krajowe, fundusze unijne
14.	Zasoby przyrodnicze	Usuwanie Inwazyjnych Gatunków Obcych (IGO), w tym Barszczu Sosnowskiego	Gmina Paśłek	35	-	-	-	-	35	Środki własne, środki krajowe

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w tys. zł)						Źródło finansowania
				2024	2025	2026	2027	rok 2028-2031	razem	
15.	Zasoby przyrodnicze	Działania edukacyjne oraz akcje ekologiczne	Gmina Pasłęk	5	5	5	5	10	30	Środki własne, środki krajowe, fundusze unijne
16.	Zagrożenia poważnymi awariami	Dofinansowania na zakup sprzętu i wozów dla Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu gminy	Gmina Pasłęk	20	30	30	40	100	220	Środki własne, środki krajowe, fundusze unijne

Tabela 17. Harmonogram zadań monitorowanych wraz z ich finansowaniem

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w tys. zł)	Źródło finansowania
Zagrożenia hałasem	Przebudowy i modernizacje nawierzchni dróg powiatowych, wojewódzkich i krajowych	Starostwo Powiatowe, Zarząd Dróg Wojewódzkich, GDDKiA	15 000	Środki własne, środki krajowe, fundusze unijne

8 Monitoring, ewaluacja i sprawozdawczość z realizacji Programu Ochrony Środowiska

W celu skutecznego ukazania efektów podejmowanych działań związanych z ochroną środowiska oraz dokonania rzetelnej oceny realizacji Programu, niezwykle istotnym narzędziem jest odpowiednio opracowany system sprawozdawczości. Dzięki niemu możliwe będzie obiektywne monitorowanie wpływu realizacji zadań na środowisko oraz identyfikacja obszarów, które wymagają dalszych działań lub doskonalenia strategii ochrony. System sprawozdawczości stanowi także ważne narzędzie komunikacji i informacji dla zainteresowanych stron, w tym władz, organizacji pozarządowych i społeczności lokalnych, umożliwiając im lepsze zrozumienie i aktywny udział w procesach związanych z ochroną środowiska. Dlatego istotne jest, aby system ten był kompleksowy, transparentny, oparty na solidnych danych naukowych i uwzględniał zarówno wymiar ekologiczny, społeczny, jak i ekonomiczny.

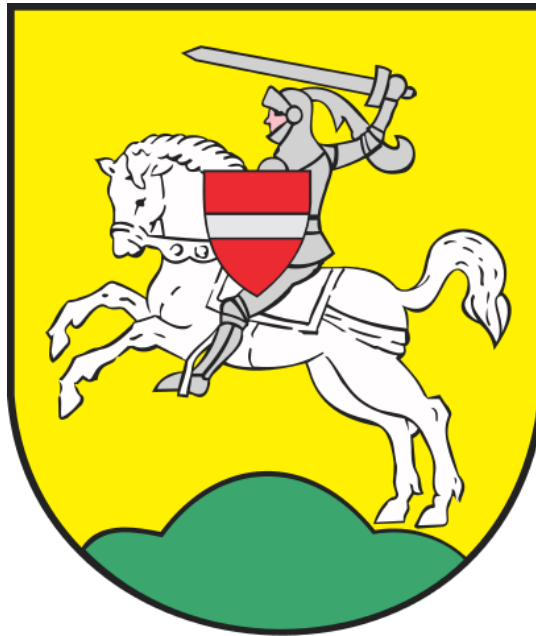
Celem monitoringu jest ocena realizacji wskazanych w *POŚ* zadań, w tym:

- określenie stopnia realizacji przyjętych celów,
- ocenę rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami i działaniami a ich wykonaniem,
- analizę przyczyn rozbieżności.

Monitoring realizacji zadań własnych będzie prowadzony w oparciu o wskaźniki obrazujące zmianę stanu środowiska na terenie gminy (tabela nr 15) oraz dane dotyczące stanu realizacji zadań ujętych w *POŚ*.

Burmistrz Pasłęka, zgodnie z art. 18 ust 2 i 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska*, będzie sporządzał co 2 lata raporty z wykonania *POŚ*, które zostaną przedstawione Radzie Miejskiej w Pasłęku, a następnie przekazane Zarządowi Powiatu Elbląskiego.

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA
NA ŚRODOWISKO
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY PASŁĘK DO 2030 ROKU**

2024 R.

ZLECENIODAWCA:

Gmina Pastęk

Plac Świętego Wojciecha 5

14-400 Pastęk

OPRACOWANIE:

mgr inż. Bartłomiej Przybylski

pnbenergy.pl

kontakt@pnbenergy.pl

505 203 400

opracowania środowiskowe i energetyczne

inspekcje dronem

rozwój projektów OZE

Spis treści

Spis tabel	6
Streszczenie w języku niespecjalistycznym	7
1 Wstęp	9
2 Podstawa prawna opracowania	9
3 Zakres opracowania	9
4 Zawartość i główne cele Programu oraz jego powiązania z innymi dokumentami	9
5 Metody zastosowane przy sporządzaniu <i>Prognozy</i>	14
6 Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania	14
7 Informacja o przewidywanym oddziaływaniu transgranicznym	15
8 Stan środowiska obszaru objętego Programem	15
8.1 Ochrona klimatu i jakości powietrza	15
8.2 Zagrożenia hałasem	15
8.3 Pola elektromagnetyczne	15
8.4 Gospodarowanie wodami	15
8.5 Gospodarka wodno-ściekowa	16
8.6 Zasoby geologiczne	16
8.7 Gleby	17
8.8 Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	17
8.9 Zasoby przyrodnicze	17
8.10 Zagrożenia poważnymi awariami	18
9 Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. <i>o ochronie przyrody</i>	18
10 Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko	19
10.1 Podsumowanie analizy potencjalnego oddziaływania środowisko zadań ujętych w <i>Programie</i>	29

10.1.1	Formy ochrony przyrody	29
10.1.2	Różnorodność biologiczna	29
10.1.3	Ludzie	29
10.1.4	Zwierzęta	30
10.1.5	Rośliny	30
10.1.6	Woda	30
10.1.7	Powietrze	31
10.1.8	Powierzchnia ziemi	31
10.1.9	Krajobraz	31
10.1.10	Klimat	31
10.1.11	Zasoby naturalne	31
10.1.12	Zabytki	32
10.1.13	Dobra materialne	32
11	Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w <i>Programie</i>	32

Spis tabel

Tabela 1. Analiza zadań pod kątem możliwości negatywnego oddziaływania na środowisko 20

Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Niniejsza Prognoza oddziaływania na środowisko („**Prognoza**”) została opracowana na podstawie art. 51 ust. 1 ustawy z dnia 3 października z 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz.U. 2023 poz. 1094 z późn. zm.) („**Ustawa oos**”).

Zakres *Prognozy* wynika z art. 51 ust. 2 ww. ustawy i został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Olsztynie oraz Warmińsko-Mazurskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym.

Dokumentem bazowym, na podstawie którego sporządzona została Prognoza oddziaływania na środowisko jest Program Ochrony Środowiska dla Gminy Pastęk do 2030 roku („**Program**”). Dokument ten porusza szeroko rozumianą problematykę ochrony środowiska na terenie gminy. Opisuje stan środowiska oraz presje, jakim podlegają poszczególne komponenty środowiska (obszary interwencji). Jest także dokumentem strategicznym, w którym wyznaczono cele (m. in. poprawa jakości powietrza, poprawa klimatu akustycznego, poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych), które wynikają m.in. z następujących dokumentów:

- Krajowy plan na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030,
- Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności,
- Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.),
- Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej,
- Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku,
- Aktualizacja Krajowego Programu Ochrony Powietrza do 2025 r. (z perspektywą do 2030 r. oraz do 2040 r.)
- Polityka energetyczna Polski do 2040 roku,
- Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030,
- Program Ochrony Środowiska dla Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2030,
- Program ochrony powietrza i plan działań krótkoterminowych dla strefy warmińsko-mazurskiej,
- Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur 2021-2027
- Warmińsko-Mazurskie 2030. Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego,
- Program ochrony środowiska dla powiatu elbląskiego na lata 2022-2030,
- Strategia Rozwoju Krainy Kanału Elbląskiego na lata 2021-2030,

- Miejski Obszar Funkcjonalny Elbląga 2030. Strategia rozwoju ponadlokalnego,
- Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Pasłęk – Aktualizacja,
- Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Miasta i Gminy Pasłęk na lata 2012-2027
- Miejscowe Planu Zagospodarowania Przestrzennego.

Monitoring skutków realizacji POŚ będzie prowadzony w oparciu o wskaźniki obrazujące zmianę stanu środowiska na terenie JST oraz dane dotyczące stanu realizacji zadań ujętych w POŚ. Co 2 lata sporządzane będą Raporty z wykonania POŚ, które zostaną przedstawione Radzie Miejskiej w Pasłęku, a następnie przekazane Zarządowi Powiatu Elbląskiego.

W obu dokumentach dokonano charakterystyki i oceny stanu środowiska na terenie gminy Pasłęk. Dzięki temu zdefiniowano główne problemy i zagrożenia jakim podlegają poszczególne komponenty środowiska (obszary interwencji).

W ramach realizacji wyznaczonych w dokumencie celów zaplanowano szereg zadań mających wpływ m.in. na:

- poprawę efektywności energetycznej i zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza,
- minimalizację negatywnych skutków oddziaływania ruchu drogowego,
- rozbudowę sieci wodociągowej i kanalizacyjnej,
- ochronę zasobów przyrodniczych,
- edukację ekologiczną,
- zmniejszenie potencjalnych negatywnych skutków awarii dla ludzi i środowiska.

Przeprowadzona w prognozie analiza zadań ujętych w Programie pod kątem możliwości ich oddziaływania na środowisko wykazała, iż oddziaływania negatywne mogą wystąpić jedynie na etapie realizacji zadań (co będzie następstwem m.in. użycia sprzętu budowlanego, transportu materiałów budowlanych i wykonywania prac ziemnych) oraz będą mieć charakter lokalny, krótkotrwały i odwracalny. Nie przewiduje się wystąpienia oddziaływań skumulowanych oraz oddziaływań o zasięgu transgranicznym.

Ocena skutków realizacji Programu Ochrony Środowiska będzie prowadzona w oparciu o zmiany wartości wskaźników, takich jak m.in.: powierzchnia wyznaczonych na terenie gminy obszarów przekroczeń poziomu docelowego B(a)P, długość przebudowanych dróg, różnica pomiędzy odsetkiem ludności korzystającej z wodociągu i z kanalizacji, stosunek nasadzeń do ubytków drzew, liczba i rodzaj przeprowadzonych kampanii edukacyjnych.

Wszystkie zadania wyznaczone do realizacji w ramach Programu mają na celu ochronę środowiska i ograniczenie wprowadzania zanieczyszczeń do środowiska. Zgodne są również z zasadą zrównoważonego rozwoju. Efektem tych działań będzie również pozytywny wpływ

na zdrowie człowieka. Brak realizacji zapisów Programu spowoduje pogarszanie się stanu wszystkich komponentów środowiska.

1 Wstęp

Przedmiotem niniejszej prognozy oddziaływania na środowisko jest Program Ochrony Środowiska dla Gminy Pastętko do 2030 roku. Obowiązek opracowania Prognozy wynika z faktu, iż Program przewiduje do realizacji zadania, które zaliczane do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie *przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko* (Dz.U. 2019 poz. 1839 z późn. zm.).

2 Podstawa prawna opracowania

Podstawą prawną wykonania Prognozy jest art. 51 ust. 1 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o *udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz.U. 2023 poz. 1094 z późn. zm.).

3 Zakres opracowania

Zakres Prognozy wynika z art. 51 ust. 2 Ustawy o oś oraz został uzgodniony z:

- Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Olsztynie,
- Warmińsko-Mazurskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym.

4 Zawartość i główne cele Programu oraz jego powiązania z innymi dokumentami

Celami realizacji programu ochrony środowiska jest poprawa stanu i ochrona środowiska, przy jednoczesnym zapewnieniu rozwoju społeczno-gospodarczego, w szczególności:

- poprawa jakości powietrza,
- poprawa klimatu akustycznego poprzez zachowanie obowiązujących poziomów,
- poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych,
- ochrona zasobów przyrodniczych i kulturowych,
- zmniejszenie potencjalnych negatywnych skutków awarii dla ludzi i środowiska.

Dokument ten spójny jest z celami oraz kierunkami interwencji ujętych m. in. w następujących dokumentach strategicznych:

1. Krajowy plan na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030

KPEiK przedstawia założenia i cele oraz polityki i działania na rzecz realizacji 5 wymiarów unii energetycznej tj.: bezpieczeństwa energetycznego, wewnętrznego rynku energii, efektywności energetycznej, obniżenia emisyjności, badań naukowych, innowacji i konkurencyjności.

Krajowy plan na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030 wyznacza następujące cele klimatyczno-energetyczne na 2030 r.:

- a. -7% redukcji emisji gazów cieplarnianych w sektorach nieobjętych systemem ETS w porównaniu do poziomu w roku 2005,
  - b. 21-23% udziału OZE w finalnym zużyciu energii brutto (cel 23% będzie możliwy do osiągnięcia w sytuacji przyznania Polsce dodatkowych środków unijnych, w tym przeznaczonych na sprawiedliwą transformację), uwzględniając:
    - 14% udziału OZE w transporcie,
    - roczny wzrost udziału OZE w ciepłownictwie i chłodnictwie o 1,1 pkt. proc. średniorocznie,
  - c. wzrost efektywności energetycznej o 23% w porównaniu z prognozami PRIMES2007,
  - d. redukcję do 56-60% udziału węgla w produkcji energii elektrycznej.
2. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności:
- a. Cel 7 – Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska.
3. Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.):
- a. Cel szczegółowy II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony,
  - b. Obszar wpływający na osiągnięcie celów Strategii – Transport,
  - c. Obszar wpływający na osiągnięcie celów Strategii – Energia,
  - d. Obszar wpływający na osiągnięcie celów Strategii – Środowisko.
4. Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej:
- a. Cel szczegółowy: Środowisko i zdrowie. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego (I),
  - b. Cel szczegółowy: Środowisko i gospodarka. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska (II),
  - c. Cel szczegółowy: Środowisko i klimat. Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych (III),

- d. Cel szczegółowy: Środowisko i edukacja. Rozwijanie kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw) ekologicznych społeczeństwa (IV),
  - e. Cel szczegółowy: Środowisko i administracja. Poprawa efektywności funkcjonowania instrumentów ochrony środowiska (V).
5. Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku:
- a. Kierunek interwencji 3: zmiany w indywidualnej i zbiorowej mobilności,
  - b. Kierunek interwencji 5: ograniczanie negatywnego wpływu transportu na środowisko.
6. Aktualizacja Krajowego Programu Ochrony Powietrza do 2025 r. (z perspektywą do 2030 r. oraz do 2040 r.):
- a. Utrzymanie priorytetu poprawy jakości powietrza oraz rozwój systemu oceny jakości powietrza poprzez zwiększenie liczby stacji pomiarowych uwzględnionych w pomiarach jakości powietrza w ramach PMS,
  - b. Ograniczenie wielkości emisji zanieczyszczeń powietrza z sektora bytowo-komunalnego,
  - c. Ograniczenie wielkości emisji zanieczyszczeń powietrza z sektora transportu drogowego,
  - d. Ograniczenie poziomu zanieczyszczeń powietrza w miastach, polityka miejska
  - e. Zwiększenie udziału czystej energii, ciepła, rozwój OZE,
  - f. Edukacja ekologiczna,
  - g. Zapewnienie finansowania przedsięwzięć ukierunkowanych na poprawę jakości powietrza,
  - h. Ograniczanie emisji zanieczyszczeń powietrza z pozostałych sektorów mających wpływ na stan powietrza, z uwzględnieniem działań.
7. Polityka energetyczna Polski do 2040 roku:
- a. Rozwój odnawialnych źródeł energii.
8. Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030:
- a. Dostosowanie sektora gospodarki wodnej do zmian klimatu,
  - b. Dostosowanie sektora energetycznego do zmian klimatu,
  - c. Ochrona różnorodności biologicznej i gospodarka leśna w kontekście zmian klimatu,
  - d. Adaptacja do zmian klimatu w gospodarce przestrzennej i budownictwie,
  - e. Stworzenie lokalnych systemów monitorowania i ostrzegania przed zagrożeniami,
  - f. Zwiększenie świadomości odnośnie ryzyk związanych ze zjawiskami ekstremalnymi i metodami ograniczania ich wpływu.
9. Program Ochrony Środowiska dla Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2030:

- a. Poprawa jakości powietrza przy zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego w kontekście zmian klimatu,
- b. Poprawa klimatu akustycznego w województwie warmińsko-mazurskim,
- c. Osiągnięcie celów środowiskowych dla jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) – rzecznych i jednolitych części wód podziemnych (JCWPd),
- d. Ochrona przed niedoborami wody i powodzią,
- e. Prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej,
- f. Gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, uwzględniając zrównoważony rozwój województwa warmińsko-mazurskiego,
- g. Ochrona różnorodności biologicznej oraz krajobrazowej,
- h. Prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej,
- i. Zwiększanie lesistości,
- j. Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych oraz minimalizacja ich skutków.

10. Program ochrony powietrza i plan działań krótkoterminowych dla strefy warmińsko-mazurskiej.

Program ochrony powietrza wraz z planem działań krótkoterminowych dla strefy warmińsko-mazurskiej przyjęty Uchwałą Nr XVI/280/20 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 26 maja 2020 r.

11. Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur 2021-2027:

Jest to istotne źródło finansowania m.in. dla samorządów z obszaru województwa warmińsko-mazurskiego zakładające wsparcie m.in. dla działań związanych z łagodzeniem zmian klimatu, ochroną bioróżnorodności, racjonalną gospodarką odpadami oraz racjonalną gospodarką wodną, wspierające efektywność energetyczną, odnawialne źródła energii i działania związane z redukcją emisji gazów cieplarnianych. Harmonogram naborów wniosków o dofinansowanie w ramach programu dostępny jest na stronie: funduszeuropejskie.warmia.mazury.pl.

12. Warmińsko-Mazurskie 2030. Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego:

- a. Optymalna infrastruktura rozwoju,
- b. Wyjątkowe środowisko przyrodnicze.

13. Program ochrony środowiska dla powiatu elbląskiego na lata 2022-2030:

- a. Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery,
- b. Wzrost wykorzystania OZE,
- c. Doskonalenie systemu planowania, monitoringu i edukacji,
- d. Zwiększenie efektywności energetycznej,
- e. Zrównoważony rozwój energetyczny,

- f. Ograniczanie hałasu,
  - g. Dobra jakość wód powierzchniowych, podziemnych,
  - h. Ochrona przed powodzią,
  - i. Zapewnienie wody odpowiedniej ilości i jakości,
  - j. Ograniczenie zużycia wody,
  - k. Ochrona wód i gleb przed zanieczyszczeniemi ściekami,
  - l. Selektywne zbieranie i zapobieganie powstawaniu odpadów,
  - m. Oddzielenie wzrostu ilości wytwarzanych odpadów od wzrostu gospodarczego,
  - n. Poprawa spójności systemu obszarów chronionych i przeciwdziałanie fragmentacji przestrzeni przyrodniczej,
  - o. Ochrona krajobrazu,
  - p. Racjonalna gospodarka leśna i łowiecka,
  - q. Edukacja ekologiczna,
  - r. Przeciwdziałanie wystąpieniu awarii instalacji przemysłowych, minimalizacja potencjalnych negatywnych skutków awarii dla ludzi i środowiska.
14. Strategia Rozwoju Krainy Kanału Elbląskiego na lata 2021-2030:
- a. Wspólny system atrakcji turystycznych,
  - b. Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna,
  - c. Budowanie proekologicznych postaw w społeczeństwie,
  - d. Innowacyjne rozwiązania w zakresie ochrony środowiska,
  - e. Rozwój infrastruktury komunalnej,
  - f. Rozwój infrastruktury komunikacyjnej,
  - g. Wzrost jakości przestrzeni publicznych oraz rozbudowa infrastruktury turystycznej.
15. Miejski Obszar Funkcjonalny Elbląga 2030. Strategia rozwoju ponadlokalnego:
- a. Stabilny ekosystem,
  - b. Efektywna komunikacja.
16. Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Pasłęk - Aktualizacja:
- a. Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej,
  - b. Termomodernizacja budynków mieszkalnych – komunalnych,
  - c. Modernizacja i rozbudowa oświetlenia ulicznego,
  - d. Wymiana źródeł światła w Urzędzie Miasta i jednostkach podległych,
  - e. Budowa ścieżek rowerowych i szlaków rowerowych,
  - f. Rozwój elektromobilności na terenie Gminy Pasłęk,
  - g. Poprawa efektywności energetycznej obiektów mieszkalnych,
  - h. Poprawa efektywności energetycznej przedsiębiorstw i placówek usługowych,
  - i. Budowa dużych instalacji OZE na terenie Gminy Pasłęk,
  - j. Budowa sieci gazowej na terenie Gminy Pasłęk.

17. Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Miasta i Gminy Pasłęk na lata 2012-2027
18. Miejscowe Planu Zagospodarowania Przestrzennego

5 Metody zastosowane przy sporządzaniu *Prognozy*

Przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dokonano równoległe z opracowaniem programu ochrony środowiska. Prognozę wykonano również w oparciu o zapisy Ustawy ooś.

Analizy oddziaływań na środowisko przewidzianych do realizacji zadań dokonano opierając się o dane literaturowe oraz ustalenia własne. Wyniki tej analizy zestawiono z lokalnymi uwarunkowaniami środowiskowymi, a następnie podsumowano wszystko w tabeli, zawierającej uzasadnienie przewidywanego oddziaływania planowanych przedsięwzięć na środowisko.

6 Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania

Aby realizacja zadań zawartych w *Programie* przebiegała zgodnie z założonym harmonogramem, niezbędne jest prowadzenie monitoringu oraz ewaluacji ich wykonania.

Celem monitoringu jest ocena realizacji wskazanych w *Programie* zadań, w tym:

- określenie stopnia realizacji przyjętych celów,
- ocenę rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami i działaniami, a ich wykonaniem,
- analizę przyczyn rozbieżności.

Monitoring skutków realizacji zadań będzie prowadzony w oparciu o wskaźniki obrazujące zmianę stanu środowiska na terenie gminy (tabela 15 w *Programie*) oraz dane dotyczące stanu realizacji zadań ujętych w *Programie*. Jeżeli w wyniku analizy okaże się, że istnieją rozbieżności pomiędzy stopniem realizacji *Programu*, a jego założeniami, zostaną podjęte czynności mające na celu wyjaśnienie przyczyn rozbieżności oraz określenie działań korygujących.

Organ Wykonawczy Gminy zobowiązany jest co 2 lata sporządzić raport z wykonania Programu – wynika to z art. 18 ust 2 i 3 Ustawy *Prawo ochrony środowiska*. Raporty te zostaną przedstawione Radzie Miejskiej w Pasłęku, a następnie przekazane Zarządowi Powiatu Elbląskiego.

7 Informacja o przewidywanym oddziaływaniu transgranicznym

Program nie przewiduje realizacji zadań, które miałyby oddziaływanie transgraniczne.

8 Stan środowiska obszaru objętego Programem

8.1 Ochrona klimatu i jakości powietrza

Główny Inspektorat Ochrony Środowiska dla obszaru województwa warmińsko-mazurskiego przeprowadził roczną ocenę jakości powietrza atmosferycznego dotyczącą roku 2023, która wykazała na terenie gminy przekroczenia poziomu docelowego B(a)P oraz poziomów długoterminowych O₃.

Największym źródłem zanieczyszczeń na terenie gminy jest niska emisja, mały odsetek osób wymieniających stare piece na nowe z uwagi na wysokie koszty wymiany źródła ciepła oraz dostosowania instalacji, wykorzystywanie węgla słabej jakości jako źródła energii cieplnej. Większość budynków na terenie gminy wyposażona jest w instalacje centralnego ogrzewania wykorzystując najczęściej węgiel, drewno.

Poprawę jakości powietrza można uzyskać przez ograniczenie szkodliwych dla środowiska technologii, zmniejszenie oddziaływania obszarów niskiej emisji na środowisko naturalne, stworzenie warunków rozwoju dla dalszej gazyfikacji gminy i rozbudowy sieci ciepłowniczej oraz dofinansowania do pomp ciepła.

8.2 Zagrożenia hałasem

Główne źródło hałasu na terenie gminy stanowi hałas komunikacyjny. Do najbardziej ruchliwych dróg powodujących źródło hałasu zalicza się drogę ekspresową S7 i drogi wojewódzkie. Wnioski z badań monitoringowych hałasu przeprowadzonych na terenie województwa wykazały, że hałas komunikacyjny, podobnie jak w poprzednich latach, jest jednym z największych zagrożeń i głównych uciążliwości dla ludności.

Innym rodzajem uciążliwości hałasowych na terenie gminy występującymi lokalnie mogą być uciążliwości powstające z zakładów przemysłowych. Na terenie gminy funkcjonują 4 zakłady posiadające odpowiednie zezwolenia określające dopuszczalne maksymalne poziomy hałasu przenikającego do środowiska.

8.3 Pola elektromagnetyczne

Na terenie gminy występują źródła emisji pól elektromagnetycznych do środowiska głównie w postaci stacji bazowych telefonii komórkowej, linii elektroenergetycznych najwyższych napięć oraz stacji elektroenergetycznych. Na terenie gminy Pasłęk prowadzono badania poziomu pól elektromagnetycznych oraz dotyczących oddziaływania promieniowania na środowisko, a w szczególności na zdrowie mieszkańców. Wykonane badania nie wykazały

przekroczeń wartości dopuszczalnych emisji fal elektromagnetycznych pochodzących z ww. źródeł. Średnie zmierzone wartości były niższe od progu czułości sondy pomiarowej.

8.4 Gospodarowanie wodami

Gmina Pasłęk położona jest w regionie wodnym Dolnej Wisły. Północna część gminy odwadniana jest przez Elstkę, środkowo-wschodnia część gminy odwadniana jest przez rzekę Wąską wraz z dopływami (m.in. Sirwą), natomiast południowo-zachodnia część gminy odwadniana jest przez Kanał Elbląski. Na obszarze gminy znajduje się też wiele mniejszych kanałów i rowów melioracyjnych. Występują tereny zagrożone powodzią, zdarzają się również lokalne podtopienia. Jednocześnie poziom zagrożenia występowaniem susz na terenie gminy jest miejscowo silny.

Wody podziemne mają duże znaczenie ponieważ stanowią źródło zaopatrzenia mieszkańców w wodę pitną. Obszar gminy położony jest w obrębie JCWPd nr 18, 19 i 39.

8.5 Gospodarka wodno-ściekowa

Stopień zwodociągowania gminy wynosi 94,3%, natomiast stopień skanalizowania zaledwie 77,3%. Istotnym elementem gospodarki wodno-ściekowej jest dążenie do pełnego skanalizowania terenu gminy, natomiast dla posesji oddalonych od głównej koncentracji zabudowy, gdzie realizacja sieci kanalizacyjnej nie będzie prowadzona ze względów ekonomicznych, należy promować realizację oczyszczalni przydomowych przy zachowaniu korzystnych warunków gruntowo-wodnych.

Ocena jednolitych części wód powierzchniowych znajdujących się na terenie gminy nie jest zadowalająca. Głównym źródłem zanieczyszczeń wód są czynniki antropogeniczne wiążące się przede wszystkim z niewłaściwym prowadzeniem działalności gospodarczo-bytowej. Nieoczyszczone ścieki odprowadzone do nieszczelnych zbiorników bezodpływowych stanowią poważne źródło zanieczyszczenia wód podziemnych i powierzchniowych.

Wody podziemne na terenie gminy mają duże znaczenie, ponieważ stanowią źródło zaopatrzenia mieszkańców w wodę pitną. Stan ogólny wód podziemnych w części, na której znajduje się gmina określono jako zadowalający.

8.6 Zasoby geologiczne

Złóża surowców przedstawiają naturalne skupienia kopalin, których wydobycie może przynieść korzyść gospodarczą. Na terenie gminy Pasłęk występuje 55 udokumentowanych złóż kopalin, na które składają się złoża kruszywa naturalnego. 5 złóż jest eksploatowanych, 8 eksploatowanych okresowo, 5 rozpoznanych szczegółowo, 16 - gdzie eksploatacja została zaniechana i 21 skreślonych z bilansu zasobów kopalin.

8.7 Gleby

Gmina Pasłęk, cechuje się niskim stopniem uprzemysłowienia i urbanizacji, ponad 95% terenów gminy stanowią grunty rolne oraz leśne. Dominują tu gleby brunatne właściwe i gleby bielnicowe. Gleby o średniej i średnio-dobrej wartości bonitacyjnej (III i IV klasy) zajmują 66% gruntów rolnych i leśnych, następnie gleby słabych klas (V i VI) – 10,1%, gleby klasy II to 0,1%, natomiast nie ma gleb klasy I. Lasy to kolejne 19,6%. Pozostałe tereny gminy stanowią obszary zurbanizowane i komunikacyjne, grunty pod wodami i nieużytki.

Na terenie gminy nie ma zlokalizowanego punktu pomiarowego w ramach prowadzonego Monitoringu Chemizmu Gleb Ornych Polski, natomiast Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza systematycznie prowadzi badania gleb pod kątem m.in.: odczynu pH, jak i potrzeb wapnowania.

8.8 Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Ocena funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy jest umiarkowana. System działa zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, jednak osiągnięto 1 z 3 wymaganych ustawowo poziomów recyklingu i ograniczenia masy odpadów. Należy poczynić działania mające na celu osiągnięcie w kolejnych latach poziomu odpadów komunalnych i odpadów pochodzących z przetwarzania odpadów komunalnych.

Na przestrzeni ostatnich lat zauważalny jest korzystny trend wzrostu ilości odpadów zebranych selektywnie w stosunku do ogółu zebranych odpadów. Należy czynić kroki w celu dalszego uświadamiania mieszkańców gminy w zakresie zasad i korzyści wynikających z selektywnej zbiórki odpadów komunalnych.

Konieczne jest także zintensyfikowanie działań mających na celu usunięcie do 2032 r. całości zinwentaryzowanej ilości odpadów zawierających azbest.

8.9 Zasoby przyrodnicze

Lasy stanowią siedlisko dla większości dzikich gatunków roślin i zwierząt. Pełnią więc nie tylko istotną funkcję ekologiczną (także ze względu na ich wpływ na klimat) ale także gospodarczą i społeczną. Lesistość JST wynosi 17,8% co jest wartością przeciętną w skali kraju i regionu.

Z uwagi na walory przyrodnicze część obszaru gminy objęta jest różnymi formami ochrony przyrody w postaci: 4 obszarów chronionego krajobrazu, rezerwatu przyrody, obszaru Natura 2000 i 52 pomników przyrody. Teren gminy przecina również korytarz ekologiczny. Należy uznać, że zróżnicowane i często unikatowe zasoby przyrodnicze gminy są dobrze chronione, a dodatkowo zwiększają atrakcyjność turystyczną regionu.

8.10 Zagrożenia poważnymi awariami

Na terenie gminy Pasłęk nie znajdują się zakłady o dużym i zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii. Potencjalnym źródłem poważnych awarii jest transport drogowy substancji niebezpiecznych.

9 Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody

Głównymi problemami ochrony środowiska istotnymi z punktu widzenia realizacji Programu są:

- występowanie przekroczeń dopuszczalnych standardów jakości powietrza,
- Występowanie przekroczeń dopuszczalnych poziomów dźwięku w środowisku,
- zła jakość wód powierzchniowych.

10 Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko

Cele i zadania przewidziane do realizacji w Programie nie wpłyną znacząco na obszary chronione oraz na środowisko (przewiduje się oddziaływanie pozytywne lub neutralne). Analiza oddziaływania zadań przewidzianych w Programie na formy ochrony (w tym obszary Natura 2000) przyrody została przedstawiona w poniższych tabelach.

Bardzo ważnym elementem zapobiegającym ewentualnym negatywnym wpływom na cenne przyrodniczo obszary jest ocena oddziaływania na środowisko. Należy pamiętać, że macierz oddziaływań planowanych działań w fazie budowy i eksploatacji (tabela poniżej) została wykonana z założeniem, że dla zadań inwestycyjnych planowanych w *Programie* będzie zachowane postępowanie w pełni zgodne z obowiązującymi przepisami prawa, a więc dla przedsięwzięć, które tego wymagają zostanie przeprowadzona procedura oceny oddziaływania inwestycji na środowisko, która zostanie zakończona decyzją środowiskową.

Tabela 1. Analiza zadań pod kątem możliwości negatywnego oddziaływania na środowisko

Rodzaj przedsięwzięcia	Komponent środowiska	Oddziaływanie	Uzasadnienie
Poprawa efektywności energetycznej i zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza (termomodernizacja budynków, energooszczędne oświetlenie uliczne, montaż instalacji OZE, organizacja transportu publicznego, zakup pojazdów niskoemisyjnych)	Formy ochrony przyrody (w tym Natura 2000)	Neutralny	Przedsięwzięcia nie wpłyną na formy ochrony przyrody, możliwe oddziaływania będą miały charakter krótkotrwały. Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na gatunki roślin i zwierząt znajdujących się w cennych przyrodniczo siedliskach na obszarze gminy.
	Różnorodność biologiczna	Neutralny	Oddziaływanie na środowisko będzie miejscowe i krótkotrwałe, dzięki czemu realizacja przedsięwzięć nie wpłynie negatywnie na różnorodność biologiczną na terenie gminy.
	Ludzie	Neutralny	Prace związane z realizacją zadań będą wymagały wykorzystania sprzętu, który może powodować uciążliwości związane z nadmiernym hałasem. Oddziaływanie to będzie krótkotrwałe i miejscowe. Dzięki przeprowadzonym pracom możliwe będzie zwiększenie wydajności energetycznej modernizowanych budynków oraz zmniejszenie emisji zanieczyszczeń powietrza, co pozytywnie wpłynie również na ekonomiczne aspekty ich eksploatacji.
	Zwierzęta	Pośrednio negatywne	Prace prowadzone będą w miarę możliwości poza okresem lęgowym ptaków. Jeśli zachowanie odpowiedniego terminu nie będzie możliwe należy przed rozpoczęciem prac przeprowadzić rozpoznanie, czy w rejonie prowadzenia prac oraz w strefie ich bezpośredniego oddziaływania znajdują się schronieniaienne nietoperzy lub czy gniazdują gatunki ptaków chronionych. Po przeprowadzeniu prac remontowych będzie zapewnione nietoperzom dalsze schronienie w czasie dnia, a ptakom dalsze gniazdowanie w obiektach budowlanych.
	Rośliny	Neutralne	Wpływ prac budowlanych na rośliny związany będzie głównie z transportem i tymczasowym składowaniem materiałów budowlanych. Oddziaływanie to będzie krótkotrwałe i miejscowe.
	Woda	Neutralne	Prace budowlane nie będą miały wpływu na stan oraz jakość wód powierzchniowych i podziemnych. Podczas prowadzenia prac nie przewiduje się powstawania wycieków i szkodliwych substancji do wód.
	Powietrze	Pośrednie pozytywne	Prowadzone na terenie gminy działania przyczynią się do poprawy efektywności energetycznej oraz zmniejszenia ilości szkodliwych substancji do powietrza. Dzięki temu możliwe będzie ograniczenie ilości surowców energetycznych wykorzystywanych do ogrzewania budynków, a co za tym idzie zmniejszy się ilość zanieczyszczeń emitowanych do atmosfery.

Rodzaj przedsięwzięcia	Komponent środowiska	Oddziaływanie	Uzasadnienie
Poprawa efektywności energetycznej i zmniejszenie emisji zanieczyszczeń (termomodernizacje budynków, energooszczędne oświetlenie uliczne, montaż instalacji OZE, rozbudowa infrastruktury ciepłowniczej i gazowej)	Powierzchnia ziemi	Neutralne	Powierzchnia ziemi nie zostanie naruszona podczas prac remontowo-budowlanych i budowlanych
	Krajobraz	Neutralne	Działania prowadzone będą na istniejących dotychczas obiektach lub wzdłuż istniejących ciągów komunikacyjnych. Nie zaburzą ładu przestrzennego na terenie gminy.
	Klimat	Pośrednie pozytywne	Poprawa efektywności energetycznej wpłynie na ograniczenie emisji m.in. CO ₂ i innych zanieczyszczeń do atmosfery, w konsekwencji przyczyniając się do poprawy składu powietrza.
	Zasoby naturalne	Neutralne	Złoża zasobów naturalnych nie zostaną naruszone podczas prac remontowo-budowlanych i budowlanych.
	Zabytki	Neutralne	W przypadku prowadzenia prac w obiektach zabytkowych przebiegać one będą pod nadzorem konserwatora zabytków.
	Dobra materialne	Neutralne	Realizacja inwestycji przebiegała będzie w sposób niezagrażający dobrom materialnym. Tereny, na których będą wykonywane prace budowlane/remontowe/montażowe zostanie zabezpieczony.
Minimalizacja negatywnych skutków oddziaływania ruchu drogowego (modernizacje nawierzchni dróg)	Formy ochrony przyrody (w tym Natura 2000)	Neutralne	Modernizacje nawierzchni wykonywane będą po istniejącym dotychczas śladzie drogi, z tego względu nie będzie ona wpływała na tereny sąsiednie. Wzmożony ruch samochodów i maszyn w okresie realizacji inwestycji i związany z nim hałas oraz wzrost stężenia tlenków azotu w atmosferze będą miały charakter krótkotrwały i nie będą zagrażać obszarom i gatunkom chronionym.
	Różnorodność biologiczna	Neutralne	Modernizacje dróg na terenie gminy nie wpłyną znacząco na różnorodność biologiczną. Możliwe jest krótkotrwałe i odwracalne oddziaływanie na różnorodność biologiczną podczas fazy realizacji.

Rodzaj przedsięwzięcia	Komponent środowiska	Oddziaływanie	Uzasadnienie
Minimalizacja negatywnych skutków oddziaływania ruchu drogowego (modernizacja nawierzchni dróg)	Ludzie	Pośredni pozytywny	Prowadzenie prac związanych z inwestycją w fazie realizacji może mieć wpływ na pogorszenie klimatu akustycznego czy stanu atmosfery. Działania te będą krótkotrwałe, miejscowe i odwracalne. Modernizacja infrastruktury wpłynie na poprawę jakości życia mieszkańców m.in. poprzez ograniczenie ilości zanieczyszczeń komunikacyjnych oraz poprawę bezpieczeństwa.
	Zwierzęta	Neutralny	Początkowa faza realizacji zadań wpłynie niekorzystnie na biocenozy występujące w wierzchniej warstwy gleby. Uciążliwy dla zwierząt może być hałas emitowany podczas robót ziemnych – oddziaływanie to będzie miało charakter miejscowy i krótkotrwały. Zrealizowana inwestycja będzie umożliwiać swobodną migrację zwierząt oraz bytowanie występujących dotychczas gatunków zwierząt.
	Rośliny	Neutralny	Prace prowadzone będą w sposób nie zagrażający florze regionu. Powierzchnie, które uległy zniszczeniu na skutek prac ziemnych zostaną poddane kompensacji przyrodniczej.
	Woda	Neutralny	Modernizacja dróg nie wpłynie na jakość wód powierzchniowych i podziemnych. Zagrożeniem wynikającym z realizacji inwestycji może być wyciek substancji ropopochodnych z maszyn budowlanych.
	Powietrze	Pośredni pozytywny	Podczas budowy drogi może wystąpić problem z nadmiernym zapyleniem oraz emisją spalin do atmosfery pochodzących z maszyn niezbędnych do realizacji zadania. Oddziaływanie jest krótkotrwałe i ma charakter miejscowy, przez co nie stanowi poważnego zagrożenia dla mieszkańców gminy.
	Powierzchnia ziemi	Bezpośrednie	Realizacja zadań związana jest z dużą ingerencją człowieka na powierzchnię ziemi. Przebieg planowanych dróg wyznaczona jest na istniejących śladach dróg, co zmniejszy stopień oddziaływania na tereny sąsiadujące.
	Krajobraz	Neutralny	Modernizacja dróg będzie przeprowadzona na istniejących już ciągach komunikacyjnych, przez co krajobraz nie ulegnie znacznym zmianom.
	Klimat	Pośredni pozytywny	Modernizacja dróg na terenie gminy przyczyni się do zmniejszenia emisji pyłów i spalin do atmosfery.

Rodzaj przedsięwzięcia	Komponent środowiska	Oddziaływanie	Uzasadnienie
Minimalizacja negatywnych skutków oddziaływania ruchu drogowego (modernizacja nawierzchni dróg)	Zasoby naturalne	Neutralny	W obrębie planowanych inwestycji nie znajdują się złoża kopalin.
	Zabytki	Neutralny	Realizacja inwestycji przebiegała będzie w sposób niezagrażający zabytkom. Podczas prowadzenie prac ziemnych możliwe jest znalezienie stanowisk archeologicznych, w tym przypadku zostanie zapewniona odpowiednia konserwacja znaleziska.
	Dobra materialne	Neutralny	Realizacja inwestycji przebiegała będzie w sposób niezagrażający dobrom materialnym. Teren budowy zostanie zabezpieczony.
Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-kanalizacyjnej (rozbudowa infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej)	Formy ochrony przyrody (w tym Natura 2000)	Neutralne	Realizacja zadań z zakresu szeroko pojętej infrastruktury wodno-kanalizacyjnej nie wpłynie na naturalny zasięg i obszary mieszczące się w obrębie siedlisk przyrodniczych. Zadania będą realizowane wzdłuż lub przy istniejącej infrastrukturze. Również remont i rozbudowa oczyszczalni ścieków nie wpłynie na obszary chronione.
	Różnorodność biologiczna	Neutralne	Modernizacje i budowy nie wpłyną znacząco na różnorodność biologiczną. Możliwe jest krótkotrwałe i odwracalne oddziaływanie na różnorodność biologiczną podczas fazy realizacji. Rozbudowa infrastruktury wodno-kanalizacyjnej pozytywnie wpłynie m.in. na jakość wód powierzchniowych i podziemnych, co pośrednio pozytywnie wpłynie na ochronę różnorodności biologicznej, poprzez stworzenie lepszych warunków do rozwoju organizmów.
	Ludzie	Pośrednie pozytywne	Faza realizacji zadań związanych z infrastrukturą wodno-kanalizacyjną może mieć wpływ na pogorszenie klimatu akustycznego czy stanu atmosfery. Oddziaływania te będą krótkotrwałe. Rozbudowa infrastruktury wpłynie na poprawę jakości wód na terenie gminy. Mieszkańcy będą mieli możliwość korzystania z sieci kanalizacyjnej oraz przydomowych oczyszczalni ścieków. Dzięki czemu znacznie zmniejszy się ryzyko wystąpienia zanieczyszczenia wody pitnej.
	Zwierzęta	Pośrednie pozytywne	Realizacja zadań poprawi stan wód powierzchniowych i podziemnych na terenie gminy. Dzięki budowie sieci kanalizacyjnej, przydomowych oczyszczalni ścieków oraz rozbudowie oczyszczalni ścieków ograniczona zostanie ilość ścieków odprowadzanych bezpośrednio do ziemi i wód gruntowych, co znacznie zmniejszy ryzyko epidemiologiczne zwłaszcza zwierząt hodowlanych.

Rodzaj przedsięwzięcia	Komponent środowiska	Oddziaływanie	Uzasadnienie
Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-kanalizacyjnej (rozbudowa infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej)	Rośliny	Pośrednie neutralne	Oddziaływanie prac związanych z budową infrastruktury będzie mieć charakter krótkotrwały i odwracalny. W celu ograniczenia powierzchni oddziaływania ciężkiego sprzętu na rośliny, dojazd na teren prac budowlanych przebiegał będzie po istniejących drogach. Po zakończeniu prac zmiany w poszyciu roślinnym zostaną odtworzone.
	Woda	Pośrednie pozytywne	Realizacja budowy infrastruktury wodno-kanalizacyjnej wpłynie pozytywnie na wody powierzchniowe i podziemne. Rozbudowa sieci kanalizacyjnej, oczyszczalni ścieków i przydomowych oczyszczalni ścieków ograniczy ilość ścieków przedostających się do wód gruntowych i powierzchniowych. Dzięki inwestycjom mieszkańcy gminy będą mieć zapewniony dostęp do wody dobrej jakości, przebadanej pod kątem chemicznym oraz mikrobiologicznym.
	Powietrze	Neutralne	Oddziaływanie inwestycji na powietrze będzie krótkotrwałe, związane z pracą sprzętu mechanicznego niezbędnego do realizacji inwestycji. Możliwość wystąpienia przekroczeń dopuszczalnych poziomów tlenków azotu występuje jedynie w przypadku silnie skoncentrowanych w jednym punkcie prac budowlanych.
	Powierzchnia ziemi	Bezpośredni neutralny	Negatywny wpływ modernizacji i rozbudowy związany jest ze zniszczeniem wierzchniej warstwy gleby przez maszyny. Działania te będą miały charakter lokalny i odwracalny. Po zakończeniu prac powierzchnia, która narażona była na działanie szkodliwych czynników zostanie przywrócona do stanu sprzed budowy.
	Krajobraz	Neutralne	Zmiany w kompozycji krajobrazu poprzez wprowadzenie nowych elementów związane będą z procesem budowy infrastruktury. Niekorzystne oddziaływanie na krajobraz obserwowane będzie podczas prac remontowych i budowlanych.
	Klimat	Neutralne	Oddziaływanie inwestycji na klimat będzie miało charakter lokalny i krótkotrwały.
	Zasoby naturalne	Neutralne	Zasoby naturalne na terenie gminy nie ulegną negatywnym wpływom realizacji inwestycji. Złoża kopalin znajdujących się w gminie położone są poza obszarem objętym inwestycjami.
	Zabytki	Neutralne	Realizacja inwestycji przebiegała będzie w sposób niezagrażający zabytkom.

Rodzaj przedsięwzięcia	Komponent środowiska	Oddziaływanie	Uzasadnienie
Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-kanalizacyjnej (rozbudowa infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej)	Dobra materialne	Neutralne	Realizacja inwestycji przebiegała będzie w sposób niezagrażający dobrom materialnym. Teren budowy zostanie zabezpieczony.
	Krajobraz	Pozytywne	Odpowiednio zaprojektowany zbiornik może stanowić element estetyczny krajobrazu, a jego otoczenie może stać się miejscem rekreacji i wypoczynku dla mieszkańców.
	Klimat	Neutralne	Budowa zbiornika retencyjnego może mieć ograniczony wpływ na klimat, jednak stabilizacja przepływu wód może przyczynić się do lokalnego zmniejszenia ryzyka ekstremalnych zjawisk pogodowych.
	Zasoby naturalne	Pozytywne	Budowa zbiornika może przyczynić się do bardziej efektywnego zarządzania zasobami wodnymi oraz zwiększyć dostępność wody pitnej, co ma istotne znaczenie dla lokalnej społeczności.
	Zabytki	Neutralne	Konieczne jest uwzględnienie ewentualnych skutków budowy zbiornika na obszary o znaczeniu historycznym i kulturowym, jednak odpowiednie planowanie może minimalizować ich negatywny wpływ.
	Dobra materialne	Pozytywne	Budowa zbiornika retencyjnego może przyczynić się do zwiększenia wartości nieruchomości oraz poprawy infrastruktury wodnej i komunalnej, co przyniesie korzyści materialne dla społeczności lokalnej.
Zasoby przyrodnicze (rewitalizacja obiektów, poprawa jakości życia mieszkańców)	Wszystkie komponenty środowiska Pozytywne Pozytywne	Pozytywne Pozytywne	<p>Rewitalizacje wiązać się będą ze zwiększaniem roli zieleni w przeciwdziałaniu skutkom degradacji środowiska, a przede wszystkim w ograniczaniu procesów erozji gleb, stepowienia krajobrazu oraz zanieczyszczania i deficytu wód co pozytywnie wpływa na wszystkie komponenty środowiska.</p> <p>Nowe tereny zielone mogą zapewnić siedliska dla roślin, zwierząt i owadów, przyczyniając się do zwiększenia bioróżnorodności w gminie. Rośliny w terenach zielonych odgrywają istotną rolę w absorpcji dwutlenku węgla i innych zanieczyszczeń atmosferycznych, a także w produkcji tlenu. Dodatkowo, drzewa mogą pomóc w zmniejszeniu efektu tzw. miejskiej wyspy ciepła.</p> <p>Tereny zielone pełnią również ważną rolę w poprawie jakości życia mieszkańców gminy. Zapewniają one przestrzeń rekreacyjną, miejsca do wypoczynku, spotkań społecznych i aktywności fizycznej. Badania wykazują, że dostęp do terenów zielonych ma korzystny wpływ na zdrowie psychiczne i fizyczne ludzi.</p>

Rodzaj przedsięwzięcia	Komponent środowiska	Oddziaływanie	Uzasadnienie
Edukacja ekologiczna	Wszystkie komponenty środowiska	Pośrednie pozytywne	Przeprowadzenie kampanii edukacyjnych i konkursów na rzecz ochrony środowiska będzie miało pośredni pozytywny wpływ na wszystkie komponenty środowiska.
Poprawa bezpieczeństwa na terenie gminy poprzez walkę z konkretnymi rodzajami zagrożeń	Wszystkie komponenty środowiska	Pośrednie pozytywne	Dzięki realizacji zadania, w przypadku wystąpienia poważnych awarii na terenie gminy, możliwa będzie minimalizacja jej negatywnych skutków oraz utrzymanie poszczególnych komponentów środowiska w nienaruszonym stanie.
Usuwanie azbestu z terenu gminy	Formy ochrony przyrody	Neutralne	Realizacja inwestycji nie wpłynie na formy ochrony przyrody. Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na gatunki roślin i zwierząt znajdujące się w cennych przyrodniczo siedliskach na obszarze gminy.
	Różnorodność biologiczna	Neutralne	Oddziaływanie na środowisko będzie miejscowe i krótkotrwałe, dzięki czemu realizacja przedsięwzięć nie wpłynie negatywnie na różnorodność biologiczną na terenie gminy.
	Ludzie	Bezpośrednie pozytywne	Prace związane z realizacją zadań nie będą wymagały wykorzystania sprzętu, który może powodować uciążliwości związane z nadmiernym hałasem. Dzięki wymianie pokryć dachowych (stanowiących największą część znajdujących się na terenie gminy wyrobów azbestowych) możliwa będzie minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu oraz zwiększenie wydajności energetycznej modernizowanych budynków, co pozytywnie wpłynie również na ekonomiczne aspekty ich eksploatacji.

Rodzaj przedsięwzięcia	Komponent środowiska	Oddziaływanie	Uzasadnienie
Usuwanie azbestu z terenu gminy	Zwierzęta	Neutralne	Prace prowadzone będą w miarę możliwości poza okresem lęgowym ptaków. Jeśli zachowanie odpowiedniego terminu nie będzie możliwe należy przed rozpoczęciem prac przeprowadzić rozpoznanie, czy w rejonie prowadzenia prac oraz w strefie ich bezpośredniego oddziaływania znajdują się schronienia dzienne nietoperzy lub czy gniazdują gatunki ptaków chronionych. Po przeprowadzeniu prac remontowych będzie zapewnione nietoperzom dalsze schronienie w czasie dnia, a ptakom dalsze gniazdowanie w obiektach budowlanych.
	Rośliny	Neutralne	Wpływ prac budowlanych na rośliny związany będzie głównie z transportem usuniętych wyrobów azbestowych. Oddziaływanie to będzie krótkotrwałe i miejscowe.
	Woda	Neutralne	Prace związane z wykonaniem zadania nie będą miały wpływu na stan oraz jakość wód powierzchniowych i podziemnych. Podczas prowadzenia prac nie przewiduje się powstawania wycieków i szkodliwych substancji do wód.
	Powietrze	Pośrednie pozytywne	Prowadzone na terenie gminy działania przyczynią się do minimalizacji negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu oraz poprawy efektywności energetycznej budynków, poprzez wymianę pokryw dachowych (np. na dachówkę).
	Powierzchnia ziemi	Neutralne	Powierzchnia ziemi nie zostanie naruszona podczas planowanych prac.
	Krajobraz	Neutralne	Działania prowadzone będą na istniejących dotychczas obiektach.
	Klimat	Pośrednie pozytywne	Poprawa efektywności energetycznej poprzez wymianę pokryw dachowych wpłynie na ograniczenie emisji m.in. CO ₂ do atmosfery, w konsekwencji przyczyniając się do poprawy składu powietrza.
	Zasoby naturalne	Neutralne	Złoża zasobów naturalnych nie zostaną naruszone podczas planowanych prac.
	Zabytki	Neutralne	W przypadku prowadzenia prac w obiektach zabytkowych przebiegać one będą pod nadzorem konserwatora zabytków.

Rodzaj przedsięwzięcia	Komponent środowiska	Oddziaływanie	Uzasadnienie
Usuwanie azbestu z terenu gminy	Dobra materialne	Neutralne	Realizacja inwestycji przebiegała będzie w sposób niezagrażający dobrom materialnym. Tereny, na których będą wykonywane prace zostaną zabezpieczone.

10.1 Podsumowanie analizy potencjalnego oddziaływania środowisko zadań ujętych w *Programie*

10.1.1 Formy ochrony przyrody (w tym Natura 2000)

Biorąc pod uwagę rodzaj, a także skalę przewidzianych do wykonania działań, nie występuje oddziaływanie na cele związane z ochroną środowiska ani na funkcjonalność ekosystemów. Jednak realizacja zaplanowanych zadań musi odbywać się z zachowaniem środków ostrożności przewidzianych prawem.

10.1.2 Różnorodność biologiczna

W art. 51 ust. 1 i art. 52 ust 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2021 poz. 1098) ustawodawca sprecyzował katalog zakazów związany z postępowaniem w odniesieniu do roślin, grzybów i zwierząt, jakie objęto ochroną gatunków.

W drodze rozporządzeń Minister właściwy do spraw rolnictwa określił gatunki, odstępstwa i sposoby ochrony ww. elementów środowiska. Wytyczne znajdują się w treści dokumentów:

- Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r., poz. 1409),
- Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r., poz. 1408).
- Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016 r., poz. 2183),

Dopuszcza się sytuację, w której jedynie po uzyskaniu odpowiedniego odstępstwa od zapisów o ochronie gatunków, możliwa będzie kontynuacja zaplanowanych przedsięwzięć. Realizacja zawartych w *Programie* zadań wpłynie pośrednio, neutralnie i długoterminowo pozytywnie na różnorodność gatunków żyjących na terenie objętym działaniami.

Wśród potencjalnych zagrożeń związanych z realizacją zadań *Programu* wymienić można zajęcie terenu pod inwestycję, jak również prace związane z budową, w tym składowanie materiałów budowlanych, wykorzystanie ciężkich maszyn i budowę dróg dojazdowych. Jednocześnie trzeba mieć na uwadze, że działania tego typu są krótkoterminowe i odwracalne.

10.1.3 Ludzie

Prawdopodobne jest, że podczas prowadzonych działań związanych z realizacją zamierzonych celów, zwiększy się poziom hałasu i zanieczyszczeń. Jednakże uciążliwości tego rodzaju będą miały charakter przejściowy. By zmniejszyć te utrudnienia prace będą wykonywane jedynie w godzinach od 6:00 do 22:00.

10.1.4 Zwierzęta

W trosce o lokalną faunę terminy realizacji poszczególnych prac będą prowadzone poza okresem lęgowym ptaków. W przypadku, gdy będzie to niemożliwe, przed przystąpieniem do prac, należy wykonać rozpoznanie, czy w najbliższym sąsiedztwie prac oraz w strefie ich bezpośredniego oddziaływania znajdują się schronienia dzienne nietoperzy lub czy gniazdują gatunki ptaków chronionych na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2014 r., poz. 1348). Jeżeli zostanie stwierdzona ich obecność, należy określić dokładne miejsce siedlisk i zaplanować prace tak, aby przed okresem lęgowym zabezpieczyć szczeliny i stropodach przed dostaniem się tam zwierząt.

Po zakończeniu prac inwestycyjnych nietoperze i ptaki będą miały zapewnione schronienie w nowych obiektach. Jeśli okaże się, że nie można wykorzystać naturalnie powstałych szczelin, to zbudowane będą siedliska zastępcze, a ich wielkość i charakter dopasowane do potrzeb danego gatunku.

10.1.5 Rośliny

Prace budowlane powinny być prowadzone jedynie na obszarze do tego niezbędnym, by wycięcia roślinności były jak najmniejsze. Jeżeli realizacja inwestycji będzie się wiązała z naruszeniem systemów korzeniowych sąsiednich drzew, należy przeprowadzić ręczne wykopy i zabezpieczyć rośliny. Podczas prac należy zabezpieczać rany po odciętych korzeniach i nie usuwać korzeni systemowych. W przypadku, kiedy drzewa są w bezpośredniej bliskości pracy ciężkich maszyn budowlanych, należy je dobrze zabezpieczyć.

10.1.6 Woda

Dzięki rozbudowie infrastruktury wodno-kanalizacyjnej zmniejszy się niekontrolowane zanieczyszczanie środowiska. Przełoży się to również na zmniejszenie spływu zanieczyszczeń obszarowych, a to z kolei znajdzie odzwierciedlenie w poprawie stanu ziemi i stanu sanitarnego gminy. Oznacza to, że zadania zaplanowane w *Programie* są niezbędne i korzystne dla przyszłości środowiska naturalnego.

Gmina Pasłęk leży w obszarze trzech jednolitych części wód podziemnych (nr 18, 19 i 39), dziesięciu jednolitych części wód powierzchniowych. Podczas realizacji zadań w przestrzeni przyrodniczej w okolicy inwestycji mogą być odczuwalne negatywne konsekwencje budowy. Jednak przewidywane zmniejszenie wpływu zanieczyszczeń pozytywnie wpłynie na ekosystem wodny. Jest to w zgodzie z celami środowiskowymi dla jednolitych części wód podziemnych i powierzchniowych, jakie zawarto w Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz.U. 2023 poz. 335).

Istnieje jednak ryzyko możliwości nieosiągnięcia wyznaczonych celów środowiskowych dla JCWP i JCWPd. Za ewentualny brak poprawy odpowiadać może m.in. niedostosowanie lub brak kompleksowych rozwiązań związanych z gospodarką wodną.

10.1.7 Powietrze

Zadania zawarte w *Programie* wpłyną na poprawę jakości powietrza, poprawę efektywności energetycznej i zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza. Poprawa powietrza przełoży się na lepsze warunki dla zdrowia mieszkańców, skutkiem pośrednim może być również znaczne zahamowanie niszczenia fasad budynków. W trakcie realizacji inwestycji emisja zanieczyszczeń będzie większa, ale przewiduje się, że nie będzie ich po zakończeniu prac instalacyjnych lub budowlanych.

10.1.8 Powierzchnia ziemi

Realizacja zadań będzie związana z pracami budowlanymi ciężkich maszyn, co w efekcie przełoży się na niszczenie powierzchni ziemi. Jednak będzie miało to charakter odwracalny. Zdecydowana większość działań związanych z rozbudową sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej będzie wzdłuż szlaków komunikacyjnych. Tak samo modernizacje będą dotyczyć obiektów już istniejących. Takie podejście pozwoli na maksymalne ograniczenie ingerencji w środowisko naturalne, w tym w powierzchnię ziemi.

10.1.9 Krajobraz

Celem zadań sprecyzowanych w *Programie* jest poprawa i ochrona środowiska naturalnego na terenie gminy. Cel ten będzie osiągnięty poprzez ochronę siedlisk ptaków i nietoperzy, ochronę ekosystemów przed ich fragmentacją, a także zachowanie bioróżnorodności i walorów krajobrazowych.

10.1.10 Klimat

Zwiększona emisja zanieczyszczeń, większy poziom hałasu i niszczenie wierzchniej warstwy gleby będą miały miejsce jedynie podczas realizacji zadań. Będzie to związane z transportem, przechowywaniem materiałów i wykonywaniem prac budowlanych. Jednakże po realizacji zadań nie tylko uciążliwości te się zakończą, ale rezultaty działań pozytywnie wpłyną na klimat i pozwolą zmniejszyć emisję gazów cieplarnianych.

10.1.11 Zasoby naturalne

Zadania określono w zgodzie z dokumentami planistycznymi gminy. Nie będą naruszać obecnej infrastruktury ani ingerować w istotne zasoby naturalne.

10.1.12 Zabytki

Jeżeli okaże się, że zaplanowane prace mają być realizowane na terenie, który jest objęty ochroną konserwatorską, to dalsze działania będą podejmowane po ustaleniu szczegółów z konserwatorem zabytków.

10.1.13 Dobra materialne

Przed podejściem do realizacji zadań tereny robót zostaną odpowiednio zabezpieczone. Ujęte w *Programie* zadania na etapie realizacji nie będą negatywnie oddziaływały na dobra materialne.

11 Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w *Programie*

Z uwagi na fakt, że dla realizacji zadań ujętych w *Programie* nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na środowisko, nieuzasadnione jest proponowanie działań alternatywnych. Należy jednak zaznaczyć, że w przypadku niezrealizowania zadań ujętych w *Programie* stan środowiska może ulec pogorszeniu, szczególnie w zakresie jakości powietrza i wód.

Warszawa, dnia 17.06.2024 r.

OŚWIADCZENIE

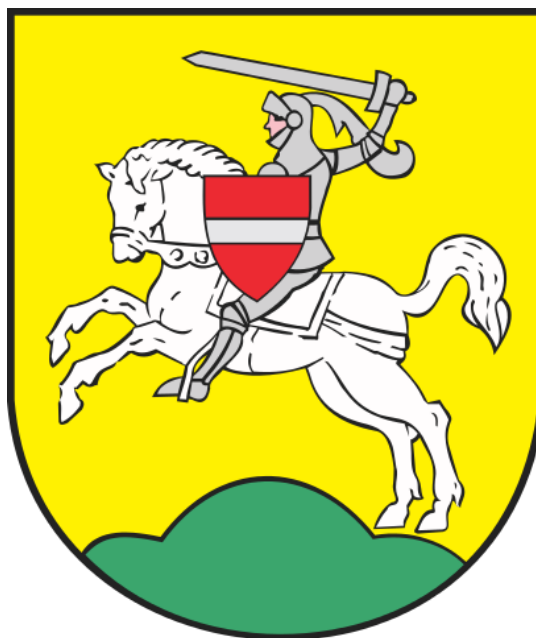
Jako autor dokumentu pt. „Prognoza oddziaływania na środowisko Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Pastęk do 2030 roku” oświadczam, że spełniam wymagania, o których mowa w art. 74a ust 2 pkt 1 lit. d ustawy *o udostępnianiu informacji o środowisku jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz.U. 2023 poz. 1094 z późn. zm.).

Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Bartłomiej Przybylski

**PODSUMOWANIE STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA
ŚRODOWISKO PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA
GMINY PASŁĘK**

WRAZ Z UZASADNIENIEM ZAWIERAJĄCYM INFORMACJE O UDZIALE
SPOŁECZEŃSTWA W POSTĘPOWANIU ORAZ O TYM, W JAKI SPOSÓB ZOSTAŁY
WZIĘTE POD UWAGĘ I W JAKIM ZAKRESIE ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE UWAGI
I WNIOSKI ZGŁOSZONE W ZWIĄZKU Z UDZIAŁEM SPOŁECZEŃSTWA

WRZESIEŃ 2024 R.

ZLECENIODAWCA:

Gmina Pastęk

Plac Świętego Wojciecha 5

14-400 Pastęk

OPRACOWANIE:

mgr inż. Bartłomiej Przybylski

pnbenergy.pl

kontakt@pnbenergy.pl

505 203 400

opracowania środowiskowe i energetyczne

inspekcje dronem

rozwój projektów OZE

Spis treści

Spis treści.....	5
1 Podstawa prawna opracowania.....	6
2 Ustalenia zawarte w Prognozie oddziaływania na środowisko	7
3 Opiniowanie przez właściwe organy.....	7
4 Uzasadnienie zawierające informacje o udziale społeczeństwa w postępowaniu oraz o tym, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa	8
5 Informacja o przewidywanym oddziaływaniu transgranicznym.....	8
6 Metody i częstotliwość przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu.....	9
7 Uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych	9

1 Podstawa prawna opracowania

Obowiązek sporządzenia opracowania pn. „Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Paszów do 2030 roku” wynika z Ustawy z dnia 3 października z 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112) zwanej w dalszej treści opracowania **Ustawą** i obejmuje:

- 1) uzasadnienie, o którym mowa w art. 42 pkt. 2 Ustawy, zawierające informacje o udziale społeczeństwa w postępowaniu oraz o tym, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa,
- 2) podsumowanie, o którym mowa w art. 55 ust. 3 Ustawy, zawierające uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych, a także informację, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione:
  - a) ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko,
  - b) opinie właściwych organów, o których mowa w art. 57 i 58 Ustawy,
  - c) zgłoszone uwagi i wnioski,
  - d) wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeżeli zostało przeprowadzone,
  - e) propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu.

2 Ustalenia zawarte w Prognozie oddziaływania na środowisko

Opracowanie *Prognozy oddziaływania na środowisko Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Pasłęk do 2030 roku* (dalej: „**Prognoza**”) było konieczne ze względu na fakt, iż niektóre z zadań ujętych w *Programie Ochrony Środowiska Gminy Pasłęk do 2030 roku* (dalej: „**Program**”) znajdują się w katalogu przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

Prognoza zawiera informacje dotyczące uwarunkowań środowiskowych terenu gminy Pasłęk oraz informacje o przewidywanych oddziaływaniach na środowisko w wyniku realizacji zadań ujętych w Programie.

Podsumowując przeprowadzoną analizę oddziaływań stwierdzono, że wszystkie zadania wyznaczone do realizacji w ramach Programu mają na celu ograniczenie wprowadzania zanieczyszczeń do środowiska. Zgodne są również z zasadą zrównoważonego rozwoju. Efektem tych działań będzie również pozytywny wpływ na zdrowie człowieka.

W Prognozie dokonano oceny potencjalnego wpływu realizacji ustaleń projektu dokumentu na poszczególne elementy środowiska. Wynika z niej, iż realizacja zamierzonych w Programie działań nie będzie znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszarów europejskiej sieci ekologicznej Natura 2000 oraz spójność i integralność tych obszarów, jak również nie wpłynie negatywnie na środowisko przyrodnicze otaczających terenów.

3 Opiniowanie przez właściwe organy

Zakres i stopień szczegółowości *Prognozy oddziaływania na środowisko Programu* wynika z art. 51 ust. 2 Ustawy i został uzgodniony z:

- Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Olsztynie (pismo z dnia 18 czerwca 2024 znak: WSTE.411.20.2024),
- Warmińsko-Mazurskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym (pismo z dnia 18 czerwca 2024 znak: ZNS.9022.6.30.2024.SG).

Projekt Programu został również zaopiniowany przez:

- Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie (pismo z dnia 5 września 2024 r., znak: WSTE.410.23.2024) wraz z Prognozą,
- Warmińsko-Mazurskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego (pismo z dnia 1 sierpnia 2024 r., znak: ZNS.9022.6.44.2024.SG) wraz z Prognozą,
- Zarząd Powiatu w Elblągu (Uchwała nr 66/2024 z dnia 9 lipca 2024 r.).

4 Uzasadnienie zawierające informacje o udziale społeczeństwa w postępowaniu oraz o tym, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa

Na podstawie art. 39 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*, przeprowadzone zostało opiniowanie społeczne projektów Programu i Prognozy.

W terminie 21 dni od daty podania do publicznej wiadomości obwieszczenia o rozpoczęciu procesu opiniowania społecznych przedmiotowych dokumentów wniesiono uwagi do treści Programu. Zakres uwzględnienia uwag i wniosków zgłoszonych w związku z udziałem społeczeństwa zawiera Załącznik nr 1 do niniejszego opracowania.

5 Informacja o przewidywanym oddziaływaniu transgranicznym

Program nie przewiduje realizacji zadań, które miałyby oddziaływanie transgraniczne.

6 Metody i częstotliwość przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu

Aby realizacja zadań zawartych w Programie Ochrony Środowiska przebiegała zgodnie z założonym harmonogramem, niezbędne jest prowadzenie monitoringu oraz ewaluacji ich wykonania.

Celem monitoringu jest ocena realizacji wskazanych w Programie zadań, w tym:

- określenie stopnia realizacji przyjętych celów,
- ocenę rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami i działaniami a ich wykonaniem,
- analizę przyczyn rozbieżności.

Monitoring skutków realizacji zadań będzie prowadzony w oparciu o wskaźniki obrazujące zmianę stanu środowiska na terenie gminy Paszów oraz dane dotyczące stanu realizacji zadań ujętych w Programie. Jeżeli w wyniku analizy okaże się, że istnieją rozbieżności pomiędzy stopniem realizacji *Programu*, a jego założeniami, zostaną podjęte czynności mające na celu wyjaśnienie przyczyn rozbieżności oraz określenie działań korygujących.

7 Uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych

Z uwagi na fakt, że dla realizacji zadań ujętych w Programie nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko, nieuzasadnione jest proponowanie działań alternatywnych.

Lp.	Treść zgłaszanych uwag wraz z uzasadnieniem	Czy uwzględniono uwagę
1.	<p>Strona 33</p> <ul style="list-style-type: none"> • Brak wskazania ilości indywidualnych kotłów grzewczych oraz struktury produkcji ciepła na terenie gminy (udział kotłów w ogóle). • Brak informacji o dostępnych metodach substytucji wykorzystania kotłów grzewczych oraz ich wpływie na środowisko (ciepło miejskie wraz z udziałem emisji w strukturze ogółem). 	<p>Uwaga uwzględniona.</p> <p>W rozdziale „5.3.1 Źródła emisji” wskazano źródła zanieczyszczeń do powietrza oraz uwzględniono informacje o dominacji sektora mieszkalnictwa jako głównego źródła emisji oraz o głównych paliwach wykorzystywanych do produkcji ciepła (węgiel, drewno, energia elektryczna, olej opałowy, gaz ziemny). Wykres 4 przedstawia udział poszczególnych grup kotłów na terenie gminy na podstawie aktualnych danych Bazy Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków (CEEB).</p> <p>Niemniej w ramach niniejszej uwagi uzupełnia się zapisy tego rozdziału o akapit pod Wykresem 4.</p> <p>Metody substytucji w kontekście źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza odnoszą się do technik i strategii, które mają na celu zastąpienie tradycyjnych, mniej efektywnych i bardziej zanieczyszczających źródeł energii (takich jak stare kotły grzewcze na węgiel czy drewno) nowoczesnymi, bardziej efektywnymi i mniej szkodliwymi dla środowiska technologiami. W rozdziale 5.1.3 wspomniano o programach takich jak „Czyste Powietrze” oraz „Mój Prąd”, które promują substytucję tradycyjnych kotłów grzewczych.</p> <p>Niemniej w ramach niniejszej uwagi doprecyzowano zapisy akapitu 3 na stronie 36.</p>
2.	<p>Strona 34</p> <ul style="list-style-type: none"> • Brak informacji na temat znanych metod dekarbonizacji ciepła miejskiego oraz czy spółka komunikuje organom miejskim strategię rozwoju ciepłowni wraz ze wskazaniem paliw 	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Spółka VEOLIA Sp. z o.o., zarządzająca ciepłownią w Paszku, regularnie komunikuje się z organami gminy Paszów. W ramach współpracy odbywają się regularne</p>

Lp.	Treść zgłaszanych uwag wraz z uzasadnieniem	Czy uwzględniono uwagę
	<p>oraz okresu modernizacji.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Brak szczegółów dotyczących obecnych i docelowych programów wspierania rozwoju infrastruktury ciepłowniczej w mieście. • Brak analizy skutków środowiskowych obecnych praktyk ciepłowniczych (wpływ na jakość środowiska, koszty środowiskowe).	<p>spotkania, na których omawiane są strategię rozwoju ciepłowni.</p> <p>Obecne praktyki ciepłownicze w Pasłęku obejmują eksploatację instalacji opalanej miałem węgla kamiennego. Systemy odpylania są na bieżąco modernizowane, aby dotrzymać norm emisji pyłu. Spółka VEOLIA prowadzi regularne monitorowanie jakości powietrza i wdraża technologie zmniejszające emisje zanieczyszczeń. Analiza skutków środowiskowych obecnych praktyk ciepłowniczych, w tym wpływ na jakość powietrza i koszty środowiskowe, jest przeprowadzana na bieżąco w ramach strategii zarządzania środowiskowego spółki. Więcej o strategii dekarbonizacji spółki można przeczytać na stronie internetowej: veoliaterm.pl/transformacja-ekologiczna</p> <p>Ponadto Zgodnie z danymi Starostwa Powiatowego (pismo z dnia 05.06.2024 r. znak: OŚROL.604.1.2024.KL) oraz Urzędu Marszałkowskiego (pismo z dnia 05.06.2024 r. znak: OŚ-S.706.80.2024.AS), spółka VEOLIA Północ Sp. z o. o., dla ciepłowni w Pasłęku wyposażonej w 4 kotły opalane miałem węgla kamiennego posiada ważną decyzję zezwalającą na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza.</p> <p>System zaopatrzenia gminy w ciepło oraz jego plany rozwoju opisane zostały w dokumencie pt. „Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Miasta i Gminy Pasłęk na lata 2012-2027”. Dokument ten, zgodnie z zapisami Ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz.U. 2024 poz. 266 z późn. zm.) opracowywany jest na podstawie m.in. planów rozwoju (w rozumieniu art. 16 ust.</p>

Lp.	Treść zgłaszanych uwag wraz z uzasadnieniem	Czy uwzględniono uwagę
		1 ww. ustawy) przedsiębiorstw energetycznych oraz winien być aktualizowany co najmniej raz na 3 lata.
3.	<p>Strona 36</p> <ul style="list-style-type: none"> • Brak szczegółowych informacji na temat prognozy wykorzystania gazu w celach dekarbonizacji ciepła • Brak wskazania alternatywnych źródeł węglowodorów bądź odnawialnych źródeł energii (OZE) generujących ciepło. • Brak analizy dotyczącej kształtowania się infrastruktury krytycznej (bezpieczeństwo energetyczne gminy) na przestrzeni lat w procesie dekarbonizacji/przejściowym. • Brak wskaźników i kosztów środowiskowych związanych z substytuowaniem obecnych praktyk gazem i innymi surowcami, w tym OZE (analiza porównawcza). 	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Program ochrony środowiska skupia się na ogólnych założeniach i strategiach dotyczących ochrony środowiska, a nie na szczegółowych prognozach dotyczących wykorzystania konkretnych paliw. Prognozowanie wykorzystania gazu w celach dekarbonizacji ciepła jest związane z planami energetycznymi i polityką energetyczną, które są opracowywane w ramach odrębnych dokumentów strategicznych oraz planowane są na szczeblu wyższym niż gminny.</p> <p>Program ochrony środowiska zawiera ogólne informacje na temat wykorzystania gazu jako paliwa przejściowego, ale szczegółowe analizy dotyczące alternatywnych źródeł energii i ich potencjalnego wykorzystania są przedmiotem innych planów i strategii energetycznych gminy. System zaopatrzenia gminy w ciepło oraz paliwa gazowe a także plany rozwoju tych sektorów opisane zostały w dokumencie pt. „Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Miasta i Gminy Pasz na lata 2012-2027”. Dokument ten, zgodnie z zapisami Ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz.U. 2024 poz. 266 z późn. zm.) opracowywany jest na podstawie m.in. planów rozwoju (w rozumieniu art. 16 ust. 1 ww. ustawy) przedsiębiorstw energetycznych oraz winien być aktualizowany co najmniej raz na 3 lata.</p>

Lp.	Treść zgłaszanych uwag wraz z uzasadnieniem	Czy uwzględniono uwagę
4.	<p>strona 38</p> <ul style="list-style-type: none"> • Brak wskazania działań w rozgraniczeniu na krótki, średni i długi termin realizacji. • Brak strategii działań zapobiegawczych doraźnych dla przekroczeń na terenie zurbanizowanym miasta. • Brak szczegółowego planu inwentaryzacji, kontroli oraz stopniowej wymiany lub likwidacji źródeł niskiej emisji, znanych również jako 'kopciuchy', wraz z substytucją i wymianą źródeł ciepła. • Brak wskazania konkretnych działań edukacyjnych dla mieszkańców w zakresie podnoszenia świadomości ekologicznej w obszarze ciepłownictwa. • Brak wskazania analizy ekonomicznej i środowiskowej dekarbonizacji ciepła dla mieszkańców, zwłaszcza zrównoważonymi metodami.	<p>Uwaga nieuwzględniona:</p> <p>Program ochrony środowiska został opracowany na podstawie aktualnych wytycznych opracowanych przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska. Obejmuje szereg działań i inicjatyw, które mają na celu poprawę stanu środowiska na terenie gminy. Działania te są realizowane w sposób ciągły i na bieżąco dostosowywane do aktualnych potrzeb i możliwości. Na tej podstawie w rozdziale 7 zdefiniowano cele programu ochrony środowiska, zadania i ich finansowanie do roku 2027 z perspektywą do roku 2031. Ponadto na końcu każdego z dziesięciu rozdziałów opisujących dany komponent środowiska znajduje się podrozdział zatytułowany „Zagadnienia horyzontalne”. Opisane zostały tam aspekty na jakich powinna skupić się gmina w perspektywie długoterminowej, mając na uwadze rozwój gminy przy jednoczesnym zadbanie o środowisko.</p> <p>Program ochrony powietrza, o którym mowa w programie ochrony środowiska, zawiera działania zapobiegawcze i naprawcze, które mają na celu przeciwdziałanie przekroczeniom norm jakości powietrza. Działania te obejmują między innymi inwentaryzację źródeł emisji, modernizację instalacji grzewczych, oraz promowanie odnawialnych źródeł energii.</p> <p>W tym miejscu należy podkreślić iż program ochrony powietrza, w przeciwieństwie do programu ochrony środowiska jest aktem prawa miejscowego, a to oznacza, że nakłada na organy i podmioty w nich wskazane szereg obowiązków (działań naprawczych) mających na celu doprowadzenie wskaźników poziomów zanieczyszczeń do poziomów dopuszczalnych lub</p>

Lp.	Treść zgłaszanych uwag wraz z uzasadnieniem	Czy uwzględniono uwagę
		<p>docelowych. Szczegółowe procedury dotyczące działań zapobiegawczych są zawarte w planach operacyjnych zarządzania kryzysowego gminy.</p> <p>Jak wspomniano wyżej, na końcu każdego z dziesięciu rozdziałów opisujących dany komponent środowiska znajduje się podrozdział zatytułowany „Zagadnienia horyzontalne”. Opisane zostały tam aspekty na jakich powinna skupić się gmina w perspektywie długoterminowej, mając na uwadze rozwój gminy przy jednoczesnym zadbaniu o środowisko. Jednym z aspektów poruszanych w tym dziale jest edukacja ekologiczna, która jest realizowana poprzez różnorodne inicjatywy, takie jak punkty konsultacyjne, szkolenia, kampanie informacyjne oraz programy wsparcia dla mieszkańców. Działania te mają na celu podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie efektywnego i zrównoważonego ciepłownictwa.</p> <p>Program ochrony środowiska wskazuje na znaczenie przejścia na odnawialne źródła energii i nowoczesne technologie grzewcze. Szczegółowe analizy ekonomiczne i środowiskowe związane z dekarbonizacją ciepła są jednak przedmiotem odrębnych dokumentów strategicznych i planów energetycznych, które są opracowywane we współpracy z odpowiednimi instytucjami i ekspertami.</p>
5.	<p>Strona 39</p> <ul style="list-style-type: none"> • Brak opisu możliwych do wdrożenia stabilnych niskoemisyjnych źródeł energii w skali lokalnej. • Brak mierzalnych i wykonalnych celów oraz zakresu intensyfikacji 	<p>Uwaga nieuwzględniona:</p> <p>Przytoczony fragment zagadnień horyzontalnych (dział 5.1.5.1), jak sama nazwa wskazuje, wytycza kierunki i cele, do których gmina powinna dążyć. Szczegółowe rozwiązania techniczne będą</p>

Lp.	Treść zgłaszanych uwag wraz z uzasadnieniem	Czy uwzględniono uwagę
	<p>działań w zakresie rozwoju odnawialnych źródeł produkcji energii.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Brak wskazania innych surowców niż węgiel do ciepłownictwa mieszkaniowego, zwłaszcza w zakresie OZE i zrównoważonych paliw. • W przypadku wykorzystania węgla ważne jest również instalowanie wysokosprawnych, nowoczesnych kotłów grzewczych - brak wskazania alternatywnych źródeł energii, modernizacji sieci oraz wdrożenia EMS (Energy Management Systems) i innych metod adaptacji do zmian klimatu.	<p>przedmiotem opracowań bardziej szczegółowych analiz specjalistycznych.</p> <p>Program ochrony środowiska promuje wykorzystanie odnawialnych źródeł energii poprzez programy takie jak „Czyste Powietrze” i „Mój Prąd”. Te programy już mają określone cele dotyczące zwiększenia udziału OZE w bilansie energetycznym gminy.</p> <p>W programie wspomniano o możliwości wykorzystania pomp ciepła, kotłów gazowych oraz instalacji fotowoltaicznych jako alternatyw dla węgla. Dodatkowo, program „Czyste Powietrze” wspiera mieszkańców w wymianie starych, nieefektywnych kotłów na nowoczesne, niskoemisyjne źródła ciepła.</p> <p>Program ochrony środowiska wprowadza szereg działań mających na celu poprawę jakości powietrza, w tym modernizację kotłów i promowanie odnawialnych źródeł energii. Wdrożenie Energy Management Systems (EMS) oraz modernizacja sieci energetycznych są tematami bardziej związanymi z planami energetycznymi i polityką energetyczną, które są opracowywane w ramach odrębnych dokumentów strategicznych.</p> <p>Treść programu ochrony środowiska dla Gminy Paśłek zawiera kluczowe informacje na temat głównych źródeł emisji oraz działań podejmowanych w celu ich redukcji. Uwagi dotyczące braku opisu możliwych do wdrożenia stabilnych niskoemisyjnych źródeł energii, mierzalnych celów w zakresie rozwoju OZE, wskazania innych surowców niż węgiel</p>

Lp.	Treść zgłaszanych uwag wraz z uzasadnieniem	Czy uwzględniono uwagę
		<p>oraz wdrożenia EMS nie zostaną uwzględnione, ponieważ zostały one już częściowo uwzględnione w programie, a bardziej szczegółowe analizy i plany są objęte odrębnymi dokumentami i strategiami energetycznymi.</p> <p>System zaopatrzenia gminy w ciepło oraz paliwa gazowe a także plany rozwoju tych sektorów opisane zostały w dokumencie pt. „Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Miasta i Gminy Pastleki na lata 2012-2027”. Dokument ten, zgodnie z zapisami Ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz.U. 2024 poz. 266 z późn. zm.) opracowywany jest na podstawie m.in. planów rozwoju (w rozumieniu art. 16 ust. 1 ww. ustawy) przedsiębiorstw energetycznych oraz winien być aktualizowany co najmniej raz na 3 lata.</p>
6.	<p>Strona 40</p> <ul style="list-style-type: none"> • Brak wskazanego zakresu tematycznego działań edukacyjnych w tematyce danego rozdziału. • Brak wskazanych działań kluczowych do zakomunikowania, zwłaszcza w obszarze OZE oraz GOZ. • Brak wskazanych wydarzeń tematycznych w zakresie OZE w ciepłownictwie. • Brak wskazanych innych metod alternatywnego transportu (biopaliwa, wodór itp.). 	<p>Uwaga nieuwzględniona:</p> <p>Treść rozdziału 5.1.5.3. "Działania edukacyjne" ogólnie odnosi się do edukacji w zakresie zmian klimatu, metod minimalizowania ich skutków oraz promocji budownictwa pasywnego, odnawialnych źródeł energii i transportu alternatywnego. Zakres tematyczny jest więc określony na poziomie ogólnym, co jest zgodne z ogólnymi założeniami programu ochrony środowiska, który nie wchodzi w szczegóły dotyczące specyficznych tematów edukacyjnych, aby zachować elastyczność w realizacji działań.</p> <p>Program ochrony środowiska w swojej obecnej formie uwzględnia promocję odnawialnych źródeł energii (OZE) w</p>

Lp.	Treść zgłaszanych uwag wraz z uzasadnieniem	Czy uwzględniono uwagę
		<p>szerszym kontekście adaptacji do zmian klimatu.</p> <p>Tematyka działań związanych z gospodarką o obiegu zamkniętym (GOZ) poruszona zostanie w dziale 5.8 Gospodarka Odpadami. Działania kluczowe nie zostały szczegółowo określone, ponieważ program ma charakter ramowy i strategiczny, a szczegółowe działania są przewidziane do opracowania na poziomie operacyjnym i wdrożeniowym, w późniejszych etapach realizacji programu.</p> <p>W treści programu uwzględniono transport elektryczny jako kluczowy przykład transportu alternatywnego, co wynika z jego rosnącej popularności oraz wsparcia ze strony polityki krajowej i unijnej. Biopaliwa i wodór, mimo że są ważnymi alternatywami, nie zostały uwzględnione w programie na tym etapie, ponieważ dokument skupia się na najbardziej priorytetowych działaniach, które mają największy potencjał do szybkiej implementacji na poziomie lokalnym.</p> <p>Podsumowując, uwagi te nie zostały uwzględnione, ponieważ program ochrony środowiska ma charakter strategiczny i ramowy, a szczegółowe działania edukacyjne oraz promocje technologii są planowane do opracowania w późniejszych etapach realizacji, w ramach bardziej szczegółowych programów i inicjatyw. Niemniej mając na uwadze aspekt edukacyjny POŚ, w rozdziale „5.8 Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów”, dodano podrozdział „5.8.1 Gospodarka o obiegu zamkniętym”, w którym opisano założenia idei GOZ.</p>

Lp.	Treść zgłaszanych uwag wraz z uzasadnieniem	Czy uwzględniono uwagę
7.	<p>Strona 41</p> <ul style="list-style-type: none"> • Brak wskazania obszaru i objęcia terenu miejskiego, zwłaszcza zurbanizowanego, infrastrukturą ciepłowniczą i gazową (liczba mieszkańców korzystających). Sama infrastruktura nie jest mocną stroną – wysoki udział i wykorzystanie infrastruktury może być mocną stroną. • Rosnąca liczba zainstalowanych pomp ciepła jest niemierzalna i nie powinna być uznana za mocną stronę. Konkretnie wzrosty mogą być uznane jeśli są znaczące. • Rosnąca świadomość społeczna o konieczności ochrony powietrza jest niemierzalna i najprawdopodobniej sprzeczna z poprzednim, zatwierdzonym uchwałą rady gminy Programem Ochrony Środowiska, w którym wskazano, że słabą stroną gminy jest niska świadomość społeczna w zakresie ochrony środowiska, w tym powietrza. • We wzmiance energooszczędności poprzez rozwój OZE nie wskazano innych metod, takich jak biogazownie i biometanownie, oraz alternatywnych paliw z zakresu OZE, które mogą służyć do produkcji ciepła (np. pellet czy bioetanol/biodiesel). 	<p>Uwaga uwzględniona częściowo:</p> <p>Uwzględniono pierwsze 3 punkty.</p> <p>W zakresie 4 punktu:</p> <p>Obecny dokument koncentruje się na rozwiązaniach, które są najbardziej rozwinięte i realnie dostępne dla mieszkańców gminy. Pompy ciepła, kolektory słoneczne oraz moduły fotowoltaiczne stanowią technologie, które są powszechnie znane i łatwo dostępne na rynku, a ich implementacja jest aktywnie wspierana przez różne programy dofinansowań.</p> <p>Technologie takie jak biogazownie, biometanownie czy inne alternatywne paliwa z zakresu OZE, choć istotne w kontekście globalnym, nie są obecnie rozwinięte na tyle w gminie, aby miały znaczący wpływ na lokalną strategię ochrony powietrza. Włączenie ich na obecnym etapie mogłoby wprowadzić niepotrzebne rozproszenie uwagi od kluczowych działań, które mają największy potencjał do realizacji.</p> <p>Proponowane rozwiązania są bardziej odpowiednie dla większych jednostek przemysłowych.</p>
8.	<p>strony 54-62</p> <ul style="list-style-type: none"> • Brak wskazania działań rolnictwa w zakresie wpływu na wody podziemne, w szczególności gospodarowania odchodami zwierzęcymi, rozkładem materii organicznej oraz gospodarowaniem osadami pościekowymi (możliwy, szacunkowy wpływ). 	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Zgodnie z wytycznymi, rozdział „5.4 Gospodarowanie wodami” dotyczy aspektu ilościowego, natomiast aspekt jakościowy wody poruszany jest w rozdziale „5.5 Gospodarka wodno-ściekowa”. Uwagi dotyczące wpływu rolnictwa na wody podziemne i powierzchniowe, w tym gospodarowania</p>

Lp.	Treść zgłaszanych uwag wraz z uzasadnieniem	Czy uwzględniono uwagę
	<ul style="list-style-type: none"> • Brak szacunkowych ilości materii organicznej oraz nawozów wpływających na jakość wód podziemnych i powierzchniowych. • Brak wskazania możliwości substytucji nawozów oraz metod ich przetwarzania do stosowania na polach uprawnych, takich jak np. poferment z instalacji OZE.	<p>odchodami zwierzęcymi oraz materią organiczną, wykraczają poza zakres tego rozdziału, który koncentruje się na charakterystyce hydrologicznej oraz związanych z nią zagrożeniach.</p> <p>Rozdział 5.4 koncentruje się na makroskalowych aspektach gospodarki wodnej. Wprowadzenie szacunkowych danych dotyczących materii organicznej i nawozów wymagałoby szczegółowych badań oraz analiz, które nie były przedmiotem opracowania tego dokumentu. Takie dane powinny być opracowywane w kontekście specjalistycznych badań naukowych oraz monitoringu środowiskowego realizowanego przez odpowiednie instytucje, jak np. Inspekcja Ochrony Środowiska czy jednostki badawcze.</p> <p>Podobnie jak w przypadku powyższych uwag, temat substytucji nawozów i metod ich przetwarzania (np. poferment z instalacji OZE) nie jest bezpośrednio związany z gospodarką wodną, a raczej z szeroko pojętą gospodarką rolną. Te zagadnienia są omawiane i promowane w dedykowanych dokumentach i programach rolno-środowiskowych.</p>
9.	Strona 60 <ul style="list-style-type: none"> • Brak wskazanych celów oraz wpływu małej i dużej retencji na poprawę jakości wody oraz mitigację ryzyka i stresu suszą. Jeśli retencja występuje bez źródeł irygacji, jaki jest jej wpływ na rolnictwo? • Brak szczegółowych informacji o inwestycjach w zieloną i niebieską infrastrukturę. Czy gospodarowanie pofermentem	Uwaga nieuwzględniona. <p>Podobnie jak w uwadze powyżej, rozdział „5.4 Gospodarowanie wodami” dotyczy aspektu ilościowego, natomiast aspekt jakościowy wody poruszany jest w rozdziale „5.5 Gospodarka wodno-ściekowa”. Uwagi dotyczące wpływu retencji na rolnictwo wykraczają poza zakres tego rozdziału, który koncentruje się na charakterystyce hydrologicznej oraz związanych z nią zagrożeniach.</p>

Lp.	Treść zgłaszanych uwag wraz z uzasadnieniem	Czy uwzględniono uwagę
	<ul style="list-style-type: none"> • czy nawozami organicznymi może mieć wpływ nawozowy i nawadniający dla roślin? Jeśli tak, jaki jest to wpływ? • Czy regulacje klimatu mogą również obejmować większą bioróżnorodność oraz uprawy sekwencyjne (poplony i międzyplony), zwłaszcza w kontekście podniesienia jakości gleb i wpływu na wody? 	<p>Celem tego rozdziału jest opisanie stanu istniejącego oraz zagrożeń związanych z gospodarką wodną na terenie gminy, a nie szczegółowa analiza rozwiązań technicznych. Wdrażanie specyficznych środków zaradczych, będzie przedmiotem innych części dokumentu lub odrębnych planów operacyjnych.</p> <p>Jak sama nazwa podrozdziału 5.4.5 wskazuje, opisane zostały metody/działania adaptujące dany komponent środowiska do zmian klimatu.</p> <p>Rozdział 5.4.5 nie jest miejscem na omawianie szczegółowych inwestycji ani technologii związanych z zieloną i niebieską infrastrukturą. Tego typu kwestie są przedmiotem osobnych analiz technicznych i operacyjnych, które mogą być zawarte w programach rolnych, planach miejscowych lub strategiach na szczeblu ponadgminnym związanych z ochroną środowiska i gospodarką wodną. W kwestii pofermentu i nawozów organicznych, ich wpływ na gospodarkę wodną oraz nawadnianie roślin zależy od wielu czynników specyficznych dla lokalnych warunków rolniczych, co wymagałoby szczegółowej analizy i nie jest bezpośrednio związane z ogólną oceną gospodarki wodnej gminy.</p> <p>Regulacje klimatu, bioróżnorodność oraz uprawy sekwencyjne są istotnymi kwestiami, jednakże wykraczają one poza ramy tego konkretnego rozdziału, który skupia się głównie na kwestiach hydrologicznych. Tego typu działania i ich wpływ na jakość gleb oraz wody są omawiane w rozdziale „5.7 Gleby” lub „5.9. Zasoby przyrodnicze”. Rozdział dotyczący gospodarki wodnej nie jest miejscem na</p>

Lp.	Treść zgłaszanych uwag wraz z uzasadnieniem	Czy uwzględniono uwagę
		szczegółową dyskusję na ten temat, co również mogłoby wprowadzać zbytnią złożoność do dokumentu, utrudniając jego czytelność i użyteczność.
10.	<p>strona 61</p> <p>W słabych stronach nie wymieniono:</p> <ul style="list-style-type: none"> • jakości kontaminacji wód podziemnych oraz naziemnych spowodowanych działalnością rolniczą, w tym wykorzystaniem nawozów sztucznych oraz osadów pościekowych z oczyszczalni ścieków na terenie gminy (ich wpływ na wody). <p>W zagrożeniach nie wskazano:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zaniechania edukacji ekologicznej społeczeństwa w zakresie gospodarowania wodami. • Brak wskazania zakresu edukacyjnego oraz udziału rolnictwa w zagrożeniach dla wód, zwłaszcza w kontekście dalszego gospodarowania nieprzetworzoną materią organiczną (w tym odchodami zwierzęcymi oraz osadami pościekowymi).	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Uwagi proponują rozszerzenie analizy SWOT o szczegółowe kwestie, które wykraczają poza ramy ogólnej oceny mocnych i słabych stron, szans i zagrożeń. Analiza SWOT powinna pozostać zwięzła i skoncentrowana na kluczowych aspektach, natomiast szczegółowe problemy powinny być rozważane w bardziej dedykowanych dokumentach lub planach operacyjnych.</p> <p>Jak już wspomniano, kwestia jakości wód poruszona została w rozdziale 5.5. Rozdział 5.4 dotyczy kwestii ilościowej.</p> <p>Zaniechanie edukacji ekologicznej zostało wymienione jako zagrożenie w obecnej analizie SWOT.</p> <p>Zagrożenia związane z gospodarowaniem materią organiczną i edukacją w rolnictwie, choć istotne, są już częściowo odzwierciedlone w szerszym kontekście edukacji ekologicznej i istniejących zagrożeń związanych z gospodarką wodną. Analiza SWOT koncentruje się na bardziej ogólnych zagrożeniach, które mają bezpośredni wpływ na gospodarkę wodną, natomiast bardziej szczegółowe zagadnienia związane z rolnictwem uwzględnione zostały w rozdziale „5.7 Gleby”</p>

Lp.	Treść zgłaszanych uwag wraz z uzasadnieniem	Czy uwzględniono uwagę
11.	Strona 62 i 64 <ul style="list-style-type: none"> • Na wykresie nr 5 nie wskazano lat poszczególnych słupków • Na wykresie nr 7 nie wskazano lat poszczególnych słupków 	Uwaga uwzględniona.
12.	strony 62-69 <ul style="list-style-type: none"> • Brak wskazania planowanych inwestycji w zakresie zwiększania sieci wodociągowej. Jest to kluczowe dla uczestników łańcucha dostaw spółki miejskiej w zakresie kanalizacyjnym. • Brak wpisania mocy przerobowych spółki miejskiej w kontekście obsługi obecnych oraz docelowych wartości ścieków oraz elastyczności mocy przerobowych. • Dla sieci kanalizacyjnej nie wskazano kosztów utylizacji osadów pościekowych wraz z projekcją cen utylizacji. Jest to istotne dla planowania długoterminowego budżetu gminy oraz płynności finansowej spółki miejskiej, wraz z niezbędnymi nakładami finansowymi na rozbudowę i modernizację oczyszczalni miejskiej. • Brak wskazania łańcucha transportowego dla gospodarowania osadami ściekowymi, co ma znaczenie kluczowe dla emisji środków transportu, wpływu na glebę oraz jakość wód (głównie podziemnych). 	Uwagi uwzględnione częściowo: <ul style="list-style-type: none"> • Zadanie związane z rozbudową infrastruktury wodociągowej zostało uwzględnione w tabeli 16, pkt 6. • Aktualna analiza zawiera informacje wystarczające do oceny zdolności infrastruktury do obsługi bieżących potrzeb. Spółka miejska dysponuje odpowiednimi danymi operacyjnymi, które są analizowane na bieżąco i dostosowywane do zmieniających się warunków. POŚ koncentruje się na długoterminowej strategii, a nie na bieżących kwestiach operacyjnych. • Koszty związane z utylizacją osadów pościekowych oraz ich projekcje są elementami operacyjnego zarządzania gospodarką wodno-ściekową, które podlegają ciągłej analizie i aktualizacji. POŚ nie jest dokumentem finansowym i nie przewiduje szczegółowych analiz kosztów, które są uwzględniane w odrębnych dokumentach budżetowych i planach finansowych. • Logistyka transportu osadów ściekowych jest kwestią operacyjną zarządzaną przez odpowiednie podmioty. Rozdział odnosi się do ogólnego stanu gospodarki wodno-ściekowej, pozostawiając szczegółowe kwestie logistyki i transportu do decyzji

Lp.	Treść zgłaszanych uwag wraz z uzasadnieniem	Czy uwzględniono uwagę
	<ul style="list-style-type: none"> • Brak wskazania tendencji historycznych oraz projekcji wytwarzania w przyszłości ścieków i osadów per mieszkańca. Jest to szczególnie istotne dla zmniejszania się zaludnienia na terenie gminy oraz zwiększania zurbanizowania na terenie miasta. Taka analiza jest kluczowa dla spółki miejskiej, prywatnych podmiotów posiadających kanalizację oraz uczestników łańcucha logistycznego związanego z kanalizacją miejską. • W kontekście gospodarki ściekowej wskazano złe stany wód, złe stany ekologiczne i złe stany chemiczne, nie wskazano planu mitygacji (np. poprzez substytucję obecnych praktyk, np. w procesie wytwarzania biogazu rolniczego i komunalnego poprzez zastosowanie np. pofermentu mitygującego stres roślinny, glebowy oraz wodny). • W jakości wód podziemnych nie wskazano wpływu na rolnictwo. Jest to szczególnie istotne dla rolników planujących długoterminowo poprawę jakości gleby (retencja, zakwaszenie, metale ciężkie itp.).	<p>specjalistycznych podmiotów, które mają do tego odpowiednie narzędzia i wiedzę.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dokument opiera się na aktualnie dostępnych danych statystycznych i wskaźnikach, które odzwierciedlają tendencje historyczne. Prognozowanie przyszłej produkcji ścieków i osadów jest bardzo złożonym procesem zależnym od wielu czynników, w tym demograficznych, technologicznych i gospodarczych, które nie są przedmiotem niniejszego opracowania. • POŚ ma na celu zidentyfikowanie problemów i zagrożeń, a nie szczegółowe opracowanie planów ich mitygacji. Działania naprawcze są planowane i realizowane przez odpowiednie służby i instytucje w ramach odrębnych projektów i programów operacyjnych, które są bardziej szczegółowe i ukierunkowane na konkretne problemy (taki jak np.: Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie <i>Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły</i> (Dz.U. 2023 poz. 300)). • Jakość wód podziemnych została oceniona zgodnie z obowiązującymi normami i klasyfikacjami. Wpływ na rolnictwo jest analizowany w innych dokumentach, które bezpośrednio dotyczą rolnictwa i jego wpływu na środowisko. POŚ ma na celu ogólną ocenę stanu środowiska, a nie szczegółową analizę każdego sektora gospodarczego.

Lp.	Treść zgłaszanych uwag wraz z uzasadnieniem	Czy uwzględniono uwagę
	<ul style="list-style-type: none"> W adaptacji do zmian klimatu nie wskazano możliwości przerabiania osadów pościekowych w instalacjach OZE i GOZ, np. biogazownie jako forma zastosowania piramidy obchodzenia się z odpadami. W analizie SWOT w szansach nie wskazano zastosowania OZE i GOZ jako formy mitygowania i adaptowania do zmian klimatu. W zagrożeniach analizy SWOT nie wskazano niskiej świadomości społecznej mieszkańców. 	<ul style="list-style-type: none"> POŚ odnosi się do ogólnych kierunków działań proekologicznych, takich jak promowanie OZE i GOZ, jednak szczegółowe rozwiązania technologiczne i ich implementacja zależą od przyszłych decyzji inwestycyjnych, które zostaną podjęte w oparciu o aktualne potrzeby i możliwości technologiczne. Uwaga uwzględniona w dziale 5.5.5.1 Niska świadomość społeczna została uwzględniona w kontekście działań edukacyjnych, które są jednym z priorytetów wskazanych w dokumencie. Dlatego uwaga została uwzględniona w szansach analizy SWOT <p>Niemniej mając na uwadze aspekt edukacyjny POŚ, w rozdziale „5.8 Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów”, dodano podrozdział „5.8.1 Gospodarka o obiegu zamkniętym”, w którym opisano założenia idei GOZ.</p>
13.	<p>Strony 75-81</p> <ul style="list-style-type: none"> Brak wskazania metod ograniczania pestycydów i związków metali ciężkich. Brak wskazania metod z zakresu GOZ w kontekście skracania ciągów komunikacyjnych oraz przerabianiem odpadów organicznych (np. w produkcji biogazu i wytwarzanie nawozu - pofermentu) oraz substytucji wykorzystania nawozów sztucznych wraz z ich śladem środowiskowym. 	<ul style="list-style-type: none"> Uwaga uwzględniona. Dodano zapis pod wykresem 9 Uwaga nieuwzględniona. W przedstawionym POŚ zagadnienia związane z ochroną gleb oraz zrównoważonym rolnictwem zostały omówione, w tym aspekty dotyczące zmniejszania zanieczyszczeń, wdrażania metod rolnictwa ekologicznego, oraz promowania zrównoważonych praktyk rolniczych. Dodanie szczegółowych metod

Lp.	Treść zgłaszanych uwag wraz z uzasadnieniem	Czy uwzględniono uwagę
	<p>Jest to kluczowe dla rolników chcących poprawić jakość gleb oraz długoterminowo planować produkcję rolno-spożywczą w oparciu o zrównoważone metody.</p>	<p>z zakresu Gospodarki o Obiegu Zamkniętym (GOZ), takich jak produkcja biogazu, mogłoby nadmiernie rozbudować dokument i skomplikować jego przekaz. Zamiast tego, wybrano podejście bardziej ogólne, które pozostawia przestrzeń na dostosowanie działań do lokalnych potrzeb i możliwości.</p> <p>Program jest adresowany do całej gminy, która cechuje się dużym zróżnicowaniem gospodarstw rolnych. Szczegółowe rekomendacje dotyczące produkcji biogazu lub substytucji nawozów sztucznych mogą nie być odpowiednie lub możliwe do wdrożenia przez wszystkich rolników w regionie. Dlatego program koncentruje się na działaniach, które mogą być wdrożone w szerokim zakresie, a bardziej specjalistyczne metody, takie jak te proponowane w uwadze, mogą być realizowane w ramach dodatkowych inicjatyw lokalnych, doradztwa rolniczego, lub projektów finansowanych z funduszy zewnętrznych.</p> <p>POŚ jest dokumentem strategicznym, który stawia na pierwszym miejscu najpilniejsze i najważniejsze działania z punktu widzenia ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju. Zagadnienia związane z Gospodarką o Obiegu Zamkniętym zostały szczegółowo opisane w dziale 5.8, dlatego dodatkowe rozwinięcie tego tematu w rozdziale dotyczącym gleb nie jest konieczne.</p> <p>POŚ jest dokumentem, który będzie podlegał okresowym aktualizacjom. W miarę rozwoju technologii oraz zwiększania świadomości ekologicznej wśród rolników, rozważenie bardziej szczegółowych metod GOZ może być w przyszłości uwzględnione w ramach tych aktualizacji. Obecnie jednak, program musi pozostać</p>

Lp.	Treść zgłaszanych uwag wraz z uzasadnieniem	Czy uwzględniono uwagę
	<ul style="list-style-type: none"> • Brak wskazania nowoczesnych technik poprawiających jakość gleb, które mogą zostać zastosowane w celu zmniejszenia zakwaszenia gleb (np. substytucja nawozów azotowych czy nieprzetworzonej materii organicznej, poprzez zastosowanie GOZ z biogazu). • Brak wskazania metod ograniczających potrzebę wapnowania gleb, np. wykorzystanie materiału pofermenta-cyjnego z biogazowni jako środka poprawiającego odczyn pH i wykorzystania GOZ. • Brak wskazania innych metod zmniejszających nadmierne zagrożenie erozją, jak wykorzystanie pofermentu oraz innych nawozów organicznych poprawiających jakość gleb. 	<p>skoncentrowany na podstawowych i najbardziej dostępnych dla wszystkich środkach ochrony gleb.</p> <p>Uwaga uwzględniona.</p> <p>Uwaga uwzględniona częściowo Dodano zapis o poprawie jakości gleb np. poprzez precyzyjne wapnowanie, stosowanie biowęgla, czy zastosowanie nawozów organicznych. Natomiast specjalistyczne instytucje, takie jak Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza, zajmują się doradztwem w zakresie doboru odpowiednich metod nawożenia i uprawy, na podstawie szczegółowych analiz próbek glebowych. Działania edukacyjne prowadzi także Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego. POŚ obejmuje szeroki zakres tematów dotyczących ochrony środowiska, w tym szczegółowe zagadnienia związane z poprawą jakości gleb. Wprowadzanie nowych, dodatkowych metod, takich jak wykorzystanie materiału pofermentacyjnego z biogazowni, mogłoby wprowadzić nadmierną szczegółowość do dokumentu, co mogłoby zakłócić jego ogólną spójność i przystępność dla odbiorców.</p> <p>Uwaga nieuwzględniona: POŚ jest dokumentem o charakterze strategicznym, który ma na celu wyznaczenie ogólnych kierunków działań i priorytetów w zakresie ochrony środowiska na terenie gminy Pastętko. W</p>

Lp.	Treść zgłaszanych uwag wraz z uzasadnieniem	Czy uwzględniono uwagę
	<ul style="list-style-type: none"> • W metodach nawadniania nie wskazano zastosowania pofermentu jako elementu poprawiającego chłonność gleb w wodę oraz nawadniających w okresach zapotrzebowania na wodę przez rośliny. • W zastosowaniu nawozów naturalnych nie rozróżniono zagrożeń dla środowiska oraz poprawiających jakość środowiska (nawozy organiczne, odchody zwierzęce lub poferment należy inaczej traktować). • Brak wskazania metod przeróbki materii organicznej oraz potencjalnych metod zmniejszenia ryzyka na gleby.	<p>związku z tym, program nie obejmuje szczegółowych rozwiązań technicznych czy operacyjnych dotyczących wszystkich możliwych metod przeciwdziałania zagrożeniom środowiskowym, takich jak erozja gleby czy zarządzanie zasobami wodnymi. Wskazane w programie metody mają charakter przykładowy i ogólny, co pozwala na ich elastyczne dopasowanie do specyficznych warunków i potrzeb lokalnych.</p> <p>Choć poferment i inne nawozy organiczne mogą odgrywać istotną rolę w poprawie jakości gleby i zarządzaniu wodą, POŚ nie jest dokumentem technologicznym ani agronomicznym. Wskazanie pofermentu i innych nawozów organicznych mogłoby być traktowane jako nadmierne szczegółowanie, które wykracza poza ramy dokumentu strategicznego.</p> <p>Wykorzystanie pofermentu, nawozów organicznych oraz innych środków poprawiających jakość gleb powinno być dostosowane do lokalnych warunków i specyfiki poszczególnych gospodarstw rolnych. Nie wszystkie metody są odpowiednie dla każdej sytuacji, dlatego takie szczegółowe rekomendacje powinny być wydawane przez specjalistów w ramach doradztwa rolniczego.</p> <p>POŚ koncentruje się na działaniach, które mają najszersze zastosowanie i mogą być realizowane na dużą skalę w gminie Pasłęk. Poferment i inne specyficzne metody mogą być skuteczne, ale ich zastosowanie zależy od wielu czynników, takich jak dostępność materiałów, koszt wdrożenia, oraz lokalne przepisy dotyczące zarządzania odpadami i nawozami. W związku z tym, program pozostawia miejsce na indywidualne</p>

Lp.	Treść zgłaszanych uwag wraz z uzasadnieniem	Czy uwzględniono uwagę
	<ul style="list-style-type: none"> W działaniach edukacyjnych brak wskazania konkretnych metod OZE i GOZ (np. produkcja biogazu oraz pofermentu i wpływu na rolnictwo, społeczeństwo i środowisko). Brak wskazania innych metod zmniejszających nadmierne zagrożenie erozją - jak wykorzystanie pofermentu oraz innych nawozów organicznych poprawiających jakość gleb. W metodach nawadniania nie wskazano zastosowania pofermentu jako elementu poprawiającego chłonność gleb w wodę oraz nawadniających w okresach zapotrzebowania na wodę przez rośliny. Brak wskazania metod przeróbki materii organicznej oraz potencjalnych metod zmniejszenia ryzyka na gleby. 	<p>decyzje rolników i specjalistów w tym zakresie.</p> <p>Niemniej w analizie SWOT, na końcu rozdziału wskazano wykorzystanie pofermentu jako środka poprawiającego jakość gleby.</p> <p>Uwaga nieuwzględniona: POŚ ma charakter ogólny i strategiczny, a szczegółowe kwestie dotyczące edukacji w zakresie OZE i GOZ powinny być rozwijane przez specjalistyczne instytucje w odpowiedzi na lokalne potrzeby i warunki. Priorytetem programu jest promowanie ogólnych zasad zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska, a nie szczegółowa promocja określonych technologii, które mogą być już przedmiotem innych, bardziej wyspecjalizowanych inicjatyw. Program nie jest miejscem do szczegółowego omawiania każdej możliwej technologii, co pozwala mu zachować elastyczność i skuteczność w realizacji swoich celów.</p> <p>Uwaga nieuwzględniona: Uwagi są nieadekwatne do kontekstu omawianego fragmentu. Sekcja 5.7.1.4 dotyczy monitoringu środowiska w kontekście zagadnień horyzontalnych. Tematyka działu skupia się wskazaniu działań monitoringowych oraz odpowiedzialnych za to instytucji.</p> <p>Uwaga nieuwzględniona: Uwagi są nieadekwatne do kontekstu omawianego fragmentu. Sekcja 5.7.1.3</p>

Lp.	Treść zgłaszanych uwag wraz z uzasadnieniem	Czy uwzględniono uwagę
	<ul style="list-style-type: none"> • Brak wskazania konkretnych metod OZE i GOZ (np. produkcja biogazu oraz pofermentu i wpływu na rolnictwo, społeczeństwo i środowisko). • Brak wskazania wykorzystania materii organicznej w postaci pofermentu (nawozy organiczne oraz środki poprawiające jakość gleb - naturalne i zrównoważone).	<p>dotyczy działań edukacyjnych w kontekście zagadnień horyzontalnych.</p> <p>Uwaga nieuwzględniona: Uwagi są nieadekwatne do kontekstu omawianego fragmentu. Sekcja 5.7.1.3 dotyczy działań edukacyjnych w kontekście zagadnień horyzontalnych w rozdziale „Gleby”. W dziale 5.7.1.3 wskazano instytucje oraz zagadnienia, które są poruszane w ramach edukacji społeczeństwa.</p> <p>Uwaga uwzględniona.</p> <p>Niemniej mając na uwadze aspekt edukacyjny POŚ, w rozdziale „5.8 Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów”, dodano podrozdział „5.8.1 Gospodarka o obiegu zamkniętym”, w którym opisano założenia idei GOZ.</p>
14.	<p>Strony 81-88</p> <ul style="list-style-type: none"> • Brak wskazania metod przetwarzania oraz składowania, które wpisują się w GOZ. Przede wszystkim nie wskazano metod przetwarzania odpadów biodegradowalnych. Jest to istotne dla wszystkich interesariuszy gminy Pasłęk w kontekście kształtowania zrównoważonych praktyk na terenie gminy. • Brak wskazania powodów oraz skutków na przestrzeni lat 2021/2022, dlaczego ilość odpadów	<p>Uwaga dotycząca wskazania szczegółowych metod przetwarzania odpadów jest istotna, jednak nie ma konieczności ich uwzględniania w tym rozdziale. Rozdział 5.8 skupia się na ogólnych zasadach gospodarki odpadami i zapobieganiu ich powstawaniu. Szczegóły dotyczące metod przetwarzania mogą być omawiane w bardziej technicznych dokumentach. Gmina realizuje gospodarkę odpadami zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Aktualnie nie planuje się dodatkowych zadań poza tymi już ujętymi w POŚ.</p> <p>Uwaga uwzględniona, uzupełniono opis pod tabelą nr 10 o możliwych przyczynach</p>

Lp.	Treść zgłaszanych uwag wraz z uzasadnieniem	Czy uwzględniono uwagę
	<p>zbieranych selektywnie spadła, a odpadów zmieszanych wzrosła, mimo ogólnego trendu wzrostu ilości odpadów ogółem na przestrzeni lat.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nie uwzględniono danych odpadowych za rok 2023, mimo że dane zostały opublikowane i przekazane do opinii publicznej przez gminę Pasłęk w 2024 roku. • Nie przedstawiono wniosków z analiz, zwłaszcza na tle średniej krajowej, aby mieszkańcy gminy Pasłęk mogli mieć dostęp do danych porównawczych względem kształtowanych lokalnie praktyk. • Dane w tabeli zostały przedstawione w formie dodatniej, mimo że JST opisuje dane w wartościach ujemnych. • Brak wartości liczbowych oraz danych związanych z raportowanymi samozapłonami odpadów. Jest to istotne dla zdrowia publicznego oraz jakości środowiska dla wszystkich mieszkańców gminy. Skuteczne zapobieganie złej gospodarki odpadami jest kluczowe dla interesariuszy. 	<p>spadku ilości odpadów zbieranych selektywnie.</p> <p>Uwaga uwzględniona. Tabela była opracowana na podstawie danych GUS. W momencie opracowania pierwotnej wersji dokumentu, dane za rok 2023 nie były dostępne. Tabelę 10 i wykres 10 uzupełniono.</p> <p>Uwaga uwzględniona.</p> <p>Uwaga nieuwzględniona. Z uwagi na to, że dane w tabeli 12 są zgodne z analizą stanu gospodarki odpadami komunalnymi gminy Pasłęk za rok 2023 i zostały przedstawione w sposób standardowy, przystępny i zgodny z powszechnymi normami, nie ma podstaw do uwzględnienia uwagi dotyczącej zmiany formy prezentacji danych na wartości ujemne.</p> <p>Uwaga nieuwzględniona. Sekcja dotycząca nadzwyczajnych zagrożeń środowiska (5.8.2 po zmianach) ma charakter horyzontalny, co oznacza, że wskazuje na potencjalne zagrożenia, a nie szczegółową analizę konkretnych incydentów czy wartości liczbowych. Celem tej sekcji jest zidentyfikowanie ogólnych ryzyk i wskazanie możliwości zagrożeń, a nie dokładna analiza danych. Taki ogólnikowy charakter jest zgodny z celami rozdziału i nie wymaga podawania konkretnych wartości liczbowych.</p>

Lp.	Treść zgłaszanych uwag wraz z uzasadnieniem	Czy uwzględniono uwagę
	<ul style="list-style-type: none"> • Brak wskazania skutków oraz wartości liczbowych odpadów zmieszanych oraz działań miasta oraz podmiotów gospodarczych w celu ograniczenia powstawania odpadów. • Brak wykazanych danych dotyczących udziału odpadów biodegradowalnych w strukturze odpadów zmieszanych. • Brak wskazania metod recyklingu odpadów biodegradowalnych. • Brak wskazania ilości odpadów biodegradowalnych jako odpadów rolniczych i komunalnych w strukturze niezareportowanej. Np. ilość odpadów rolniczych pochodzących z materii roślinnej (przetwórstwo rolno-spożywcze) czy materii pochodzenia zwierzęcego (ilość odpadów w postaci obornika itp.).	<p>Ponadto podkreślono, że na terenie gminy Paśłek nie występują wysypiska, co znacząco redukuje ryzyko samozapłonu odpadów.</p> <p>Uwagi dotyczące braku wartości liczbowych, szczegółowych danych o odpadach biodegradowalnych oraz metod recyklingu w analizie SWOT nie powinny zostać uwzględnione, ponieważ analiza SWOT ma na celu identyfikację strategicznych mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń w sposób ogólny, a nie szczegółowy. Wprowadzenie tych szczegółowych danych mogłoby skomplikować i zaciemnić przekaz analizy SWOT, obniżając jej skuteczność jako narzędzia do formułowania ogólnych strategii zarządzania gospodarką odpadami. Szczegółowe analizy i dane liczbowe powinny być częścią odrębnych, bardziej specjalistycznych raportów i dokumentów operacyjnych.</p> <p>W kontekście rozdziału:</p> <p>W tabeli 11 rozdziału 5.8 przedstawiono szczegółowe dane na temat ilości odebranych odpadów komunalnych w podziale na różne frakcje na terenie gminy Paśłek w 2023 roku, co obejmuje również odpady zmieszane i selektywnie zbierane (w tym bioodpady). Te informacje dostarczają pełnego obrazu struktury odpadów w gminie, a więc zawierają podstawowe informacje niezbędne do analizy gospodarki odpadami. Natomiast w rozdziale 7 POŚ zaprezentowano konkretne zadania do realizacji, w tym plan rozbudowy Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK) w gminie Paśłek. Zadanie to ma na celu poprawę efektywności segregacji odpadów, jednocześnie zmniejszając masę</p>

Lp.	Treść zgłaszanych uwag wraz z uzasadnieniem	Czy uwzględniono uwagę
		zmieszanych, niesegregowanych odpadów. Ponadto POŚ na terenie gminy nie planuje lokalizacji zakładów recyklingu bioodpadów.
15.	<p>Strony 103-104</p> <ul style="list-style-type: none"> • Brak wskazanych efektów dotyczących znaczącej poprawy jakości powietrza na obszarze gminy w związku z realizacją kierunków działań naprawczych. Brak podsumowania dotychczasowych działań rozwojowych w zakresie poprawy jakości powietrza. • Brak wskazania strategii w działaniach gminy, co nie zostało podkreślone w podsumowaniu. • Nie wskazano realizacji racjonalnej gospodarki energetycznej łączącej efektywność energetyczną z nowoczesnymi technologiami. Nie wskazano możliwych do zastosowania technologii w tym zakresie. • Brak wskazania skutków racjonalnej gospodarki odpadami. • Nie przedstawiono danych, analiz i skutków działań w zakresie gospodarowania odpadami innymi niż komunalne, zwłaszcza odpadami pochodzenia rolniczego. 	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Wskazane kwestie są przedmiotem szczegółowych raportów z realizacji Programu Ochrony Środowiska, które organ wykonawczy gminy sporządza co dwa lata, zgodnie z art. 18 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska. Raporty te obejmują oceny efektów działań podjętych na rzecz poprawy środowiska, w tym również dotyczących jakości powietrza, gospodarki energetycznej oraz gospodarki odpadami.</p> <p>W treści rozdziału 6 programu odniesiono się do ogólnych efektów realizacji Programu Ochrony Środowiska, ale szczegółowe informacje o konkretnych działaniach i ich efektach, takich jak analiza jakości powietrza, skutki racjonalnej gospodarki energetycznej, czy gospodarowanie odpadami innymi niż komunalne, są zawarte w dwurocznych raportach z realizacji programu. Przykładem takiego raportu jest dokument za lata 2021-2022, w którym omówiono działania podjęte w ramach Programu, co już zostało przytoczone w rozdziale.</p> <p>Podkreślamy również, że Program Ochrony Środowiska jest dokumentem strategicznym, którego celem jest wyznaczenie głównych kierunków działań, natomiast szczegółowe efekty i analizy wynikają z bieżącej realizacji zadań oraz są raportowane w ramach oddzielnych dokumentów kontrolnych i sprawozdawczych. W związku z tym dodatkowe szczegółowe dane, analizy oraz</p>

Lp.	Treść zgłaszanych uwag wraz z uzasadnieniem	Czy uwzględniono uwagę
		<p>skutki realizacji poszczególnych działań znajdują się w kolejnych raportach z wykonania Programu.</p> <p>Podsumowując, szczegółowe informacje na temat działań, ich efektów i zastosowanych technologii, które mogłyby stanowić odpowiedź na uwagi, będą analizowane i prezentowane w ramach raportów z realizacji Programu Ochrony Środowiska na latach 2021-2024 i kolejnych, co zapewni transparentność i pełne rozliczenie z podejmowanych działań.</p>
16.	<p>Strona 105</p> <ul style="list-style-type: none"> • Brak wskazania odnawialnych źródeł energii, które wpisują się w wykonanie programu ochrony środowiska w zakresie ograniczania powstawania odpadów biodegradowalnych oraz kształtowania GOZ na terenie gminy Pasłęk. • Brak wskazania działań, według których lokalne organy samorządu terytorialnego oceniają oraz weryfikują jakość nowych źródeł OZE na terenie gminy. • Brak wskazania metod oraz czynników kształtujących ograniczenie wykorzystania węglowodorów (głównie węgla kamiennego), zwłaszcza przy wykorzystaniu zielonej i zrównoważonej energii (m.in. biopaliwa).	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Brak adekwatności do omawianej części Programu Ochrony Środowiska oraz są zbyt szczegółowe jak na dokument o strategicznym charakterze, którym jest POŚ. Program wyznacza główne kierunki działań, natomiast szczegółowe rozwiązania technologiczne i operacyjne, takie jak ocena i weryfikacja źródeł OZE, są przedmiotem innych dokumentów i procesów planistycznych oraz operacyjnych na poziomie wykonawczym.</p> <p>W rozdziale 7 jasno wskazano na lokalne zagospodarowanie przestrzenne i warunki, jakie gmina zamierza stworzyć, aby wspierać rozwój OZE – na przykład poprzez wyznaczenie obszarów lokalizacji odnawialnych źródeł energii oraz rekomendowanie stopniowego ograniczania wykorzystania węgla kamiennego.</p> <p>Uwagi te odnoszą się do kwestii zbyt szczegółowych jak na dokument strategiczny i są skierowane na konkretne źródła i technologie, co nie jest zgodne z zakresem Programu. Wzmianki o</p>

Lp.	Treść zgłaszanych uwag wraz z uzasadnieniem	Czy uwzględniono uwagę
		odnawialnych źródeł energii zostały zawarte w programie, a szczegółowe działania będą realizowane w ramach oddzielnych projektów i planów wykonawczych.